

Fortum puolivuosikatsaus

TAMMI-KESÄKUU 2022

 fortum
For a cleaner world

Sisällysluettelo

Venäjän kaasun toimitusrajoitukset hallitsivat toista neljänestä – Euroopan energiakriisi syvenee	3
Toimitusjohtaja Markus Rauramon kommentti	4
Taloudellinen tulos	6
Taloudellinen asema ja rahavirta	9
Segmenttikatsaukset	11
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	23
Toiminta- ja sääntely-ympäristö	25
Avaintekijät ja riskit	30
Fortum Venäjällä	32
Näkymät	34
Kestävä kehitys	35
Oikeudenkäynnit	38
Osakkeet ja osakepääoma	39
Konsernin henkilöstö	39
Hallituksen valtuutukset	40
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	40
Lisätietoja	41

Puolivuositiedot taulukot

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	43
Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma	44
Lyhennetty konsernin tase	45
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	46
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	48
Rahoitusnettovelan muutokset	50
Pääomariskien hallinta	50
Tunnuslukuja	52
Konsernin lyhennetyn osavuositiedot liitetiedot	53
Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset	84
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	89
Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit	91

Sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita.

Venäjän kaasun toimitusrajoitukset hallitsivat toista neljännestä – Euroopan energiakriisi syvenee

Huhti–kesäkuu 2022

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 920 (348) miljoonaa euroa
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 574 (35) miljoonaa euroa
- Liikevoitto oli -9 141 (-840) miljoonaa euroa. Siihen vaikuttivat pääasiassa muutokset suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvässä arvossa sekä varaukset pitkäaikaisista kaasusopimuksista, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,99 euroa (0,09)
- Osakekohtainen tulos oli -6,40 euroa (-0,53)
- Liiketoiminnan rahavirta oli 275 (289) miljoonaa euroa
- Fortum sai 19.5.2022 päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin Fortum Oslo Varme AS:stä. Kaupan kokonaisarvo on noin 1 miljardia euroa. Sopimus allekirjoitettiin 22.3.2022.
- Fortum, Fortumin tytäryhtiö Uniper ja Saksan hallitus sopivat 22.7.2022 kattavasta vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille.

Tammi–kesäkuu 2022

- Vertailukelpoinen käyttökate oli 816 (1 827) miljoonaa Uniperin negatiivisen tuloksen seurauksena
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 136 (1 206) miljoonaa euroa Uniperin negatiivisen tuloksen seurauksena
- Liikevoitto oli -11 557 (505) miljoonaa euroa. Siihen vaikuttivat pääasiassa muutokset suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvässä arvossa sekä varaukset pitkäaikaisista kaasusopimuksista, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,88 euroa (1,03)
- Osakekohtainen tulos oli -8,90 euroa (0,70)
- Arvon alentumisia kirjattiin noin 2,3 miljardia euroa ennen veroja. Ne liittyivät konsernin Venäjän toimintoihin, mukaan lukien Nord Stream 2
- Liiketoiminnan rahavirta oli -1 254 (1 120) miljoonaa euroa. Lasku johtui Uniper-segmentin käyttöpääoman negatiivisesta muutoksesta

Yhteenveto näkymistä

- Generation-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuodelle 2022 noin 80 % hintaan 38 euroa/MWh, ja vuodelle 2023 noin 60 % hintaan 37 euroa/MWh
- Uniper-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tuotannolle: loppuvuodelle 2022 noin 70 % hintaan 26 euroa/MWh, vuodelle 2023 noin 55 % hintaan 30 euroa/MWh ja vuodelle 2024* noin 25 % hintaan 30 euroa/MWh
- Investointinäkymien PERUUTUS: Fortum poistaa toistaiseksi investointinäkymänsä vuodelle 2022 ja julkistaa päivityksen aikanaan
- Uniperin ennakoitua tappiota kaasun toimitusrajoituksista kirjataan Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon, ja ne vaikuttavat pääasiassa kolmannen neljänneksen tulokseen

* Uniper on muuttanut suojaustensa raportointia vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen. Lisätietoja Uniperin vuoden 2022 ensimmäisen neljännesvuositiedot materiaalissa.

Tunnuslukuja

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
Liikevaihto	38 237	17 128	81 860	38 621	112 400	155 639
Liikevoitto	-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-49	61	-239	140	192	-188
Kauden voitto	-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	-5 686	-473	-7 908	618	739	-7 788
Tulos/osake, euroa	-6,40	-0,53	-8,90	0,70	0,83	-8,77
Liiketoiminnan rahavirta	275	289	-1 254	1 120	4 970	2 596

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	920	348	816	1 827	3 817	2 807
Liikevoitto	574	35	136	1 206	2 536	1 466
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	25	52	51	119	154	86
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	885	79	786	915	1 778	1 649
Tulos/osake, euroa	0,99	0,09	0,88	1,03	2,00	1,85

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021	Edelliset 12kk
Rahoitusnettovelka (kauden lopussa)	2 353	789	
Oikaistu nettovelka (kauden lopussa)	4 188	3 227	
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate		0,2	0,8

Toimitusjohtaja Markus Rauramo:

”Vuoden 2022 toisella neljänneksellä Venäjä kiihdytti hyökkäyssotaansa Ukrainassa ja käynnisti energiasodan Euroopan Unionia vastaan. Huoli energian hintakehityksestä ja toimitusvarmuudesta kasvoi Euroopassa merkittävästi, kun Venäjä ryhtyi rajoittamaan kaasutoimituksia. Tämän seurauksena kaasun ja sähkön hinnat lähtivät jyrkkään nousuun Euroopan epävakailta markkinoilta.

Venäläisen kaasun toimitusrajoitukset ja kaasun hintojen nopea nousu aiheuttivat vakavia taloudellisia vaikeuksia tytäryhtiöllemme Uniperille, joka on Saksan suurin maakaasun tuoja. Täyttääkseen sopimusvelvoitteensa asiakkaitaan kohtaan Uniperin täytyi hankkia markkinoilta korvaavia kaasuvolyymeja huomattavasti korkeampaan hintaan, eikä se saanut siirtää lisäkustannuksia asiakkaille. Nopeita toimia tarvittiin, kun Uniperin tappiot kasvoivat kiihtyvällä tahdilla ja olivat kymmeniä miljoonia päivässä. Tilanne johti välittömiin ja huomattaviin likviditeettitarpeisiin ja tappioihin, jotka näkyvät nyt tuloksessamme miljardien mittakaavassa, osittain toteutuneina tappioina ja osittain arvonalentumisina ja varauksina, jotka toteutuvat tappioina tulevina neljänneksinä.

Perusteellisten ja rakentavien neuvottelujen jälkeen tiedotimme 22.7.2022, että Fortum, Uniper ja Saksan hallitus ovat Suomen hallituksen tuella sopineet vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille. Sopimuksen mukaan Saksan valtio myöntää 15 miljardia euroa pääomaa ja rahoitusta Uniperin vakauttamiseen. Tukipaketin osana Saksan valtio hankkii 30 prosentin osuuden Uniperista ja Fortumin omistus laimenee vastaavasti 80 prosentista 56 prosenttiin. Fortum pysyy kuitenkin Uniperin suurimpana osakkeenomistajana.

Neuvotteluissa Uniperin vakautuspaketista saavutimme meille Fortumissa ratkaisevan tärkeät tavoitteet. Ensimmäinen tavoite oli Uniperin vakauttaminen, joka saavutettiin sillä, että Saksan valtio tulee omistajaksi Uniperiin ja rahoittaa yhtiötä mittavasti. Meille oli myös tärkeää, ettei Fortumin tai suomalaisten veronmaksajien tarvitse antaa lisärahoitusta

Uniperille alkuvuoden 8 miljardin euron osakaslainan ja emoyhtiön takausten lisäksi. Fortumilla on myös mahdollisuus muuntaa nykyinen 4 miljardin euron osakaslainansa hybridi-instrumentiksi, eli Uniperin osakkeiksi, ennen sen erääntymistä. Lisäksi Uniper Fortumin ja Saksan valtion tuella on sitoutunut löytämään pitkäaikaisen ja kestävästi rakenteellisen ratkaisun Uniperin kaasuliiketoiminnan uudistamiseksi. Ratkaisu tarvitaan, jotta Uniper ja siten myös Fortum voi palata vakaalle perustalle.

Tulevien viikkojen ja kuukausien aikana sovimme Saksan hallituksen kanssa vakautuspaketin yksityiskohdista ja toteutuksesta sekä hankimme kaikki tarvittavat viranomaishyväksynnot mukaan lukien Euroopan komissiolta.

Luottoluokituslaitokset ottivat ilmoituksen Uniperin vakautuspaketista myönteisesti vastaan. S&P Global Ratings päätti CreditWatch Negative -tarkkailun ja vahvisti Fortumin ja Uniperin pitkän aikavälin luottoluokitukset tasoille BBB ja BBB- negatiivisin näkymin. Saksan valtion vahvan tuen vuoksi S&P pitää Uniperia nyt yhteiskunnalle kriittisiä palveluja tuottavana yhtiönä (government-related entity). Tämän ansiosta Uniper pystyi säilyttämään investment grade -tason luokituksensa, vaikka Uniperin erillisen luottokelpoisuuden katsottiin heikentyneen. Kaasutoimituksiin liittyvät epävarmuudet ja vakautuspaketin yksityiskohtien puuttuminen sekä vaadittavat hyväksynnot pitävät näkymät negatiivisena. Myös Fitch vahvisti Fortumin pitkän aikavälin luottoluokitukseksi BBB negatiivisin näkymin.

Tilanne Euroopan hyödykemarkkinoilla ei heijasta yksin vuoden toisen neljänneksen kehitystä, vaan myös tapahtumia, jotka alkoivat jo viime kesänä. Tuolloin Euroopassa oltiin luopumassa koronarajoituksista, taloudet elpyivät ja hyödykkeiden hinnat alkoivat nousta nopeasti. Vuodenvaihteessa korkeat hinnat ja kasvavat vakuusvaatimukset aiheuttivat Uniperille likviditeettikriisin. Kuluneena kesänä venäläisen kaasun toimitusrajoitukset ovat olleet perimmäinen syy ennätyskorkeisiin hintoihin ja huoliin toimitusvarmuudesta.

Vastaava kehitys on nähtävissä myös pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla. Geopoliittiset jännitteet ja niiden vaikutukset Euroopan energiamarkkinoihin ovat nostaneet merkittävästi sähkön spot- ja termiinihintoja Pohjoismaissa, mikä on johtanut sähköyhtiöiden vakuusvaatimusten ja likviditeettitarpeiden kasvuun. Voisi jopa väittää, että johdannaismarkkinat eivät toimi tällä hetkellä – niitä ohjaavat hinta ja sääntely, joka ei sovellu näihin poikkeuksellisiin olosuhteisiin. Tämä on haaste niin sähkön tuottajille kuin kuluttajillekin. Sähköyhtiönä tilanteemme ei ole vielä kriittinen, mutta jos hinnat jatkavat nousuaan, mekin joudumme kasvattamaan käyttöpääomaamme. Siksi kannustan pohjoismaisia hallituksia varmistamaan, että sääntely ei luo energiayhtiöille ylimääräisiä rasitteita ja että lyhyellä aikavälillä markkinaosapuolille on saatavissa rahoitusta korkeiden vakuusmarginaali- ja vakuustarpeiden kattamiseksi. Pitkällä aikavälillä tulee muuttaa EU:n EMIR-lainsäädäntöä, joka sääntelee vakuusvaatimuksia. Tämä on tärkeää, koska hyvin toimivat johdannaismarkkinat tuovat vakautta ja ennustettavuutta niin energian tuottajille kuin kuluttajille.

Vuoden toisella neljänneksellä vertailukelpoinen liikevoittonamme oli 574 miljoonaa euroa, mikä osoittaa, että sähköliiketoiminta itsessään on terve. Konsernin nettotulos oli kuitenkin 7,4 miljardia euroa negatiivinen. Tämä johtuu voimakkaasti vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä, jotka aiheutuivat johdannaisten käyvän arvon muutoksista Uniperin kaasu- ja sähköliiketoiminnoissa, sekä varauksista, jotka koskevat Venäjän kaasun toimitusrajoitusten aiheuttamia tappioita kesäkuun puolivälistä lähtien. Tilanteen ei odoteta helpottuvan ennen lokakuun alkua, jolloin Saksan hallitus ottaa käyttöön kaikkia kaasuasialkajia koskevan maksun kattamaan 90 prosenttia venäläisen kaasun korvaamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Fortumin osalta neljänneksen kohokohta oli jälleen Generation-segmentin hyvä tulos, minkä mahdollisti pääasiassa korkeampi saavutettu sähkön hinta, joka oli onnistuneen fyysisen optimoinnin ja nousseiden spot-hintojen ansiota. City Solutions -segmentin tulos heikkeni edelleen, mikä johtui polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hintojen noususta, polttoainevalikoiman muutoksista sekä rakennemuutoksista. Consumer Solutions -segmentin tulosta tukivat entistä paremmat sähkön ja kaasun myyntimarginaalit. Russia-segmentin tulokseen vaikuttivat ruplan vahvistuminen sekä hintojen ja volyymin nousu ja toisaalta yhden yksikön CSA-maksujen päättymisen.

Kuten jo toukokuussa kerroimme, valmistaudumme hallittuun poistumiseen Venäjän markkinoilta. Toimintojen mahdollinen myynti on ensisijainen vaihtoehtomme. Arvioimme parhaillaan Venäjällä heinäkuussa voimaan tulleiden energiayhtiöiden myyntiä rajoittavan uuden asetuksen mahdollisia vaikutuksia Fortumiin. Kuten olemme aiemmin todenneet, prosessin päätökseen saattaminen voi viedä aikaa. Energiasektorilla toimintojen myynti on tyypillisesti edellyttänyt Venäjän hallituksen hyväksyntää.

Todellisuus, joka raamitti toimintaamme eurooppalaisena energiayhtiönä vielä kuusi kuukautta sitten, on muuttunut perusteellisesti. Toimintaympäristön suuren epävarmuuden odotetaan jatkuvan: Eurooppa on syvässä energiakriisissä, jossa toimitusrajoitteiden ja korkeiden hintojen odotetaan vain voimistuvan talvea kohti. Tämä kriisi on aiheuttanut lyhyen aikavälin haasteita, joita kukaan ei olisi osannut ennakoita, kuten olemme Uniperin osalta kokeneet. Kriisillä on myös kauaskantoisia vaikutuksia niin energiajärjestelmälle kuin energiamurroksen etenemiselle.

Meidän on pystyttävä monipuolistamaan energialähteemme suunniteltuakin nopeammin ja samalla huolehdittava entistä paremmin energian kohtuuhintaisuudesta.

Prioriteettiimme ovat selvät: huolehdimme Fortumin kilpailukyvystä ja varmistamme Uniperin vakauttamisen ja tuloksen kääntämisen takaisin voitolliseksi. Lisäksi olemme aloittaneet strategiamme päivittämisen vastaamaan toimintaympäristömme uusia realiteetteja. Olen luottavainen, että löydämme ratkaisuja, jotka mahdollistavan työmme jatkumisen puhtaana ja varman energiajärjestelmän luomiseksi Euroopassa.”

Taloudellinen tulos

Liikevaihto segmenteittäin

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation	722	575	1 432	1 251	2 899	3 080
Russia	218	182	441	446	906	901
City Solutions	229	256	619	674	1 302	1 247
Consumer Solutions	856	424	2 024	1 085	2 622	3 561
Uniper	36 487	15 893	77 971	35 663	105 992	148 301
Muut toiminnot	34	36	69	70	138	137
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-379	-137	-827	-359	-1 128	-1 596
<i>Eliminoinnit</i>	69	-101	131	-208	-331	8
Yhteensä	38 237	17 128	81 860	38 621	112 400	155 639

Vertailukelpoinen käyttökatte (EBITDA) segmenteittäin

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation	340	243	670	558	1 299	1 411
Russia	91	70	183	205	404	382
City Solutions	0	43	90	175	317	231
Consumer Solutions	40	36	94	89	123	128
Uniper	468	-17	-177	851	1 789	761
Muut toiminnot	-19	-29	-44	-52	-114	-106
Yhteensä	920	348	816	1 827	3 817	2 807

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation	294	195	576	464	1 110	1 221
Russia	57	37	118	137	261	242
City Solutions	-36	-4	12	82	135	65
Consumer Solutions	21	19	56	55	52	53
Uniper	263	-177	-570	534	1 120	16
Muut toiminnot	-24	-36	-55	-66	-142	-131
Yhteensä	574	35	136	1 206	2 536	1 466

Liikevoitto segmentteittäin

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation	-8	188	291	505	1 054	839
Russia	8	8	-227	108	227	-107
City Solutions	563	-3	599	82	2 671	3 188
Consumer Solutions	221	87	413	147	495	761
Uniper	-9 901	-1 093	-12 571	-279	-4 901	-17 192
Muut toiminnot	-23	-27	-62	-58	-134	-138
Yhteensä	-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation	9	10	12	5	11	17
Russia	3	29	15	52	62	26
City Solutions	3	1	7	40	42	10
Consumer Solutions	-	-	-	-	-	-
Uniper	9	11	17	22	39	35
Muut toiminnot	0	1	-1	0	0	-1
Yhteensä	25	52	51	119	154	86

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation	-27	12	-58	20	36	-41
Russia	-24	29	-183	52	62	-173
City Solutions	3	1	7	40	42	10
Consumer Solutions	-	-	-	-	-	-
Uniper	-2	18	-4	29	51	19
Muut toiminnot	0	1	-1	0	0	-1
Yhteensä	-49	61	-239	140	192	-188

Huhti–kesäkuu 2022

Liikevaihto oli 38 237 (17 128) miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 574 (35) miljoonaa euroa. Parannus johtui pääasiassa Uniperin Global Commodities -liiketoiminnan tulosparannuksesta sen seurauksena, että 750 miljoonaa euroa tuottoja siirrettiin ensimmäiseltä neljännekseltä toiselle neljännekselle. Tämän siirron vaikutusta tasoittivat 403 miljoonan euron varaukset pitkäaikaisista kaasusopimuksista, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti, vuoden sisäinen CO₂-päästöoikeuksien jaksotus, joka siirsi katteita vuoden 2022 toiselta neljännekseltä vuoden 2022 neljännelle neljännekselle sekä kansainvälisen liiketoiminnan tuottojen merkittävä heikentyminen. Generation-segmentin tuottojen kasvu johtui pääasiassa korkeammasta saavutetusta sähköhinnasta.

Kauden liikevoittoon vaikuttivat -9 715 (-875) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, joista suurin osa eli -10 242 (-852) miljoonaa euroa liittyi muutokseen suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvässä arvossa ja varauksiin pitkäaikaisista kaasusopimuksista, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti (liite 4). Kaasun toimitusrajoitusten aiheuttamat ennakoitujen 6,5 miljardin euron tappiot on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin. Määrä sisältää kaasun ostosopimusten (johdannaisten) käyvän arvon alenemisen sekä 2,4 miljardin euron varauksen liittyen pitkäaikaisiin kaasusopimuksiin, joihin Venäjän kaasun

toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti. Varaus kuvastaa hankintakustannusten (korvauskustannusten) nousun riskiä sen seurauksena, että Venäjän mahdollisesti supistuvia kaasutoimituksia joudutaan korvaamaan muilla toimituksilla tulevaisuudessa (liitteet 5 ja 17).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 25 (52) miljoonaa euroa (liite 12).

Tammi–kesäkuu 2022

Liikevaihto oli 81 860 (38 621) miljoonaa euroa ennätyskorkeiden hyödykehintojen seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 136 (1 206) miljoonaa euroa. Pääsyyinä merkittävästi heikompaan tulokseen olivat 403 miljoonan euron tappiot Uniper-segmentissä Venäjän kaasun toimitusrajoitusten seurauksena sekä vuoden sisäinen CO₂-päästöoikeuksien jaksotus, joka siirsi katteita vuoden 2022 alkupuoliskolta neljännelle neljännekselle. Edellisenä vuotena Uniper-segmentti kirjasi vahvat tuotot kansainvälisessä liiketoiminnassaan. Fortumin Generation-segmentin tulos parani, kun saavutettu sähkönhinta oli korkeampi ennätyskorkeiden fyysisen optimoinnin ja spot-hintojen nousun seurauksena.

Kauden liikevoittoon vaikuttivat -11 693 (-701) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, joista suurin osa eli -11 349 (-687) miljoonaa euroa liittyi muutoksiin suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvässä arvossa ja varauksiin pitkäaikaisista kaasusopimuksista, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti. Kaasun toimitusrajoitusten aiheuttamat ennakoituvat 6,5 miljardin euron tappiot on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin. Määrä sisältää kaasun ostosopimusten (johdannaisten) käyvän arvon alenemisen sekä 2,4 miljardin euron varauksen liittyen pitkäaikaisiin kaasusopimuksiin, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti. Varaus kuvastaa hankintakustannusten (korvauskustannusten) nousun riskiä sen seurauksena, että Venäjän mahdollisesti supistuvia kaasutoimituksia joudutaan korvaamaan muilla toimituksilla tulevaisuudessa (liitteet 5 ja 17). Lisäksi vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät sisältävät 320 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät Russia-segmentin käyttöomaisuuteen ja liikearvoon, sekä 656 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät Uniperin venäläisen tytäryhtiön Unipron käyttöomaisuuteen. Venäjän ruplan vahvistuminen kasvatti arvonalentumisia 147 miljoonalla eurolla vuoden 2022 ensimmäiseen neljänneeseen verrattuna (liitteet 4 ja 13).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 51 (119) miljoonaa euroa (liite 12). Vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli -239 miljoonaa euroa. Se sisältää 175 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät Fortumin omistukseen venäläisessä TGC-1:ssä, ja 26 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät uusiutuvan sähköntuotannon yhteisyrityksiin Venäjällä. Arvonalentumisten kasvu vuoden 2022 ensimmäiseen neljänneeseen verrattuna johtuu Venäjän ruplan vahvistumisesta.

Nettorahoituskulut olivat -426 (71) miljoonaa euroa. Vertailukelpoiset nettorahoituskulut olivat 790 (29) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulujen muutos liittyy pääasiassa Uniperin lainasaamisen, kertynyt korko mukaan lukien, 1 003 miljoonan euron arvonalentumiseen Nord Stream 2 -putkihankkeessa. Sen vaikutusta tasoittivat valuuttakurssivoitot Venäjän ruplasaataavista ja Venäjän ruplamääräisten valuuttasuojauksen sulkemisesta. Nord Stream 2 -saatava alaskirjattiin kokonaan ensimmäisellä neljänneksellä.

Tulos ennen tuloveroja oli -12 220 (717) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen tulos ennen tuloveroja oli 976 (1 354) miljoonaa euroa.

Kauden tuloverot olivat 2 031 miljoonaa euroa verotuloa (-66). Vertailukelpoiset tuloverot olivat -215 (-284) miljoonaa euroa (liite 8).

Nettotulos oli -10 189 (651) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen nettotulos oli 786 (915) miljoonaa euroa oikaistun määräysvallattomien omistajien osuuden vähentämisen jälkeen. Vertailukelpoinen nettotulos sisältää oikaistut vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä sekä oikaistut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, nettorahoituskuluihin ja tuloveroihin (liitteet 4.2 ja 24).

Osakekohtainen tulos oli -8,90 (0,70) euroa, ja vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,88 (1,03) euroa.

Lisätietoja on kohdassa "Segmenttikatsaukset".

Taloudellinen asema ja rahavirta

Rahavirta

Tammi-kesäkuussa liiketoiminnan rahavirta laski 2 374 miljoonaa euroa ja kääntyi negatiiviseksi: -1 254 (1 120) miljoonaa euroa. Pääsyy negatiiviseen kassavirtaan oli käyttöpääoman kasvu Uniper-segmentissä. Käyttöpääomaan vaikuttivat CO₂-päästöoikeuksien maksut ja kaasuun liittyvät operatiiviset toimenpiteet, joilla parannettiin likviditeettiä vuoden 2021 neljännellä neljänneksellä. Näillä toimenpiteillä oli käänteinen kassavirtavaikutus vuoden 2022 alkupuoliskolla. Lisäksi Uniper on hankkinut kaasun toimitusrajoitusten seurauksena korvaavia volyymeja korkeilla markkinahinnoilla, mikä on myös lisännyt käyttöpääomaa.

Investointien rahavirta oli -1 050 (-1 979) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit pienenevät 183 miljoonalla eurolla ja olivat 387 (570) miljoonaa euroa. Osakkeiden myynnit ja pääoman palautukset olivat 1 017 (151) miljoonaa euroa ja liittyivät pääasiassa 50 %:n omistusosuuden myyntiin Fortum Oslo Varme AS -kaukolämpöyhtiöstä Norjassa. Lisäksi Fortum ei enää yhdistele siihen liittyvää Oslon kaupungin myöntämää 0,2 miljardin euron lainaa. Osakkeiden myynnit vertailukaudella liittyivät pääasiassa 80 %:n osuuden myyntiin Sørkjordin tuulipuistosta Norjassa sekä kahdeksan pienen vesivoimalaitoksen myyntiin Ruotsissa. Vakuussaamisten muutos oli -1 543 (-1 285) miljoonaa euroa.

Rahavirta ennen rahoitusta oli -2 305 (-859) miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta oli -1 270 (271) miljoonaa euroa. Pitkäaikaiset lainat vähenivät 2 536 (562) miljoonaa euroa, ja lyhytaikaiset lainat vähenivät 95 (kasvoivat 794) miljoonaa euroa, mikä johtui pääasiassa yritystodistusten takaisinmaksusta. Vakuusvelan muutos oli 2 583 (1 180) miljoonaa euroa. Likvidit varat vähenivät 3 574 (588) miljoonaa euroa (liite 15).

Varat

Taseen loppusumma toisen neljänneksen lopussa oli 231 669 miljoonaa euroa (149 661 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Nousu joulukuuhun 2021 verrattuna liittyi pääasiassa johdannaisinstrumenttien arvon kasvuun Uniper-segmentissä hyödykehintojen nousun seurauksena.

Oma pääoma

Oma pääoma oli 1 311 miljoonaa euroa (13 665 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 1 980 miljoonaa euroa (12 131 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Muutos joulukuuhun 2021 verrattuna liittyi pääasiassa kauden tappioon (7 908 milj. euroa), kassavirran suojausten käypään arvoon arvostamiseen (-2 537 milj. euroa) ja osingonmaksuun (1 013 milj. euroa), joiden vaikutusta tasoitti marginaalisesti muuntoerojen 1 021 miljoonan euron positiivinen vaikutus. Osinko, 1,14 euroa osakkeelta, maksettiin 6.4.2022.

Rahoitus

Vuoden 2021 jälkipuoliskosta lähtien voimakas heilunta hyödykemarkkinoilla ja ennätyskallisten korkeat hinnat ovat kasvattaneet merkittävästi eurooppalaisten energiamarkkinatoimijoiden vakuusvaatimuksia. Hyödykehintojen heilunnan ja korkeiden hintatasojen hallitsemiseksi konserni on ryhtynyt ennalta ehkäiseviin rahoitustoimiin varmistaakseen likviditeettiasemansa ja taloudellisen joustavuutensa.

Fortum on toteuttanut määrätietoisesti strategiaansa sekä toimenpiteitä, joista pääosa on ollut ydintoimintoihin liittymättömän omaisuuden ja liiketoiminnan myyntiä viime vuosina taseen vahvistamiseksi ja luokituksen turvaamiseksi. Näillä toimilla konserni on onnistuneesti alentanut rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhdetta selvästi alle tavoitetason (alle 2). Kesäkuun lopussa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde oli 0,8 (0,2 vuoden 2021 lopussa).

Raportointikauden lopussa rahoitusnettovelka oli 2 353 miljoonaa euroa (789 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Oikaistu nettovelka oli 4 188 miljoonaa euroa (3 227 milj. euroa vuoden 2021 lopussa).

Raportointikauden lopussa konsernin likvidit varat olivat 4 165 miljoonaa euroa (7 592 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Likvideistä varoista 3 072 miljoonaa euroa liittyi Uniper-segmenttiin (2 966 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Osinko, 1 013 miljoonaa euroa, maksettiin 6.4.2022.

Tammikuussa 2022 Uniper allekirjoitti 2 000 miljoonan euron valmiusluottolimiitin Saksan valtion omistaman KfW Bankin kanssa (erääntyy huhtikuussa 2022) ja Fortum allekirjoitti 3 000 miljoonan euron valmiusluottolimiitin (erääntyy huhtikuussa 2022 ja sisältäen option jatkaa sopimusta 3 kuukaudella) vuodenvaihteen likviditeettitilanteen hallitsemiseksi. Fortum maksoi takaisin nostetun osan, 500 miljoonaa euroa, 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimiitistään (erääntyy joulukuussa 2022 ja sisältäen Fortumin vuoden jatko-option).

Maaliskuussa 2022 Uniper jatkoi 2 000 miljoonan euron valmiusluottolimiitin erääntymään huhtikuussa 2023. Fortum jatkoi 3 000 miljoonan euron valmiusluottolimiitin erääntymään heinäkuussa 2022. Lisäksi Fortum maksoi takaisin 247 miljoonaa euroa ydinjätehuoltorahaston lainoista, minkä jälkeen takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta oli 918 miljoonaa euroa.

Kesäkuussa 2022 Fortum allekirjoitti uuden 5 500 miljoonan euron valmiusluottolimiitin, joka koostuu 3 100 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimiitistä (erääntyy kesäkuussa 2023 sisältäen Fortumin 6+6 kuukauden jatko-optiot) ja 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimiitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajien 1+1 vuoden jatko-optiot). Fortum nosti 2 000 miljoonaa euroa likviditeettivalmiusluottolimiitistä. Edellä mainittu 3 000 miljoonan euron valmiusluottolimiitti (erääntyy heinäkuussa 2022) peruttiin ja 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimiitti (erääntyy kesäkuussa 2023) maksettiin takaisin ja peruttiin kesäkuussa 2022. Fortum nosti myös 800 miljoonaa euroa kahdenvälisestä 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitistään (erääntyy joulukuussa 2022 sisältäen Fortumin vuoden jatko-option). Lisäksi Fortum maksoi ennakkoisesti takaisin jäljellä olevan osuuden 450 miljoonaa euroa 2 000 miljoonan euron lainasta.

Raportointikauden loppuun mennessä Fortumin korolliset lainat vähenivät 2 889 miljoonalla eurolla ja olivat yhteensä 13 255 miljoonaa euroa. Lyhytaikaiset lainat olivat 7 727 miljoonaa euroa sisältäen 3 015 miljoonaa euroa pitkäaikaisten lainojen lyhytaikaisen osuuden. Lyhytaikaiset lainat vähenivät 1 945 miljoonaa euroa ja olivat 4 713 miljoonaa euroa kesäkuun lopussa (6 658 milj. euroa vuoden 2021 lopussa). Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitti uudelleenluokiteltiin lyhytaikaisista lainoista pitkäaikaisiin lainoihin sopimuksen erääntymisen mukaisesti (syyskuussa 2025). Yritystodistusohjelmien käyttö väheni 2 483 miljoonalla eurolla ja oli 646 miljoonaa euroa (3 129 milj. euroa vuoden 2021 lopussa) (liite 15).

Raportointikauden lopussa Fortum-konsernilla oli 5 500 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottoja. Ne sisältävät 3 500 miljoonaa euroa valmiusluottolimiittejä (1 100 miljoonaa euroa likviditeettivalmiusluottolimiittiä ja 2 400 miljoonaa euroa valmiusluottolimiittiä) ja Uniperin 2 000 miljoonan euron valmiusluottolimiitin. Lisäksi Fortumilla oli 100 miljoonaa euroa tililimiittejä, jotka ovat voimassa toistaiseksi. Kahdenvälinen 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitti ja Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitti (erääntyy syyskuussa 2025) olivat kokonaan käytössä.

Lisätietoja Uniperin rahoituksesta on kohdassa ”Raportointikauden jälkeiset tapahtumat” sivulla 40.

S&P Global Ratings (S&P) asetti 14.3.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokituksen BBB pitkän aikavälin CreditWatch Negative -tarkkailuun. S&P päätti CreditWatch-tarkkailun ja vahvisti Fortumin luottoluokituksen tasolle BBB negatiivisin näkymin 16.5.2022. Uniperin pitkän aikavälin luottoluokitusta kuitenkin laskettiin tasolta BBB tasolle BBB-negatiivisin näkymin.

Fitch piti 17.3.2022 ennallaan Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen, joka on BBB vakain näkymin.

Segmenttikatsaukset

Generation

Generation-segmentti vastaa Fortumin sähköntuotannosta Pohjoismaissa. Siihen kuuluvat hiilidioksidivapaa ydinvoima-, vesivoima-, tuulivoimatuotanto sekä sähköntuotannon optimointi ja sähkökauppa, markkina-analyysi, lämpövoima kapasiteettireserviä varten sekä ydinvoiman asiantuntijapalvelut globaalisti. Segmentti ei sisällä Uniperin vesivoiman ja ydinvoiman tuotantoa Pohjoismaissa eikä kaupankäyntitoimintaa. Helmikuusta 2022 alkaen Generation on vastannut Uniperin vesivoimalaitosten hallinnasta ja toimituksista Ruotsissa. Segmentti sisältää Generationin suhteellisen osuuden OKG:stä (liite 3).

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
Liikevaihto	722	575	1 432	1 251	2 899	3 080
- sähkönmyynti	709	539	1 409	1 166	2 690	2 933
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	520	402	1 017	870	1 937	2 084
- muu myynti	13	36	23	85	209	147
Liikevoitto	-8	188	291	505	1 054	839
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	-27	12	-58	20	36	-41
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	42	35	75	62	175	188
Henkilöstön lukumäärä			1 344		1 116	

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	340	243	670	558	1 299	1 411
Liikevoitto	294	195	576	464	1 110	1 221
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	9	10	12	5	11	17
Sidotun pääoman tuotto, %					18,0	19,9
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			6 110	6 207	6 336	

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Voimalaitokset rakennetaan usein yhdessä muiden energiantuottajien kanssa, ja omistajat ostavat sähköntuotannon hinnalla, joka vastaa tuotannon kustannuksia. Osuus tuloksesta koostuu pääasiassa IFRS-oikaisusta (esim. ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen kirjanpidosta) ja poistojen kirjaamisesta alkuperäisistä kauppahinnan kohdistuksista konsernin taseessa (liite 18 vuoden 2021 tilinpäätöksessä).

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vesivoima Pohjoismaissa	4,7	5,5	10,1	12,2	23,3	21,2
Ydinvoima Pohjoismaissa	5,6	5,4	11,8	11,8	23,5	23,6
Lämpövoima Pohjoismaissa	-	-	-	-	0,0	0,0
Yhteensä	10,3	10,9	21,9	23,9	46,8	44,8

Pohjoismainen myynti

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Myynti Pohjoismaissa	12,0	12,7	25,7	27,7	54,1	52,1
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	9,9	10,6	21,2	23,2	45,3	43,4

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Saavutettu sähkönhinta

EUR/MWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	52,3	38,1	47,9	37,6	42,8	48,1

* Generation-segmentin sähkön tukkuhinta sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Huhti–kesäkuu 2022

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa pieneni, kun vesivoiman tuotantomäärät laskivat tulovirtaaman pienenemisen seurauksena. Ydinvoiman tuotantomäärät kasvoivat hieman, koska suunnitellut seisokit olivat lyhyempiä kuin vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Segmentin yleinen toiminnallinen tulos ja ydinvoimatuotannon käyttökerroin olivat hyvällä tasolla. Kokonaissähköntuotannosta 100 % oli hiilidioksidipäästötöntä.

Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta nousi 14,2 euroa/MWh eli 37 %. Saavutetun sähkönhinnan nousu johtui pääasiassa ennätysellisestä fyysisestä optimoinnista ja korkeammista spot-hinnoista. Vaikka sähkön spot-hinta nousi 141 % Generation-segmentin sähköntuotantoalueilla, melko korkeat suojaustasot ja spot-hintaa alhaisempi suojaushinta vaimensivat korkeamman saavutetun sähkönhinnan vaikutusta. Lisäksi saavutettua sähkönhintaa heikensi suuri hintaero korkean systeemihinnan ja alhaisen SE2-aluehinnan (Sundsvall) välillä Ruotsissa. SE2-aluehinnan tuotteiden alhaisen likviditeetin vuoksi SE2-aluehinnan suojaustaso oli alhaisempi kuin systeemihinnan suojaustaso, joten sillä oli negatiivinen vaikutus saavutettuun sähkönhintaan.

Saavutetun sähkönhinnan nousu vahvisti vertailukelpoista liikevoittoa, joka kasvoi 51 %. Nousua tukivat myös hieman alhaisemmat kustannukset, mutta tulosparannusta vaimensi vesivoiman tuotantomäärien lasku. Generation-segmentin suhteellisen OKG-osuuden yhdistelemisellä oli -7 (5) miljoonan euron vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon (liite 3).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -302 (-8) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 9 (10) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 12).

Tammi–kesäkuu 2022

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto Pohjoismaissa pieneni vesivoimatuotannon laskun seurauksena. Tämä johtui tulovirtaaman pienenemisestä segmentin sähköntuotantoalueilla ja vesivarantojen vähenemisestä vuoden alkupuoliskolla. Ydinvoimatuotannon toiminnallinen tulos ja tuotantomäärät olivat vakaat ja samalla hyvällä tasolla kuin vuoden 2021 alkupuoliskolla.

Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta nousi 10,3 euroa/MWh eli 27 %. Saavutetun sähkönhinnan nousu johtui pääasiassa erittäin hyvin onnistuneesta fyysisestä optimoinnista ja korkeammista spot-hinnoista. Vaikka sähkön spot-hinta nousi 109 % Generation-segmentin sähköntuotantoalueilla, melko korkeat suojaustasot ja spot-hintaa alhaisempi suojaushinta vaimensivat korkeamman saavutetun sähkönhinnan vaikutusta. Lisäksi saavutettua sähkönhintaa heikensi merkittävä hintaero korkean systeemihinnan ja alhaisemman SE2-aluehinnan (Sundsvall) välillä Ruotsissa. SE2-aluehinnan tuotteiden alhaisen likviditeetin vuoksi SE2-aluehinnan suojausaste oli alhaisempi kuin systeemihinnan suojausasteet, joten sillä oli negatiivinen vaikutus saavutettuun sähkönhintaan.

Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 24 %. Kasvu johtui pääasiassa korkeammasta saavutetusta sähkönhinnasta ja hieman alhaisemmista kustannuksista, joiden vaikutusta vaimensi vesivoiman tuotantomäärien lasku. Generation-segmentin suhteellisen OKG-osuuden yhdistelemisellä oli 1 (6) miljoonan euron vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon (liite 3).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -285 (41) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 12 (5) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 12).

Fortumin ja Uniperin yhteinen organisaatio otettiin 1.2.2022 käyttöön vesivoiman ja fyysisen sähkökaupan toiminnoissa Pohjoismaissa osana kolmea strategista yhteistyöaluetta. Fortum otti vastuun Uniperin vesivoimatuotannon hallinnasta Ruotsissa sekä fyysisen sähkökaupan optimoinnista ja toimituksista Pohjoismaissa. Uniperin vesivoimatuotanto pysyy Uniperin omistuksessa. Uusi organisaatio hallinnoi Euroopan kolmanneksi suurinta päästötöntä sähköportfoliota, ja siihen kuuluu noin 400 työntekijää.

Fortum ilmoitti 3.3.2022 päättäneensä hakea Loviisan ydinvoimalaitoksen molemmille yksiköille uutta käyttö lupaa vuoden 2050 loppuun saakka. Jos hakemus hyväksytään, laitoksen odotetaan tuottavan jopa 170 terawattituntia päästötöntä sähköä uuden käyttö luvan voimassaoloaikana. Toiminnan jatkamiseen ja käyttöä pidentämiseen liittyvät investoinnit vuoteen 2050 mennessä nousevat arviolta miljardiin euroon. Fortum toimitti 18.3.2022 Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttö lupahakemuksen valtioneuvostolle.

TVO:n Olkiluodon kolmannen ydinvoimalaitosyksikön (OL3) sähköntuotanto käynnistyi 12.3.2022. Laitoksen kokonaiskapasiteetti on 1 600 MW. Kesäkuussa 2022 TVO ilmoitti, että säännöllisen sähköntuotannon aloittamista oli lykätty syyskuusta joulukuuhun 2022. Säännöllisen sähköntuotannon käynnistyttyä OL3 tuottaa noin 14 % Suomen kokonaissähkökulutuksesta (liite 16).

Fortum ilmoitti 9.6.2022, että Fortum ja Gasgrid Finland olivat allekirjoittaneet esisopimuksen Suomen ensimmäisen kelluvan LNG-terminaalialuksen, Exemplarin, sijoittamisesta Fortumin Inkoon satamaan. Suomen etelärannikolla sijaitsevassa Inkoossa on tarkoitukseen erinomaisesti sopiva syväsatama lähellä putkilinjoja, joita pitkin kaasu jaellaan pääasiassa teollisuuden loppukäyttäjille Suomessa, Virossa ja Itämeren alueella. Tämä hanke tukee Suomen kaasumavaraisuutta. Gasgrid Finland vuokraa kelluvan LNG-terminaalialuksen kymmenen vuoden ajaksi ja pyrkii saamaan terminaalin käyttöön jo ensi talvena. Aluksen kapasiteetti riittää kattamaan sekä Suomen että Viron maakaasutarpeet. Kaasutoimitukset Venäjältä Suomeen Imatran kautta keskeytettiin toukokuussa 2022.

Russia

Russia-segmentti koostuu sähkön ja lämmön tuotannosta ja myynnistä Venäjällä. Segmentti sisältää Fortumin kokonaan omistamat voimalaitokset sekä yhteisyritykset uusiutuvan sähköntuotannon rakentamiseen ja sähkön- ja lämmönmyyntiin sekä yli 29 %:n omistusosuuden osakkuusyhtiö TGC-1:ssä. Yhteisyritykset ja osakkuusyhtiö yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Segmentti ei sisällä Uniperin Unipro-tytäryhtiötä Venäjällä.

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
Liikevaihto	218	182	441	446	906	901
- sähkönmyynti	192	161	369	367	761	763
- lämmönmyynti	25	20	67	76	137	128
- muu myynti	1	2	4	3	8	9
Liikevoitto	8	8	-227	108	227	-107
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-24	29	-183	52	62	-173
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	2	30	13	37	83	59
Henkilöstön lukumäärä			2 579		2 627	

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	91	70	183	205	404	382
Liikevoitto	57	37	118	137	261	242
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3	29	15	52	62	26
Sidotun pääoman tuotto, %					12,9	10,3
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			3 352	2 572	2 508	

Russia-segmentin sähkön- ja lämmöntuotanto

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Sähköntuotanto Venäjällä	6,5	6,1	14,7	14,6	28,6	28,8
Lämmöntuotanto Venäjällä	2,1	2,4	8,3	9,9	17,1	15,5

Russia-segmentin hinnat

	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Keskimääräinen kapasiteettihinta CCS ja muut, tRUB/MW/kk* **	184	159	197	170	170	184
Keskimääräinen kapasiteettihinta CSA, tRUB/MW/kk**	1 002	1 057	1 110	1 174	1 174	1 146
Keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	454	524	496	581	584	542
Segmentin saavuttama sähkönhinta, RUB/MWh	1 900	2 015	1 908	1 944	2 018	2 001
Segmentin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh***	26,4	22,5	22,4	21,7	23,2	23,5

* Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

** Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolymmeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

*** Muunnettu käyttäen keskimääriä.

Huhti–kesäkuu 2022

Sähköntuotanto kasvoi 7 %. Pääsyyinä olivat kunnossapitotyöt Nyaganin laitoksessa ja muissa voimalaitoksissa vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Niiden vaikutusta tasoittivat Argayashin sähkön ja lämmön

yhteistuotantolaitoksen myynti vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Lämmöntuotanto väheni 13 % rakenteellisten muutosten eli Argayashin yhteistuotantolaitoksen myynnin seurauksena.

Liikevaihto kasvoi 20 % eli 36 miljoonaa euroa. Kasvu johtui Venäjän ruplan vahvistumisesta, jonka vaikutusta tasoittivat Nyagan 1 -tuotantoyksikön CSA-maksujen (Capacity Supply Agreement) päättyminen ja Argayashin yhteistuotantolaitoksen myynti. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli 46 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 54 % eli 20 miljoonaa euroa. Venäjän ruplan kurssimuutoksen (12 milj. euroa), saatavien perinnän tehostumisen, poistojen pienentymisen (ensimmäisellä neljänneksellä kirjattujen arvonalentumisten seurauksena) ja sähkönhintojen nousun positiivisia vaikutuksia tasoitti Nyagan 1 -tuotantoyksikön CSA-maksujen (Capacity Supply Agreement) päättyminen.

Venäjän ruplan kurssimuutoksen seurauksena vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen tulokseen kirjattuja Fortumin Russia-segmenttiin liittyviä arvonalentumisia oikaistiin -46 miljoonalla eurolla.

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 3 (29) miljoonaa euroa ja sisälsi 0 (15) miljoonan euron osuuden TGC-1:n voitosta, 1 (14) miljoonan euron osuuden uusiutuvan sähköntuotannon yhteisyritysten voitosta ja -1 (2) miljoonan euron osuuden lämmönjakelun yhteisyritysten voitosta. (liitteet 3 ja 12).

Tammi–kesäkuu 2022

Sähköntuotanto kasvoi 1 %. Argayashin sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen myynti vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä tasoitti tuotannon kasvun vaikutusta. Tuotanto kasvoi Nyaganin laitoksessa ja muissa voimalaitoksissa vuoden 2021 toisella neljänneksellä tehtyjen kunnossapitotöiden seurauksena. Lämmöntuotanto väheni 16 % Argayashin yhteistuotantolaitoksen myynnin ja sään lämpenemisen seurauksena.

Liikevaihto pieneni 1 % eli 5 miljoonaa euroa. Lasku johtui Nyagan 1 -tuotantoyksikön CSA-maksujen päättymisestä ja Argayashin yhteistuotantolaitoksen myynnistä. Sähkön hintojen kasvu ja Venäjän ruplan vahvistuminen tasoittivat negatiivista vaikutusta. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli 22 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 14 % eli 19 miljoonaa euroa. Nyagan 1 -tuotantoyksikön CSA-maksujen päättymisen negatiivista vaikutusta tasoittivat Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus (6 milj. euroa), sähkönhintojen nousu ja poistojen pienentyminen ensimmäisellä neljänneksellä kirjattujen arvonalentumisten seurauksena. Vertailukausi sisältää 17 miljoonan euron positiivisen vaikutuksen CSA-kapasiteettimaksuilla tuetun 116 MW:n aurinkoenergiaprojektin myynnistä Fortumin ja RDIF-rahaston (Russian Direct Investment Fund) yhteisyritykselle.

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 15 (52) miljoonaa euroa ja sisälsi 6 (9) miljoonan euron osuuden lämmönjakelun yhteisyritysten voitosta, 6 (20) miljoonan euron osuuden uusiutuvan sähköntuotannon yhteisyritysten voitosta ja 0 (22) miljoonan euron osuuden TGC-1:n voitosta (liitteet 3 ja 12).

Fortum ilmoitti 18.1.2022, että 1,3 GW:n tuulivoimahankkeet siirretään uudelle yhteisyritykselle. Fortum tutkii mahdollisuuksia rakenteen uudistamiseen nykyisen geopoliittisen tilanteen ja hallitun Venäjältä poistumisen valmistelun seurauksena toukokuussa 2022 ilmoitetun mukaisesti. Fortumin omistusosuus 1,3 GW:n tuulivoimahankkeista on esitetty muissa pitkäaikaisissa sijoituksissa.

Fortum ilmoitti 3.5.2022 kirjanneensa vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen tulokseensa arvonalentumisia, jotka liittyivät yhtiön Venäjän toimintoihin Venäjän hyökkäyksen, Ukrainan sodan ja niiden myötä kiristyneen geopoliittisen tilanteen seurauksena. Arvonalentumisista noin 320 miljoonaa euroa liittyy Russia-segmentin käyttöomaisuuteen ja liikearvoon. Lisäksi noin 201 miljoonaa euroa arvonalentumisista liittyy Fortumin omistukseen TGC-1:ssä ja uusiutuvien tuotteiden yhteisyrityksissä.

City Solutions

City Solutions -segmentti vastaa kestävästä kaupunkiratkaisuista. Segmenttiin kuuluvat kaukolämpö ja -kylmä, jätteen energiahyötykäyttö ja muut kiertotalouden ratkaisut sekä aurinkovoiman tuotanto, palvelut ja uuden biomassapohjaisen liiketoiminnan kehittäminen. Segmentillä on liiketoimintaa Pohjoismaissa, Puolassa ja Intiassa. Segmentti ei sisällä Fortumin Uniper-tytäryhtiön toimintoja.

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
Liikevaihto	229	256	619	674	1 302	1 247
- lämmönmyynti	87	100	316	346	612	582
- sähkönmyynti	31	42	80	103	205	182
- jätteiden käsittelyn myynti*	49	60	111	122	250	238
- muu myynti**	62	54	112	103	236	245
Liikevoitto	563	-3	599	82	2 671	3 188
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3	1	7	40	42	10
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	38	39	63	86	162	139
Henkilöstön lukumäärä			1 607		1 766	

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	0	43	90	175	317	231
Liikevoitto	-36	-4	12	82	135	65
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3	1	7	40	42	10
Sidotun pääoman tuotto, %					6,1	3,4
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			1 614	2 572	2 456	

* Jätteiden käsittelyn myynti koostuu jätteiden vastaanottomaksuista ja ympäristörakentamisen palvelumyynnistä.

** Muu myynti koostuu pääasiassa käyttö- ja kunnossapitopalveluista sekä uusiutuotteiden ja polttoaineiden myynnistä.

Lämmönmyynti maittain

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Suomi	0,5	0,5	1,6	1,7	3,1	2,9
Puola	0,5	0,6	2,0	2,3	3,8	3,6
Norja	0,1	0,3	0,8	1,0	1,8	1,5
Muut maat	0,1	0,3	0,2	1,1	1,3	0,4
Yhteensä	1,3	1,8	4,7	6,2	10,0	8,5

Sähkönmyynti maittain

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Suomi	0,1	0,2	0,4	0,9	1,3	0,9
Puola	0,1	0,2	0,4	0,4	0,7	0,7
Muut maat	0,0	0,4	0,1	0,8	1,3	0,5
Yhteensä	0,3	0,8	0,9	2,1	3,3	2,1

Huhti–kesäkuu 2022

Lämmönmyynti laski 28 % ja sähkönmyynti laski 63 %. Tämä johtui pääasiassa Baltian kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä sekä Fortumin 50 %:n omistusosuuden myynnistä Fortum Oslo Varme AS -kaukolämpöyhtiöstä Norjassa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 32 miljoonaa euroa. Tämä johtui pääasiassa siitä, että fossiilisten polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hinnat nousivat selvästi ja polttoainevalikoimassa tapahtui muutos. Näiden vaikutusta tasoittivat sähkönhintojen nousu ja omistusosuuden myynti Fortum Oslo Varmesta. Kaukolämmön ilmoitetut hinnankorotukset tulivat voimaan heinäkuussa. Vertailukelpoista liikevoittoa heikensivät myös suunniteltujen seisokkien ajoitus sekä metallin hintojen lasku kierrätys- ja jätehuoltoratkaisuihin liittyvässä liiketoiminnassa. Lisäksi vertailukelpoista liikevoittoa heikensivät rakennemuutokset, jotka aiheutuivat Baltian kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä sekä 500 megawatin aurinkovoimaloiden myynnistä Rajasthanissa ja Karnatakassa Intiassa. Vuosineljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon sisältyi 5 miljoonan euron veroton voitto Rajasthanin 250 megawatin aurinkovoimalan myynnistä Intiassa.

Liikevoittoon vaikuttivat 599 (0) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka liittyivät pääasiassa 638 miljoonan euron verottomaan voittoon Fortum Oslo Varmen myynnistä (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 3 (1) miljoonaa euroa. Vertailukauteen sisältyy -2 miljoonan euron osuus Stockholm Exergin voitosta. Fortumin 50 %:n omistusosuus myytiin syyskuussa 2021 (liitteet 3 ja 12).

Tammi–kesäkuu 2022

Lämmönmyynti laski 24 %. Tämä johtui pääasiassa Baltian kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä, Fortumin 50 %:n omistusosuuden myynnistä norjalaisesta Fortum Oslo Varme -kaukolämpöyhtiöstä sekä sään lämpenemisestä kaikilla lämmitysalueilla. Sähkönmyynti laski 57 %. Tämä johtui pääasiassa rakennemuutoksista Baltian kaukolämpöliiketoiminnan myynnin seurauksena sekä sähkönmyynnin 0,5 TWh:n laskusta Suomessa, kun fossiilisten polttoaineiden toimitus- ja hankintakustannukset kasvoivat ja CO₂-päästöoikeuksien hinnat olivat korkeita.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 85 % eli 70 miljoonaa euroa. Tämä johtui pääasiassa siitä, että fossiilisten polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien hinnat nousivat selvästi ja lämmönmyynti laski sään lämpenemisen seurauksena. Näiden vaikutusta tasoittivat sähkönhintojen nousu ja omistusosuuden myynti Fortum Oslo Varmesta. Vertailukelpoista liikevoittoa heikensivät myös rakennemuutokset, jotka aiheutuivat Baltian kaukolämpöliiketoiminnan myynnistä sekä 250 megawatin Pavagada II -aurinkovoimalan ja Rajasthanin 250 megawatin aurinkovoimalan myynnistä Intiassa. Näiden vaikutusta tasoitti 5 miljoonan euron veroton voitto 250 megawatin aurinkovoimalan myynnistä Rajasthanissa Intiassa. Voittot Rajasthanin aurinkovoimalan myynnistä on kirjattu vertailukelpoiseen liikevoittoon kahdessa erässä. Vuoden 2021 neljännellä neljänneksellä kirjattiin ensimmäinen erä, 11 miljoonan euron veroton myyntivoitto.

Liikevoittoon vaikuttivat 587 (0) miljoonan euron vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, jotka liittyivät pääasiassa 638 miljoonan euron verottomaan voittoon Fortum Oslo Varmen myynnistä (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 7 (40) miljoonaa euroa. Vertailukauteen sisältyy 31 miljoonan euron osuus Stockholm Exergin voitosta. Fortumin 50 %:n omistusosuus myytiin syyskuussa 2021 (liitteet 3 ja 12).

Fortum ilmoitti 4.2.2022 voittaneensa Intian Solar Energy Corporationilta (SECI) oikeuden rakentaa Karnatakaan Intiaan kaksi aurinkovoimalaitosta, joiden kokonaiskapasiteetti on 600 megawattia (MW). Fortum osallistui 16.3.2022 Gujarat Urja Vikas Nigam Limitedin (GUVNL) järjestämään aurinkovoimahuutokauppaan Intiassa ja voitti oikeuden rakentaa Gujaratiin 200 MW:n aurinkovoimalaitoksen. Nämä projektit on tarkoitus kehittää yhdessä kumppanin kanssa ja ottaa käyttöön vuoteen 2024 mennessä.

Fortum ilmoitti 3.3.2022 päättäneensä lopettaa Puolan kaukolämpöliiketoimintansa strategisen arvioinnin ja jatkaa liiketoiminnan kehittämistä osana konsernia. Fortum arvioi vaihtoehtoja hiilestä luopumiseksi Puolan tuotantolaitoksilla. Fortum on sitoutunut sähkön ja lämmön tuotantonsa hiilineutraaliuuteen Euroopassa vuoteen 2035 mennessä. Vuoden 2021 lopussa Fortumin hiileen perustuva kapasiteetti Puolassa oli 0,1 GW.

Fortum ja Microsoft ilmoittivat 17.3.2022 maailman laajimmasta yhteistyöstä kotien, palvelujen ja yritysten lämmittämisessä vastuullisella hukkalämmöllä, jota saadaan pääkaupunkiseudulle rakennettavasta uudesta datakeskuksesta. Konseptissa hyödynnetään lämmön talteenotossa ja jakelussa Fortumin Espoossa olemassa olevaa kaukolämpöinfrastruktuuria, joka on Suomen toiseksi suurin. Fortumin kaukolämpöinfrastruktuuriin tällä alueella kuuluu noin 900 kilometriä maanalaisia putkia, jotka siirtävät lämpöä noin 250 000 käyttäjälle. Kun ratkaisu on otettu käyttöön, noin 60 % alueen lämmityksestä tuotetaan ilmastoystävällisellä hukkalämmöllä.

Fortum ilmoitti 19.5.2022 saaneensa päätökseen 50 %:n omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:stä institutionaalista sijoittajista koostuvalle ryhmälle, johon kuuluvat Hafslund Eco, Infranode ja HitecVision. Kaupan velaton kokonaisarvo on noin 1 miljardi euroa. Kaupan myötä Oslon kaupungin myöntämää 0,2 miljardin euron lainaa ei enää yhdistellä Fortum-konserniin. Laina oli kirjattu Fortumin vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen osavuositiedotuksessa myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvänä velkana. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2022 toisen neljänneksen tulokseen 638 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Heinäkuussa 2022 Fortum ja GIG (Green Investment Group, Macquarie Asset Managementiin kuuluva vihreään sijoittamiseen erikoistunut yritys) päättivät investoida uuteen jätteenpolttolaitokseen Glasgow'ssa Skotlannissa 50/50-omisteisen yhteisyrityksen kautta. Kun laitos on valmistunut, sen käsittelykapasiteetin odotetaan olevan 350 000 tonnia jätettä vuodessa. Laitoksen kokonaissähköntuotantokapasiteetin odotetaan olevan 45 MWe, mikä vastaa noin 90 000 kodin sähkönkulutusta.

Consumer Solutions

Consumer Solutions -segmentti kattaa sähkö- ja kaasutuotteiden vähittäismyynnin Pohjoismaissa, Puolassa ja Espanjassa, mukaan lukien asiakaspalvelun ja laskutuksen. Fortum on Pohjoismaiden suurin sähkön vähittäismyyjä, ja yhtiöllä on noin 2,2 miljoonaa asiakasta ja useita eri tuotemerkkejä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa ja Espanjassa. Consumer Solutions tarjoaa sähkötuotteita ja niihin liittyviä lisäpalveluja sekä digitaalisia kuluttajaratkaisuja.

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
Liikevaihto	856	424	2 024	1 085	2 622	3 561
- sähkönmyynti	747	353	1 724	927	2 253	3 050
- kaasunmyynti	73	39	209	96	225	338
- muu myynti	37	32	91	62	144	173
Liikevoitto	221	87	413	147	495	761
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	17	25	32	36	68	64
Henkilöstön lukumäärä			1 172		1 176	

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	40	36	94	89	123	128
Liikevoitto	21	19	56	55	52	53
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			809	618	1 125	

Myynti

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Sähkö	6,5	6,4	15,9	17,1	31,5	30,2
Kaasu*	1,0	1,2	2,7	3,2	6,0	5,4

* Ei sisällä tukkumyyntiä.

Asiakkaiden määrä

Tuhatta*	30.6.2022	31.12.2021
Sähkö	2 090	2 120
E-mobility**	70	70
Kaasu	40	50
Yhteensä	2 190	2 230

* Pyöristettynä lähimpään 10 000:een.

** Mitattuna keskimääräisenä neljännesvuoden maksavina asiakkaina.

Huhti–kesäkuu 2022

Sähkönmyynti kasvoi 2 % pääasiassa hieman kylmemmän sään seurauksena. Kaasunmyynti väheni 17 %, koska sää lämpeni ja asiakassopimuksia päättyi Puolassa vuoden 2021 toiseen neljännekseen verrattuna. Liikevaihto kasvoi 102 %, kun sähkön ja kaasun hinnat nousivat merkittävästi Pohjoismaissa ja Puolassa.

Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 11 %. Tämä johtui pääasiassa siitä, että sähkön ja kaasun myyntikatteet paranivat Puolassa ja Pohjoismaissa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 200 (68) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Tammi–kesäkuu 2022

Sähkönmyynti laski 7 %, mikä johtui pääasiassa Pohjoismaiden korkeammista lämpötiloista vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen kylmään säähän verrattuna sekä asiakaskunnan hienoisesta pienenemisestä. Kaasun myyntimäärä laski 16 % koska lämpötilat olivat tavanomaista korkeammat ja ennennäkemättömän korkeat hinnat vähensivät kysyntää ja kulutusta Puolassa. Liikevaihto kasvoi 87 %, kun sähkön ja kaasun hinnat nousivat merkittävästi Pohjoismaissa ja Puolassa.

Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 2 %. Tämä johtui pääasiassa sähkön ja kaasun myyntikatteiden paranemisesta. Kustannusten nousu tasoitti myyntikatteiden paranemisen vaikutusta.

Fortumin asiakaspalvelukeskuksiin tehtyjen yhteydenottojen määrä pysyi korkealla tasolla myös vuoden 2022 toisella neljänneksellä. Lisääntyneiden yhteydenottojen käsittelyyn osoitettiin lisäresursseja. Palvelun yleinen taso, asiakastyytyväisyys ja suositteluasteet paranivat kuitenkin edelleen, mikä vahvisti liiketoiminnan kilpailukykyä.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 357 (92) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Fortum ilmoitti 3.3.2022 päättäneensä lopettaa Consumer Solutions -liiketoimintansa strategisen arvioinnin ja jatkaa liiketoiminnan kehittämistä osana konsernia.

Uniper

Uniper-segmentti sisältää Fortumin enemmistöomistuksen Uniperissa, Fortumin tytäryhtiössä. Uniper on johtava kansainvälinen energiayhtiö, jolla on toimintaa yli 40 maassa. Sen liiketoimintaa ovat varma energiantuotanto ja siihen liittyvät palvelut. Sen päätoimintoja ovat sähköntuotanto Euroopassa ja Venäjällä sekä maailmanlaajuinen energiakaupankäynti ja energiatuotannon optimointi, joista Uniper raportoi tilinpäätöksissään kolmella liiketoiminta-alueella: European Generation, Global Commodities ja Russian Power Generation. Sähköntuotantokapasiteetista noin 50 % perustuu kaasuun, 25 % hiileen, 15 % vesi- tai ydinvoimaan ja 10 % muihin. Segmentti sisältää Uniperin suhteellisen osuuden OKG:stä (liite 3).

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
Liikevaihto*	36 487	15 893	77 971	35 663	105 992	148 301
- sähkönmyynti	7 431	5 116	17 047	10 899	28 365	34 512
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	128	136	216	326	644	534
- lämmönmyynti	152	89	319	190	437	567
- kaasunmyynti	22 524	8 997	48 089	20 942	59 577	86 725
- muu myynti	6 380	1 691	12 517	3 632	17 612	26 497
Liikevoitto	-9 901	-1 093	-12 571	-279	-4 901	-17 192
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-2	18	-4	29	51	19
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin*	150	184	232	320	683	595
Henkilöstön lukumäärä			11 249		11 494	

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)*	468	-17	-177	851	1 789	761
Liikevoitto*	263	-177	-570	534	1 120	16
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	9	11	17	22	39	35
Sidotun pääoman tuotto, %					16,5	1,0
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			1 173	8 233	4 971	

* Uniperin Venäjän toimintojen osuus liikevaihdosta oli 322 miljoonaa euroa (II/2021: 230), vertailukelpoisesta käyttökatteesta 134 miljoonaa euroa (II/2021: 83), vertailukelpoisesta liikevoitosta 104 miljoonaa euroa (II/2021: 56) ja investoinneista 13 miljoonaa euroa (II/2021: 46) ja vuoden 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla osuus liikevaihdosta 605 miljoonaa euroa (I-II/2021: 470), vertailukelpoisesta käyttökatteesta 248 miljoonaa euroa (I-II/2021: 160), vertailukelpoisesta liikevoitosta 191 miljoonaa euroa (I-II/2021: 110) ja investoinneista 22 miljoonaa euroa (I-II/2021: 71)

** Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimat tuotannon. Se ei sisällä lämpövoimat tuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vesivoima Pohjoismaissa	2,1	1,9	4,5	4,3	8,1	8,3
Ydinvoima Pohjoismaissa	2,6	2,9	6,0	6,5	12,9	12,4
Vesivoima Keski-Euroopassa	1,2	1,3	2,3	2,3	4,9	4,9
Lämpövoima Keski-Euroopassa	7,5	8,4	19,0	19,1	40,9	40,8
Lämpövoima Venäjällä	11,5	9,5	25,6	21,9	43,2	46,9
Yhteensä	24,9	24,1	57,4	54,0	110,0	113,4

Pohjoismainen myynti

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Myynti Pohjoismaissa	5,1	4,9	11,3	10,9	21,4	21,8
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	4,9	4,8	10,8	10,8	21,0	21,0

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimat tuotannon. Se ei sisällä lämpövoimat tuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Uniper-segmentin hinnat

	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Uniperin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh*	26,3	28,5	20,0	30,2	30,7	25,5
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS ja muut, tRUB/MW/kk** ***	176	149	189	159	160	174
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA, tRUB/MW/kk***	1 833	1 280	2 040	1 236	1 488	1 887
Uniperin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	305	288	335	270	293	325
Uniperin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, RUB/MWh****	1 820	1 781	1 694	1 514	1 643	1 734
Uniperin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, EUR/MWh**** *****	25,3	19,9	19,9	16,9	18,9	20,4

*Uniper-segmentin saavutettu sähkönhinta sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä lämpövoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännellyt tariffit ja kahdenväliset sopimukset.

*** Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

**** Vertailukauden hinnat ovat muuttuneet aikaisemmin julkaistusta.

***** Muunnettu käyttäen keskiarvoa.

Fortum on yhdistellyt Uniperin taseeseensa 31.3.2020 alkaen ja Uniperin tuloksen tuloslaskelmaansa vuoden 2020 toisesta neljänneksestä alkaen.

Huhti–kesäkuu 2022

Sähköntuotantoa tuki pääasiassa tuotannon kasvu Venäjällä.

Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 263 (-177) miljoonaan euroon. Tulosparannus johtui pääasiassa Uniperin Global Commodities -liiketoiminnan tulosparannuksesta sen seurauksena, että jopa 750 miljoonaa euroa tuottoja siirrettiin ensimmäiseltä neljännekseltä toisen neljänneksen tulokseen. Tämän siirron vaikutusta tasoittivat 403 miljoonan euron tappiot Venäjän kaasun toimitusrajoitusten seurauksena sekä vuoden sisäinen CO₂-päästöoikeuksien jaksoitus, joka siirsi katteita toiselta neljännekseltä vuoden 2022 neljännelle neljännekselle ja kansainvälisen liiketoiminnan tuloksen selkeä heikentyminen.

European Generation-liiketoiminnan tuloksen heikentymisen syinä olivat merkittävä vuoden sisäinen CO₂-päästöoikeuksien jaksoitus, joka siirsi katteita toiselta neljännekseltä vuoden 2022 neljännelle neljännekselle, ja pohjoismaisen vesivoimatuotannon tuottojen heikentyminen, joka johtui suuresta hintaerosta korkean systeemi-hinnan ja alhaisen SE2-aluehinnan (Sundsvall) välillä Ruotsissa, sekä tuotannon sääntelyrajoitukset (Urgenda), jotka vaikuttivat vuodesta 2022 alkaen Maasvlakten voimalaitoksen tulokseen Alankomaissa.

Russian Power Generation -liiketoiminnan tulosparannus johtui pääasiassa Berezovskaya 3 -voimalaitoksen tuottojen kasvusta sekä hintojen ja volyymien noususta. Positiiviset tulosvaikutukset olivat suuremmat kuin Surgutskayan voimalaitosten CSA-maksujen päättymisen vaikutus. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli 19 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -10 164 (-915) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3). Kaasun toimitusrajoitusten aiheuttamat ennakoitut 6,5 miljardin euron tappiot on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin. Määrä sisältää kaasun ostosopimusten (johdannaisten) käyvän arvon alenemisen sekä 2,4 miljardin euron varauksen liittyen pitkäaikaisiin kaasusopimuksiin, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti. Varaus kuvastaa hankintakustannusten (korvauskustannusten) nousun riskiä sen seurauksena, että Venäjän mahdollisesti supistuvia kaasutoimituksia joudutaan korvaamaan muilla toimituksilla tulevaisuudessa (liitteet 5 ja 17).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 9 (11) miljoonaa euroa (liite 12)

Tammi–kesäkuu 2022

Sähköntuotantoa tuki pääasiassa tuotannon kasvu Venäjällä.

Pääsyyinä tuloksen merkittäväan heikentymiseen olivat Venäjän kaasumäärien huomattava supistuminen kesäkuun puolivälistä alkaen ja vuoden sisäinen CO₂-päästöoikeuksien jaksotus, joka siirsi katteita vuoden 2022 alkupuoliskolta vuoden 2022 neljännelle neljännekselle, sekä se, että kansainvälisen liiketoiminnan edellisvuoden poikkeuksellisen suuret tuotot eivät toistuneet.

Vertailukelpoinen liikevoitto pieneni merkittävästi ja oli -570 (534) miljoonaa euroa. Lasku johtui European Generation-liiketoiminnan ja kansainvälisen liiketoiminnan tulosten selkeästä heikentymisestä. Edellisenä vuotena kansainvälisessä liiketoiminnassa kirjattiin vahvat tuotot. Russian Power Generation -liiketoiminnan tulos parani.

European Generation-liiketoiminnan tuloksen heikentymisen syinä olivat vuoden sisäinen CO₂-päästöoikeuksien jaksotus, joka siirsi katteita vuoden alkupuoliskolta vuoden 2022 neljännelle neljännekselle, ja pohjoismaisen vesivoimatuotannon tuloksen heikentyminen, joka johtui suuresta hintaerosta korkean systeemihinnan ja alhaisen SE2-aluehinnan (Sundsvall) välillä Ruotsissa, sekä tuotannon sääntelyrajoitukset (Urgenda), jotka vaikuttivat vuodesta 2022 alkaen Maasvlakten voimalaitoksen tulokseen Alankomaissa. Lisäksi fossiilisia polttoaineita hyödyntävä energiantuotanto väheni Euroopassa. Tämä johtui pääasiassa rakenteellisista muutoksista Schkopauin ruskohiilivoimalan myynnin seurauksena vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä sekä hiilen toimitus- ja hankintakustannusten noususta, joka johtui hiilen hankinnan monipuolistamisesta.

Global Commodity -liiketoiminnan tulos jäi merkittävästi edellisvuotista pienemmäksi. Pääsyyinä merkittävästi heikompaan tulokseen olivat 403 miljoonan euron tappiot Venäjän kaasun toimitusrajoitusten seurauksena, kun Uniper on hankkinut korvaavia määriä korkeilla markkinahinnoilla. Edellisvuotena tulokseen vaikutti positiivisesti kansainvälisen liiketoiminnan optimointi sen seurauksena, että markkinat olivat epävakaita talvella.

Russian Power Generation -liiketoiminnan tulosparannus johtui pääasiassa Berezovskaya 3 -voimalaitoksen käyttöönotosta vuonna 2021 ja siihen liittyvistä CSA-maksuista sekä sähkönhintojen ja volyymien kasvusta ja sääntelyn vaikutuksista. Positiivinen vaikutus oli suurempi kuin Surgutskayan voimalaitoksen kahden yksikön CSA-maksujen päättymisen vaikutus. Venäjän ruplan kurssimuutoksen vaikutus oli 10 miljoonaa euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli -12 000 (-813) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon pääasiassa Uniperin suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon -14 395 (-755) miljoonan euron muutoksen seurauksena (liite 3). Uniper-segmentin tulevaisuuden kassavirrat on suurelta osin suojattu myyntitermiineillä. Koska suojauslaskentaa ei kuitenkaan sovelleta suurimpaan osaan termiineistä, toteutumattomat muutokset näiden johdannaisten käyvissä arvoissa esitetään vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Kaasun toimitusrajoitusten aiheuttamat ennakoitujen 6,5 miljardin euron tappiot on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin. Määrä sisältää kaasun ostosopimusten (johdannaisten) käyvän arvon alenemisen sekä 2,4 miljardin euron varauksen liittyen pitkäaikaisiin kaasusopimuksiin, joihin Venäjän kaasun toimitusrajoitukset Uniper-segmentissä vaikuttivat negatiivisesti. Varaus kuvastaa hankintakustannusten (korvauskustannusten) nousun riskiä sen seurauksena, että Venäjän mahdollisesti supistuvia kaasutoimituksia joudutaan korvaamaan muilla toimituksilla tulevaisuudessa (liitteet 5 ja 17). Uniper-segmentin -320 (-29) miljoonan euron arvonalentumiset liittyvät pääasiassa Russian Power Generation -liiketoimintaan.

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 17 (22) miljoonaa euroa (liite 12).

Fortum ilmoitti 4.1.2022, että sen tytäryhtiö Uniper on ryhtynyt ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin turvatakseen likviditeettinsä ja taloudellisen joustavuutensa pääasiassa talvikaudeksi varautuakseen heilunnan jatkumiseen hyödykemarkkinoilla ja merkittäviin hintojen nousuun. Fortum on myöntänyt Uniperille enintään 8 miljardin euron suuruisen konsernin sisäisen rahoituksen tavanomaisin markkinaehdoin. Rahoitusjärjestely koostuu osakaslainasta ja emoyhtiön takauksesta. Uniper on nostanut yhtiön nykyiset 1,8 miljardin euron valmiusluotot kokonaisuudessaan. Lisäksi Uniper on sopinut Saksan valtion omistaman KfW-pankin kanssa enintään 2 miljardin euron lyhytaikaisesta valmiusluotosta.

Uniper ilmoitti 21.2.2022, että Uniperin hallitus oli päättänyt ehdottaa 18.5.2022 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2021 maksettaisiin osinkoa 0,07 euroa osaketta kohti (2020: 1,37 euroa), mikä vastaa yhteensä noin 26 miljoonan euron suunniteltua kokonaisosinkoa (2020: 501 miljoonaa euroa). Samalla Uniper antoi tulosohjeistuksensa vuodelle 2022. Lisätietoja on Uniperin vuoden 2022 tammi–maaliskuun tuloksessa, joka julkaistiin 3.5.2022.

Uniper ilmoitti 16.3.2022, että Uniper lisää 1.10.2022 alkaen Gate terminalin kapasiteettioikeuksia 1 miljardilla kuutiometrillä vuodessa kolmen vuoden ajaksi.

Uniper tiedotti 26.4.2022, että Uniper odotti tilikauden 2022 kolmen ensimmäisen kuukauden tuloksensa laskevan merkittävästi. Koko tilikauden 2022 tulostulokset pysyvät ennallaan.

Uniper peruutti 29.6.2022 näkymänsä tilikaudelle 2022 ja ilmoitti neuvottelevansa Saksan hallituksen kanssa taloudellisesta tuesta Venäjän kaasun toimitusrajoitusten seurauksena.

Lisätietoja on Uniperin vuoden 2022 tammi–kesäkuun tuloksessa, joka julkaistiin 17.8.2022.

Geopoliittisista epävarmuuksista johtuva toiminnan jatkuvuuteen liittyvä riski erityisesti Uniper-segmenttiä koskien

Saksan hallitus, Uniper ja Fortum sopivat 22.7.2022 vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille. Vakautuspaketti edellyttää tarvittavat viranomaishyväksynät, erityisesti Euroopan Komission hyväksynnän valtiontuelle sekä Uniperin ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksynnän. Fortum pitää ehtojen täyttymistä hyvin todennäköisenä. Koska edellä mainittujen ehtojen täytyminen ei kuitenkaan ole täysin Uniperin tai Fortumin hallittavissa, liittyy Uniper-segmentin toiminnan jatkuvuuteen olennaista epävarmuutta. Lisätietoja liitteessä 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuoden 2022 toisella neljänneksellä olivat 261 (468) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 250 (288) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin tammi–kesäkuussa 2022 olivat 435 (720) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 412 (517) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Fortum suunnittelee ottavansa tai on alkanut ottaa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähkön- tuotanto- kapasiteetti, MW	Lämmön- tuotanto- kapasiteetti, MW	Toimitus alkoi/alkaa	Viimeisin tiedote
Generation					
Pjelax-Böle ja Kristinestad Norr, Suomi	Tuuli	380		II/2024	22.12.2021
Uniper					
Irsching 6, Saksa*	Kaasu	300		I/2023	3.5.2022
Scholven, Saksa	Kaasu	137	125	IV/2022	6.2.2020
Killingholme ja Grain, UK	Taajuus- reservi			II/2022 ja III/2022	3.5.2022

*Kantaverkkoyhtiön reservissä

Generation

Fortum ilmoitti 3.3.2021 merkittävästä investoinnista patoturvallisuuteen Ruotsissa, jossa yhtiö investoi yli 450 miljoonaa kruunua (noin 44 milj. euroa) satavuotiaan Forshuvudin vesivoimalaitoksen laajoihin parannustöihin vuosina 2021–2025. Investointi pidentää laitoksen käyttöikää uusiutuvan sähkön tuottajana ja tasapainottaa sääriippuvaisempaa sähköntuotantoa.

Fortum ilmoitti 22.12.2021, että Fortumin ja Uniperin yhteinen tuuli- ja aurinkovoimaan Euroopassa keskittyvä tiimi käynnistää ensimmäisen projektinsa. Fortum on päättänyt rakentaa 380 MW:n Pjelax-Bölen ja Kristinestad Norrin tuulipuistot Närpiöön ja Kristiinankaupunkiin yhteistyössä energiayhtiö Helen Oy:n kanssa. Rakentaminen alkoi tammikuussa 2022, ja tuulipuistot arvioidaan otettavan käyttöön viimeistään vuoden 2024 toisella neljänneksellä. Fortumin enemmistöosuus hankkeesta on 60 % ja Helenin vähemmistöosuus 40 %. Investointi yhdistellään Fortumin taseeseen. Hankkeiden investoinnit ovat noin 360 miljoonaa euroa, josta Fortumin osuus on 216 miljoonaa euroa.

Russia

Nykyisen geopoliittisen tilanteen, Venäjän ja Ukrainan välisen sodan ja siitä johtuvien toimitusketjun rajoitusten vuoksi Fortum seuraa ja arvioi mahdollisia viivästyksiä ja kykyä saattaa käynnissä olevat hankkeet päätökseen. Fortum on lopettanut kaikki uudet investointiprojektit Venäjälle.

Fortumin aurinko- ja tuulivoiman kokonaiskapasiteetti Venäjällä (yhteisyrityksissä tai suorassa omistuksessa) koostuu voimaloista, joista käytössä on 1,3 GW (tuettu CSA-kapasiteettimaksuilla), rakenteilla 0,3 GW ja kehitteillä 1,9 GW.

Heinäkuussa 2022 Kalmykiassa otettiin käyttöön 38 MW aurinkovoimakapasiteettia. Investointipäätös aurinkovoimakapasiteetista tehtiin vuonna 2020.

Rakenteilla oleva kapasiteetti koostuu 250 MW:n tuulipuistoista Samaran ja Volgogradin alueilla Venäjällä. Investointipäätös tuulipuistoista tehtiin vuonna 2021. Tuulipuistot oli alun perin tarkoitettu käyttöön vuoden 2022 neljännellä neljänneksellä. Valmistumisen ajankohta on kuitenkin tällä hetkellä epäselvä.

Kehitteillä olevasta 1,9 GW:n tuulivoimakapasiteetista ei ole tehty päätöstä. Nämä hankkeet eivät etene, koska Fortum on lopettanut kaikki uudet investointihankkeet Venäjälle.

City Solutions

Kesäkuussa 2021 Fortum ilmoitti allekirjoittaneensa sopimuksen Pavagada II:n 250 megawatin ja Rajasthanin 250 megawatin aurinkovoimapuistojen myynnistä Actisille Intiassa. Osapuolet allekirjoittivat myös sopimuksen mahdollisista lisäinvestoinneista aurinkovoimalaitoksiin Intiassa. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 280 miljoonaa euroa. Kokonaisarvo sisältää nettovelan, jota ei kaupan myötä enää yhdistellä Fortum-konserniin. Pavagada II -aurinkovoimalaitoksen (250 MW) myynti saatiin päätökseen lokakuussa 2021. Rajasthanin aurinkovoimalaitoksen myynnin ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen marraskuussa 2021 ja toinen vaihe toukokuussa 2022.

Fortum ilmoitti 16.5.2022 saaneensa päätökseen 50 %:n omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:stä institutionaalista sijoittajista koostuvalle ryhmälle, johon kuuluvat Hafslund Eco, Infranode ja HitecVision. Kaupan allekirjoituksesta ilmoitettiin 22.3.2022. Kaupan velaton kokonaisarvo on noin 1 miljardi euroa. Kaupan myötä Oslon kaupungin myöntämää 0,2 miljardin euron lainaa ei enää yhdistellä Fortum-konserniin. Laina oli kirjattu Fortumin ensimmäisen vuosineljänneksen 2022 osavuositiedotuksessa myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvänä velkana. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2022 toisen neljänneksen tulokseen 638 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Heinäkuussa 2022 Fortum ja GIG (Green Investment Group, Macquarie Asset Managementiin kuuluva vihreään sijoittamiseen erikoistunut yritys) sopivat investoinnista uuteen jätteenpolttolaitokseen Glasgow'ssa Skotlannissa 50/50-omisteisen yhteisyrityksen kautta. Kun South Clyden jätteenpolttolaitos on valmistunut, sen käsittelykapasiteetti on 350 000 tonnia jätettä vuodessa. Laitoksen kokonaissähköntuotantokapasiteetin odotetaan olevan 45 MWe, mikä vastaa noin 90 000 kodin sähkönkulutusta.

Uniper

Energia-alan luotettavaa muutosta edistääkseen ja konsernin strategian mukaisesti Uniper tukee aktiivisesti siirtoverkonhaltijoita sähköverkon tasapainottamisessa ja toimitusvarmuuden turvaamisessa tarjoamalla verkkopalveluja Saksassa.

Tammikuussa 2019 Uniper ilmoitti rakentavansa uuden 300 megawatin kaasuvoimalan (Irsching 6), joka on vain siirtoverkonhaltijan käytettävissä. Sen käyttöönoton odotetaan tapahtuvan vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä.

Tammikuussa 2020 Uniper ilmoitti tehneensä neljä kuusivuotista sopimusta innovatiivisten sähköverkon vakauttamispalvelujen toimituksesta Killingholmissa ja Grainissa Isossa-Britanniassa. Sähköntuotanto Killingholmen laitoksessa alkoi vuoden 2022 toisella neljänneksellä, ja sähköntuotannon Grainin laitoksessa odotetaan alkavan vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä.

Heinäkuussa 2021 Uniper ilmoitti muuntavansa Saksan Scholvenissa sijaitsevan voimalaitoksensa hiilivoimalasta kaasuvoimalaksi rakentamalla nykyaikaisen kaasukombiturbiinin (Combined Cycle Gas Turbine, CCGT), jolla voidaan tuottaa energiaa alueen teollisuusasiakkaille merkittävästi pienemmällä CO₂-päästöillä. Hankkeen odotetaan

valmistuvan vuoden 2022 toisella puoliskolla. Seuraavassa vaiheessa Scholvenin voimalaitos muunnetaan kaasuvoimalasta pelkästään vihreää vetyä käyttäväksi voimalaitokseksi vuoteen 2030 mennessä.

Uniper ilmoitti 5.5.2022, että yhtiö on valittu rakentamaan Saksan ensimmäinen nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaali Wilhelmshaveniin. Yhtiö toimii myös terminaalin operaattorina. Uniper investoi hankkeeseen noin 65 miljoonaa euroa. Lisäksi kaikki projektin osapuolet ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen kahden kellovan LNG-terminaalin hankinnasta. Uniper on avustanut Saksan valtiota niiden varauksessa. Alustavien suunnitelmien mukaan terminaali saadaan käyttöön talvella 2022–2023. Terminaalihankkeella Uniper tukee Saksan valtiota sen suunnitelmissa monipuolistaa maakaasun hankintalähteitään, jotta riippuvuutta Venäjältä tuotavasta maakaasusta voidaan vähentää. Saksa aikoo kehittää Wilhelmshavenin alueelle puhtaan energian keskuksen. Uniper on mukana tässä hankkeessa omalla ”Vihreä Wilhelmshaven” -projektillaan.

Muut toiminnot

Fortum ilmoitti 10.6.2022 myyneensä 30 %:n omistuksensa sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:stä (Recharge) Infracapitalille. Infracapital on osa sijoitusyhtiö M&G:tä ja vastaa sen pääomasijoituksista infrastruktuuriin. Kaupan myötä Infracapital omistaa 100 % Rechargen osakekannasta. Recharge on Pohjoismaiden suurin latausverkko. Siihen kuuluu yli 4 600 latauspistettä 830 toimipisteessä. Kauppa saatiin päätökseen 18.8.2022, ja Fortum kirjaa kaupasta Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen noin 75 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Kauppahinta oli noin 80 miljoonaa euroa.

Toiminta- ja sääntely-ympäristö

Euroopan sähkömarkkinat

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen jälkeen maailmantalous sekä hyödykkeiden ja raaka-aineiden hinnat ovat olleet epävakaita erilaisten pakotteiden ja mahdollisten vastatoimien seurauksena. Tämän vuoksi kaasun ja sähkön hinnat olivat vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla useissa maissa kaikkien aikojen korkeimmat. Nykytilanteen täysi vaikutus on koettu Manner-Euroopassa, jossa ydinvoimatuotannon alhainen taso on nostanut erittäin korkeita energianhintoja entisestään. Vaikutus on näkynyt yhä enemmän myös Pohjoismaiden hinta-alueilla. Vahva vienti Manner-Eurooppaan ja Isoon-Britanniaan, jossa hinnat ovat korkeita, sekä sähkön tuonnin loppuminen Venäjältä Suomeen, TVO:n kolmannen Olkiluodon ydinvoimalaitosyksikön käyttöönoton viivästyminen ja tavanomaista pienempi sadanta ovat kaikki osaltaan vaikuttaneet sähkönhintojen nousuun Pohjoismaissa.

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 88 (90) terawattituntia vuoden 2022 toisella neljänneksellä. Sähkön kysyntä oli hyvin linjassa viiden vuoden keskiarvon kanssa, ja toteutunut lämpötila oli lähellä ilmaston mukaan oikaistua normaalia. Sähkökulutus Pohjoismaissa tammi–kesäkuussa 2022 oli 200 (210) TWh.

Alustavien tilastotietojen mukaan sähkönkulutus keskeisessä Länsi-Euroopassa (Saksa, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Belgia ja Alankomaat) vuoden 2022 toisella neljänneksellä oli 305 (317) TWh. Sähkökulutus keskeisessä Länsi-Euroopassa tammi–kesäkuussa 2022 oli 676 (693) TWh. Toteutunut sähkön kysyntä Manner-Euroopassa oli jonkin verran viiden vuoden keskiarvoa pienempi. Tähän vaikuttivat leuto talvi ja kysynnän joustavuus korkean hintatason vuoksi.

Sähkön osuuden energian kokonaiskulutuksesta odotetaan kasvavan edelleen merkittävästi pitkällä aikavälillä. Sähkön kysynnän kasvu määräytyy pitkälti perinteisten tekijöiden (kuten makrotalouden ja väestön kehityksen) perusteella, mutta siihen vaikuttaa yhä enemmän myös teollisuuden, kuljetusalan ja lämmitysosan hiilestä irtautuminen suoran sähköistämisen ja vihreän vedyn avulla.

Vuoden 2022 toisen neljänneksen alussa pohjoismaiset vesivarannot olivat 35 TWh eli 6 TWh alle pitkän aikavälin keskiarvon ja 20 TWh edellisvuotta pienemmät. Kevään toteutunut tulovirtaama oli normaalia suurempi, kun taas vesivoiman tuotanto oli normaalitasolla. Toisen neljänneksen lopussa vesivarannot olivat 82 TWh, mikä on 2 TWh pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella ja 5 TWh edellisvuotta vähemmän.

Sähkönhinnat olivat edelleen poikkeuksellisen korkealla tasolla vuoden 2022 toisella neljänneksellä. Sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 121,1 (41,9) euroa/MWh. Keskimääräinen sähkön aluehinta oli 117,5 (46,3) euroa/MWh Suomessa ja 101,2 (38,7) euroa/MWh SE3-alueella Ruotsissa (Tukholma). Ruotsin SE2-alueella (Sundsvall) keskimääräinen aluehinta oli alempi eli 51,9 (33,1) euroa/MWh, mikä johtui tuulivoiman tuotannon

kasvusta ja kevään tulovirtaamien korkeasta tasosta. Saksassa keskimääräinen spot-hinta vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä oli 187,0 (60,3) euroa/MWh.

Tammi–kesäkuussa 2022 sähkön keskimääräinen systeemihinta Nord Poolissa oli 115,6 (42,0) euroa/MWh. Keskimääräinen aluehinta oli 104,7 (47,5) euroa/MWh Suomessa, 100,6 (42,2) euroa/MWh SE3-alueella Ruotsissa (Tukholma) ja 38,4 (35,3) euroa/MWh SE2-alueella Ruotsissa (Sundsvall). Saksassa keskimääräinen spot-hinta tammi–kesäkuussa 2022 oli 185,8 (55,0) euroa/MWh.

Elokuun 2022 puolivälissä Pohjoismainen sähkön termiinihintana Nasdaq Commodities -markkinapaikalla oli noin 240 euroa/MWh loppuvuodelle 2022 ja noin 170 euroa/MWh vuodelle 2023. Pohjoismaiden vesivarannot olivat 92 TWh eli noin 6 TWh pitkän ajan keskiarvon alapuolella ja 5 TWh vertailukautta suuremmat. Saksassa sähkön termiinihintana oli noin 520 euroa/MWh loppuvuodelle 2022 ja noin 530 euroa/MWh vuodelle 2023.

Euroopan hyödykemarkkinat

Kaasun kysyntä keskisessä Länsi-Euroopassa oli 369 (453) TWh vuoden 2022 toisella neljänneksellä. Keski-Länsi-Euroopan kaasun varastotasot kasvoivat merkittävästi neljänneksen alusta (138 TWh) neljänneksen loppuun (354 TWh), jolloin ne olivat 116 TWh suuremmat kuin vuotta aiemmin ja 3 TWh pienemmät kuin viiden vuoden keskiarvo (2017–2021).

Kaasumarkkinoiden jatkuva kireys ja keskeytysten riski Venäjän putkien kaasuvirroissa Eurooppaan pitivät kaasun hinnat ennennäkemättömällä tasolla Euroopassa suuren epävakauden keskellä. Kaasun keskimääräinen front month - hinta (TTF) vuoden 2022 toisella neljänneksellä oli 101 (25) euroa/MWh. Vuoden 2023 termiinihintana nousi neljänneksen aikana ja oli 107 euroa/tonni neljänneksen lopussa (72 euroa/tonni neljänneksen alussa) eli 87 euroa/MWh korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Päästöoikeuksien (EUA) markkinoilla hinta nousi neljänneksen aikana ja oli 90 euroa/tonni neljänneksen lopussa (76 euroa/tonni neljänneksen alussa) eli 34 euroa/tonni korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Hiilen termiinihintana (ICE Rotterdam) vuodelle 2023 nousi neljänneksen alusta (190 dollaria/tonni) neljänneksen loppuun (252 dollaria/tonni), jolloin se oli 174 dollaria/tonni korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Elokuun 2022 puolivälissä kaasun TTF-termiinihintana oli 230 euroa/MWh loppuvuodelle 2022. EUA-termiinihintana vuodelle 2022 oli tasolla 95 euroa/tonni. Hiilen termiinihintana (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2022 oli 360 dollaria/tonni.

Venäjän sähkömarkkinat

Fortumin Russia-segmentillä on lämpövoimaloita Länsi-Siperiassa pääasiassa Tjumenin ja Hanti-Mansian alueilla, joilla teollinen tuotanto on keskittynyt öljyyn ja kaasuun, sekä Uralilla metalliteollisuuteen keskittyneellä Tšeljabinskin alueella. Uniperin venäläinen tytäryhtiö Unipro PJSC toimii Smolenskin, Moskovan, Sverdlovskin ja Krasnojarskin alueilla sekä Hanti-Mansian autonomisessa piirikunnassa.

Venäjän markkinat on jaettu kahteen hintavyöhykkeeseen. Fortumin Russia-segmentti toimii ensimmäisellä hintavyöhykkeellä (Venäjän Euroopan ja Uralin alueet), ja Uniper toimii molemmilla hintavyöhykkeillä.

Alustavien tilastotietojen mukaan Venäjän sähkönkulutus vuoden 2022 toisella neljänneksellä oli 253 (248) TWh. Vastaava luku ensimmäisellä hintavyöhykkeellä oli 192 (188) TWh ja toisella hintavyöhykkeellä 52 (50) TWh. Kulutuksen 2,2 %:n kasvu johtui öljyntuotannon kasvusta ja kevään aiempaa kylmemmästä säästä.

Tammi–kesäkuussa 2022 Venäjän sähkönkulutus oli 556 (544) TWh vuoden 2022 toisella neljänneksellä. Vastaava luku ensimmäisellä hintavyöhykkeellä oli 421 (412) TWh ja toisella hintavyöhykkeellä 113 (110) TWh.

Vuoden 2022 toisella neljänneksellä keskimääräinen sähkön spot-hinta (kapasiteettihinnat pois lukien) nousi 3 % ja oli 1 354 (1 315) ruplaa/MWh ensimmäisellä hintavyöhykkeellä ja nousi 23 % ja oli 1 108 (900) ruplaa/MWh toisella hintavyöhykkeellä. Spot-hinta Uralin alueella nousi 6,9 % ja oli 1 236 (1 156) ruplaa/MWh. Tammi–kesäkuussa 2022 keskimääräinen sähkön spot-hinta (kapasiteettihinta pois lukien) oli 1 402 (1 337) ruplaa/MWh ensimmäisellä hintavyöhykkeellä, 1 104 (909) ruplaa toisella hintavyöhykkeellä ja 1 260 (1 157) ruplaa/MWh Uralin alueella.

Venäjän hallitus nosti kaasun hintaa 3 % heinäkuussa 2021.

Venäjällä CSA-sopimuksiin (Capacity Supply Agreements) perustuvat kapasiteettimaksut ovat keskeinen yhtiön tulokseen vaikuttava tekijä, sillä CSA-maksut ovat huomattavasti korkeampia kuin CCS-huutokaupoista (Competitive Capacity Selection) saatavat kapasiteettimaksut. Tällä hetkellä Fortumin Russia-segmentin CSA-kapasiteetti on 1 472 MW ja sisältää 70 MW aurinko- ja tuulivoimakapasiteettia. Nämä kapasiteetit eivät sisällä yhteisyrityksiin liittyviä kapasiteetteja. Vastaavasti Uniperin CSA-kapasiteetti on 800 MW.

Lämpövoimalat saavat selkeästi korotettuja CSA-maksuja noin kuuden vuoden kuluttua käyttöönotosta. Vuonna 2022 CSA-maksut laskevat Fortumin Russia-segmentin neljän yksikön osalta ja Fortumin Uniper-segmentin yhden yksikön osalta. CSA-jakson päätyttyä yksiköt voivat saada CCS-maksuja CCS-huutokaupoista. Muutokset on esitetty seuraavassa taulukossa:

Fortumin Russia-segmentin yksiköt	CSA alkaa	Korotettu CSA alkaa	CSA päättyy
Nyagan, yksikkö 2	1.12.2013	1.8.2018	31.12.2022
Nyagan, yksikkö 3	1.1.2015	1.1.2021	31.12.2025
Tšeljabinsk CHP 4, yksikkö 1	1.12.2015	1.1.2021	31.12.2024
Tšeljabinsk CHP 4, yksikkö 2	1.3.2016	1.1.2021	31.12.2024
Ulyanovsk*	1.1.2018	n/a	30.11.2031
Bugulchansk**	marras 2016–maalisk 2017	n/a	marras 2030–marras 2031
Pleshanovsk**	1.3.2017	n/a	30.11.2031
Grachevsk**	1.3.2017	n/a	30.11.2031

* Tuuli CSA.

** Aurinko CSA.

Fortumin Uniper-segmentin yksiköt	CSA alkaa	Korotettu CSA alkaa	CSA päättyy
Berezovskaya GRES, yksikkö 3*	1.11.2014	1.11.2020	31.10.2024
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 1**	kesä 2022	n/a	helmi 2038
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 2**	joulu 2026	n/a	marras 2042
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 3**	joulu 2027	n/a	marras 2043
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 4**	joulu 2025	n/a	marras 2041
Surgutskaya-2 GRES-2, yksikkö 6**	syys 2024	n/a	elo 2040

* CSA-maksujen saanti alkoi 1.5.2021, korjausten valmistuttua.

** Modernisaatio CSA 2.

Fortumin Russia-segmentillä on 3 199,7 MW tuotantokapasiteettia, joka ei saa CSA-maksuja. Tällä kapasiteetilla on oikeus osallistua vuotuisiin CCS-huutokauppoihin. Uniperillä on 10 465 MW tuotantokapasiteettia, jolla on oikeus osallistua CCS-huutokauppaan. Seuraava CCS-huutokauppa, vuodelle 2027, on tarkoitus pitää marraskuussa 2023.

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
CCS-huutokauppahinta, tRUB/MW/kk, hintavyöhyke 1*	115	134	168	171	182	193	195
CCS-huutokauppahinta, tRUB/MW/kk, hintavyöhyke 2*	191	225	264	267	279	303	299
Fortumin Russia-segmentti							
valittu CCS-huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 1	2 331	2 848	3 451	3 904	3 904	4 351	4 852
Fortumin Uniper-segmentti							
valittu CCS-huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 1	7 190	8 829	8 035	8 035	7 225	6 427	5 617
valittu CCS-huutokaupassa, MW, hintavyöhyke 2	1 600	1 600	1 600	1 600	2 400	2 400	2 400

* Ei sisällä inflaatiota.

Nykyisen geopoliittisen tilanteen, Venäjän ja Ukrainan välisen sodan ja siitä johtuvien toimitusketjun rajoitusten vuoksi Fortum seuraa ja arvioi mahdollisia viivästyksiä ja kykyä saattaa käynnissä olevat hankkeet päätökseen. Fortum on lopettanut kaikki uudet investointiprojektit Venäjälle.

Fortumin aurinko- ja tuulivoiman kokonaiskapasiteetti Venäjällä (yhteisyrityksissä tai suorassa omistuksessa) koostuu voimaloista, joista käytössä on 1,3 GW ja rakenteilla 0,3 GW. Kehitteillä olevan 1,9 GW:n kapasiteetin tulevaisuudesta ei ole tehty päätöstä, koska Fortum on lopettanut kaikki uudet investointihankkeet Venäjälle.

Kesäkuussa 2017 Fortumin ja Rusnanon sijoitusrahasto voitti CSA-huutokaupassa oikeuden rakentaa 1 000 MW tuulivoimakapasiteettia. Tuulivoimapuistot oli tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2018–2022, ja niiden tuotantokapasiteetille maksetaan 15 vuoden ajan takuuhintaa, joka on noin 7 000–9 000 ruplaa/MWh. Kesäkuussa 2018 Fortumin ja Rusnanon sijoitusrahasto voitti CSA-huutokaupassa oikeuden rakentaa 823 MW tuulivoimakapasiteettia. Tuulivoimapuistot oli tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2019–2023, ja niiden tuotantokapasiteetille maksetaan 15 vuoden ajan takuuhintaa, joka on noin 7 000–8 000 ruplaa/MWh. Tällä hetkellä on epäselvää, milloin saadaan päätökseen 0,8 GW:n projektit, jotka oli alun perin tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2022 ja 2023.

Kesäkuussa 2018 ja 2019 Fortum voitti CSA-huutokaupoissa oikeuden rakentaa 110 megawattia ja 6 megawattia aurinkovoimakapasiteettia. Fortum ilmoitti 2.3.2021, että Fortum ja RDIF-rahasto (Russian Direct Investment Fund) rakentavat 116 MW:n aurinkovoimalaitoksen Kalmykiaan Etelä-Venäjälle. Voimalaitosten tuotantokapasiteetille maksetaan 15 vuoden ajan takuuhintaa, joka vastaa noin 15 000 ruplaa/MWh ja 14 000 ruplaa/MWh. Joulukuussa 2021 kapasiteetista otettiin käyttöön 78 megawattia, ja loput 38 megawattia otettiin käyttöön heinäkuun alussa 2022.

Fortumin CSA-maksuilla tuettu kapasiteettioikeus vastaa noin 1,4 GW:n uusia tuulivoimahankkeita, joihin Fortum voitti oikeuden syyskuussa 2021 järjestetyssä huutokaupassa ja jotka oli alun perin tarkoitus ottaa käyttöön vuosina 2025–2027. Nämä hankkeet eivät etene, koska Fortum on lopettanut kaikki uudet investointihankkeet Venäjälle.

Tarkemmat markkinatiedot on esitetty taulukoissa katsauksen lopussa.

Sääntely-ympäristö

Ydinvoiman ja kaasun taksonomiakriteerit hyväksyttiin

Heinäkuun alussa 2022 Euroopan parlamentti hyväksyi täydentävän delegoidun säädöksen, jossa vahvistetaan tiukat kriteerit ydinvoiman ja kaasun sisällyttämiselle EU:n taksonomiaan. Lopulliseen äänestykseen johtanut keskustelu jatkui vilkkaana, ja säädöstä vastustanut esitys hylättiin äänestyksessä, joka ei lopulta ollut niin tiukka kuin ennustettiin. Kun neuvostokaan ei vastustanut täydentävää delegoitua säädöstä, se hyväksyttiin virallisesti 15.7.2022 ja tulee voimaan 1.1.2023. Se auttaa ohjaamaan sijoittajien päätöksiä taksonomian mukaisissa toiminnoissa ja kanavoi investointeja teknologioihin, jotka tukevat Pariisin sopimusta.

Fortum on tukenut täydentävän delegoidun säädöksen hyväksymistä, koska säädöksessä otetaan positiivisesti huomioon ydinvoiman rooli Suomen vuoden 2035 ilmastoneutraaliuden tavoitteen ja EU:n vuoden 2050 ilmastoneutraaliuden tavoitteen saavuttamisessa.

Euroopan komissio julkaisi yksityiskohtaisen suunnitelman Venäjän fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseksi

Euroopan komissio julkaisi toukokuun 2022 lopulla pääasiassa ei-sitovista toimenpiteistä koostuvan paketin, jonka tavoitteena on lopettaa EU:n riippuvuus Venäjän fossiilisista polttoaineista. REPowerEU-suunnitelmalla pyritään vähentämään energian kysyntää, lisäämään uusiutuvan energian tuotantoa ja monipuolistamaan energiatoimituksia kolmansista maista. Komission arvion mukaan suunnitelman toteuttamiseen tarvitaan 210 miljardin euron lisäinvestointi vuoteen 2027 mennessä.

REPowerEU-suunnitelma julkistettiin samassa yhteydessä kuin markkinatiedonanto, jossa luetellaan mahdollisia lyhyen aikavälin toimia korkeiden energianhintojen hillitsemiseksi ja käsitellään tarvittavia mukautuksia tulevaisuuden sähkömarkkinoiden suunnitteluun. Komission puheenjohtaja von der Leyen antoi asialle lisää näkyvyyttä sitoutumalla tekemään ehdotuksia sähkömarkkinoiden suunnittelusta Eurooppaneuvoston seuraavassa kokouksessa lokakuussa 2022.

Koska Venäjän kaasutoimitusten odotetaan vähenevän olennaisesti, EU-maat hyväksyivät 26.7.2022 kaasun kysynnän vapaaehtoisen ja väliaikaisen 15 %:n vähennystavoitteen, joka perustuu EU:n komission Save Gas for Safe Winter -pakettiin. Tavoitteena on varmistaa, että kaasua on riittävästi seuraavan lämmityskauden aikana. Jos säästöt eivät toteudu vapaaehtoiselta pohjalta tai jos toimituspulan riski on olemassa, komissio voi antaa EU-hälytyksen, johon liittyy sitova kaasun kulutuksen vähennystavoite. Kaasun varastointia koskevan EU-lainsäädännön perusteella

kaikkien kaasuväyrystöjen tulisi olla 80-prosenttisesti täynnä marraskuuhun 2022 mennessä, jotta kaasutoimitukset voidaan turvata ensi kevääseen saakka.

Vihreän vedyn tuotantoa koskevat säännöt on tarkoitus viimeistellä

Kesäkuun alussa 2022 Euroopan komissio julkaisi kaksi kauan odotettua delegoitua säädöstä, joissa selvennetään vihreän vedyn tuotantoa koskevia sääntöjä. Liikennesektoria koskevia sääntöjä on tarkoitus laajentaa kaikille muille sektoreille uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin tarkistuksen yhteydessä.

Vaikka delegoiduissa säädöksissä on joitakin huomattavia parannuksia, kuten ennen vuoden 2026 loppua käyttöön tulevien hankkeiden saavutettujen etuuksien säilyttämislauseke, niissä ehdotetaan vihreän vedyn tuotannolle liian monimutkaisia ja tiukkoja kriteerejä, jotka voivat rajoittaa merkittävästi tämän puhtaan kaasun määrää ja kohtuuhintaisuutta. Erityisesti velvoite sijoittaa uusiutuvia energialähteitä käyttävät voimalaitokset ja elektrolyytilaitteisto samalle tarjousalueelle aiheuttaa vakavia ongelmia maille, joilla on useita tarjousalueita, kuten Ruotsilla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston tulisi viimeistellä säädökset ennen kuin Euroopan komissio hyväksyy ne kesän jälkeen.

Saksan hallitus ryhtyy toimiin kaasun mahdollisen toimituspulan varalta

Venäjän hyökkäys Ukrainaa vastaan sekä Venäjän vastaiset talouspakotteet ja Venäjän vastatoimet ovat luoneet ennennäkemättömän ja kireän geopoliittisen tilanteen, joka vaikuttaa monella tavalla energiateollisuuteen ja sen asiakkaisiin. Fortumiin vaikutukset kohdistuvat erityisesti maakaasukaupassa, koska toimitukset Venäjältä ovat vähentyneet merkittävästi. Tämä vaikuttaa etenkin omistusosuuteemme tytäryhtiössämme Uniperissa Saksassa ja asianosaisissa naapurimaissa. Tämän äärimmäisen vakavan tilanteen ratkaisemiseksi Saksan liittohallitus on ryhtynyt useisiin tärkeisiin toimenpiteisiin ja nopeuttanut samalla uusiutuvan energian käyttöönnottoa:

- Energiaturvalakia on päivitetty niin, että tuojien ja asiakkaiden välillä voidaan tehdä määräaikaista hinnanmuutoksia, jos liittovaltion verkkovirasto (BNetzA) ilmoittaa merkittävästä kaasupulasta.
- Saksan osavaltiot voivat myös vaikuttaa kriittisestä infrastruktuurista vastaavien yritysten hallintaan tai pakkolunastukseen.
- Maakaasutoimitusten monipuolistaminen tehdään mahdolliseksi rakentamalla infrastruktuurihankkeita, kuten LNG-terminaaleja. Samalla suunnitteluprosesseja parannetaan vähentämällä lupavaatimuksia EU:n edellyttämälle minimitasolle.
- Kaasupulan sattuessa liittovaltion verkkovirasto (BNetzA) voi määrätä energian säännöstelystä ja päättää toimitusten priorisoinnista.
- Teollisuudessa ja lämmityksessä käytetään ensisijaisesti maakaasua, mutta energiaa voidaan tuottaa hiilestä kattamaan kaasuvoimaloiden säännöstely hätätilanteessa.

Länsimaiden pakotteet Venäjälle ja Venäjän vastapakteet

Vuoden 2022 toisen neljänneksen loppuun mennessä EU oli hyväksynyt ja pannut täytäntöön kuusi sanktiopakettia. Ne sisältävät laajan valikoiman toimenpiteitä, joilla rajoitetaan Venäjän mahdollisuuksia kustantaa sodankäyntiä ja jotka kohdistuvat muun muassa venäläisiin pankkeihin ja rahoituslaitoksiin, yksityishenkilöihin, yrityksiin, valtion omistamiin yrityksiin ja energiaan. Osana viidettä ja kuudetta sanktiopakettia EU päätti lopettaa hiilen tuonnin Venäjältä 10.8.2022 alkaen ja kieltää meritse kuljetettavan öljyn tuonnin 5.12.2022 mennessä. Halukkuus määrätä lisää energiapakotteita on vähentynyt vaikeiden öljypakotteita koskeneiden neuvottelujen jälkeen, ja painopiste on siirtynyt uusista sanktiopakeeteista Venäjän kaasumäärien merkittävän pienenemisen aiheuttaman tilanteen hallintaan.

Venäjä on ryhtynyt vastatoimiin. Venäjän federaatio on tehnyt länsimaisten pakotteiden noudattamisen laittomaksi presidentin asetuksilla. Se on myös rajoittanut maksuja Venäjältä etenkin vihamielisiin maihin (Venäjän federaation julkaisemassa luettelossa ovat myös Suomi ja muut EU-maat). Vain ruplamaksut Venäjältä ovat olleet mahdollisia tietyissä tilanteissa, ja myöhemmin on otettu käyttöön sulkutilikonsepteja (C-tilejä). Vihamielisten maiden yhteisöt ja yritykset voivat myydä osakeomistuksiaan ja omaisuuttaan vain rajoitetusti tai tarvitsevat hyväksynnän hallitukselta ja mahdollisesti Venäjän presidentiltä.

Ydinvoiman näkymät ovat myönteiset Ruotsissa, mutta vesivoimaan liittyy huolenaiheita

Kesäkuussa 2022 Ruotsin hallitus kutsui poliittiset puolueet aloittamaan neuvottelut uudesta energiasopimuksesta (Energiasopimus 2.0) syyskuussa 2022 pidettävien valtiopäivävaalien jälkeen. Hallitus esitti myös useita uusia toimenpiteitä, jotka koskevat tiettyjä energialähteitä, etenkin ydinvoimaa. Niissä tuetaan nykyisten ydinvoimalaitosten turvallista laajentamista ja annetaan säteilyturvaviranomaiselle tehtäväksi tutkia sääntelymuutoksia ja muita mahdollisia toimia, joita tarvitaan olemassa olevien ja uusien ydinenergialähteiden hyödyntämiseen. Toimeksiantoon kuuluu myös politiikkojen ja uusien säännöselähdösten kehittäminen reaktoriteknologioille, kuten pienille modulaarisille reaktoreille (SMR). Osana prosessia hallitus aikoo myös antaa energiaviranomaiselle ja Ruotsin siirtoverkonhaltijalle tehtäväksi seurata ja analysoida toimia nykyaikaisten ympäristökriteerien laatumiseksi vesivoimatoimijoille. Fortumin tavoitteena on turvata vesivoimalle positiiviset markkinaolosuhteet suunnitellun poliittisen energiasopimuksen yhteydessä sekä meneillään olevassa prosessissa vesivoimakapasiteetin ympäristölupien uusimiseksi kansallisen priorisointisuunnitelman mukaisesti.

Maa- ja ympäristötuomioistuin myönsi luvan lisätä välivarastointia Clabissa

Ruotsin maa- ja ympäristötuomioistuin ilmoitti 22.6.2022 myöntäneensä Svensk Kärnbränslehantering AB:lle (SKB) luvan lisätä käytetyn polttoaineen määrää Clab-välivarastossa Oskarshamnissa 8 000 tonnista 11 000 tonniin. Lupa voidaan panna täytäntöön, vaikka siitä valitettaisiinkin ylempään oikeusasteeseen. Tavanomaisten ympäristölupaehdojen lisäksi lupa edellyttää, että SKB tutkii ja esittää tehostetun viilennysjärjestelmän varastoaltaita varten. Lupa on tärkeä virstanpylväs käytetyn polttoaineen lisävarastoinnissa joulukuun 2023 jälkeen, ja se varmistaa Ruotsin ydinvoimaloiden keskeytymättömän toiminnan.

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos altistuu useille taloudellisille, operatiivisille, strategisille ja vastuullisuuteen liittyville riskeille. Fortum altistuu näille riskeille sekä suoraan että epäsuorasti tytäryhtiöidensä ja osakkuus- ja yhteisyritystensä kautta. Fortumin pääasialliset osakkuus- ja yhteisyritykset ovat TVO, Forsmarks Kraftgrupp AB, Kemijoki Oy ja TGC-1. Lisätietoja on kunkin yhtiön vuosikertomuksessa.

Fortum on Uniperin enemmistöomistaja. Uniper on erillinen pörssiyritys, joka toimii Saksan lainsäädännön ja säännösten mukaisesti ja jolla on omat riskienhallintajärjestelmänsä. Lisätietoja Uniperin riskienhallintajärjestelmästä ja riskeille altistumisesta on Uniperin tammi–kesäkuun 2022 osavuositiedotuksessa ja vuoden 2021 vuosikertomuksessa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 on vaikuttanut vakavasti Fortumin ja Uniperin nykyisiin ja tuleviin liiketoimintoihin. Fortum on ilmoittanut, ettei yritys tee enää investointeja Venäjällä ja että olemassa olevia sopimuksia ei uusita niiden voimassaolon päättyessä. Yritys valmistautuu myös poistumaan hallitusti Venäjän markkinoilta sekä Venäjän toimintonsa mahdollisiin myynteihin ensisijaisena vaihtoehtona. Myös Fortumin tytäryhtiö Uniper arvioi erikseen listatun tytäryhtiönsä Unipron (omistusosuus 83,7 %) mahdollista myyntiä. Nämä prosessit saattavat kestää jonkin aikaa ja edellyttävät sääntelyviranomaisten hyväksyntää. Fortumin nykyiseen liiketoimintaan mahdollisesti haitallisesti vaikuttavien geopoliittisten riskien todennäköisyys on kuitenkin kasvanut, ja joissakin tapauksissa riskit ovat toteutuneet kokonaan tai osittain.

Pakotteiden ja Venäjän mahdollisten vastatoimien arvaamattomuus on merkittävä riski Fortumille. EU, Yhdysvallat ja Iso-Britannia ovat jo asettaneet Venäjälle lukuisia pakotteita, jotka kohdistuvat muun muassa rahoitus- ja energiasektoreihin. Tähän mennessä asetetut pakotteet rajoittavat rajat ylittäviä maksuja Fortumin ja Uniperin Venäjän yksiköistä, mikä voi vaikuttaa tulevien osinkojen kotiuttamiseen Venäjän toiminnoista, konsernin sisäisten lainojen maksuun ja korkomaksuihin.

Venäjän vastaisten pakotteiden laajentaminen ja mahdolliset vastatoimet voivat vaikuttaa nykyisiin tai tuleviin liikesuhteisiin. Kaasun, hiilen, öljyn ja muiden polttoaineiden fyysisten toimitusten jatkuva supistuminen Venäjältä voi vaikuttaa esimerkiksi Fortumin voimalaitosten käytettävyyteen sekä fyysisiin toimituksiin asiakkaille. Kaasuvirta Venäjältä Saksaan on vähentynyt huomattavasti vaihtelevassa määrin 14.6.2022 lähtien. Tämän seurauksena Uniperin on palveltava asiakkaitaan aiemmin sovitulla hinnoilla ja ostettava kaasua markkinoilta huomattavasti korkeammilla nykyhinnoilla, mikä johtaa merkittävään tappioon joka päivä. Tämän tilanteen jatkuminen on merkittävä yksittäinen riski Uniperille, ja sen vaikutuksia esimerkiksi Uniperin kaasuvoimaloiden käytettävyyteen, fyysisiin

kaasutoimituksiin Uniperin asiakkaille ja mahdollisesti Uniperin kykyyn täyttää suunnitellut varastolisäykset ei voida poissulkea.

Saksan hallitus teki maan energiaturvalakiin muutoksia, joiden tavoitteena on tuoda turvaa energiayhtiöille ja niiden asiakkaille äkillisen energiahätätilanteen sattuessa, myös kaasun hintojen mahdollisen muutosten osalta. Jos kaasuvirtoja supistetaan merkittävästi ja kaasun tarjonnan ja kysynnän tasapaino järkkyy, Saksan viranomaiset voivat julistaa hätätilan. Siinä tapauksessa sääntelyviranomainen (BNetzA), joka vastaa liittovaltion kuormituksen jakamisesta, ottaisi järjestelmän hallintaansa ja kaikkien markkinaosapuolten olisi toimittava sen ohjeiden mukaisesti. Nykytilanteesta huolimatta lakia ei ole vielä pantu täytäntöön.

Fortum, Uniper ja Saksan hallitus ilmoittivat 22.7.2022 Uniperin vakautuspaketista. Osana tätä pakettia Saksan hallitus ilmoitti aikovansa ottaa käyttöön mekanismin, jonka avulla Uniper voi tappioiden rajoittamiseksi siirtää 1.10.2022 alkaen asiakkailleen 90 % kaasun korkeammista hankintakustannuksista, jotka aiheutuvat venäläisen kaasun toimitusrajoituksista. Saksan hallitus on myös valmiudessa antamaan Uniperille lisää tukea, mikäli Venäjä jatkaa kaasun vientirajoituksia ja Uniperin kertyneet nettotappiot ylittävät yhteensä 7 miljardia euroa. Uniper pyrkii vähentämään jäljellä olevia riskejä merkittävästi vuodesta 2024 alkaen mukauttamalla kaasuun perustuvaa energiantuotantoaan toimitus- ja myyntipuolella ajan mittaan. Aiemmin tänä vuonna Fortum myönsi Uniperille merkittävää taloudellista tukea, joka koostui yhteensä 8 miljardin euron osakaslainasta ja emoyhtiön takauksesta. Perustuen Fortumin antamaan tukeen Fortumilla on myös mahdollisuus muuntaa Uniperille myöntämänsä 4 miljardin euron laina enintään 70% osuuteen Saksan valtion merkitsemistä vaihdettavista instrumenteista. Näin ollen Fortum pystyy säilyttämään enemmistöomistuksensa. Fortumin Uniperille aiemmin myöntämä 4 miljardin euron emoyhtiötakaus säilyy ennallaan. Takaisinmaksujärjestyksessä KfW:n lainat ovat etusijalla Fortumin lainaan nähden. Sovittuun vakautuspakettiin ei liity vaatimuksia lisäpääomasta Fortumilta Uniperille. Vakautuspaketti edellyttää tarvittavat viranomaishyväksynät, erityisesti Euroopan Komission hyväksynnän valtiontuelle sekä Uniperin ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksynnän. Fortum pitää ehtojen täyttymistä hyvin todennäköisenä. Koska edellä mainittujen ehtojen täytyminen ei kuitenkaan ole täysin Uniperin tai Fortumin hallittavissa, liittyy Uniper-segmentin toiminnan jatkuvuuteen olennaista epävarmuutta (Liite 2).

Venäjän Ukrainaan kohdistuneen hyökkäyksen jälkeen kannattavan sähkön- ja lämmöntuotantoyrityksen omistamisesta ja toiminnasta Venäjällä on tullut haasteellista. Fortumin Venäjän liiketoiminnan kannalta keskeisiä tekijöitä ovat talouskasvu, ruplan kurssi, korot (jotka vaikuttavat myös kapasiteettimaksuihin) sekä sähkö- ja lämpöliiketoiminnan sääntely. Näihin tekijöihin liittyvät riskit ovat osittain toteutumassa, kun yleinen taloudellinen tilanne ja liiketoimintaympäristö heikkenevät, mikä koskee myös bruttokansantuotteen kehitystä ja korkojen nousua. Nykyinen geopoliittinen tilanne ei ole vaikuttanut negatiivisesti Fortumin liiketoiminnan kannattavuuteen Venäjällä. Ulkomaisen omaisuuden kansallistamiseen tähtäävien vastatoimien riski kasvaa, kun Venäjä haluaa asettaa vastatoimia länsimaille. Vastatoimet voivat johtaa määräysvallan menettämiseen tai viivästymisen riskiin Venäjän liiketoiminnan myynnissä, tai ne voivat vaikuttaa negatiivisesti Venäjän liiketoiminnan arvoon myyntiprosessissa tai johtaa äärimmäisessä tapauksessa Fortumin omaisuuden pakkolunastukseen Venäjällä. Fortum valmistautuu tällaiseen skenaarioon varmistamalla, että sen liiketoiminnot Venäjällä pystyvät toimimaan itsenäisesti ja kaikkien soveltuvien lakien, säännösten ja pakotteiden mukaisesti.

Sähkön tukkuhinnat Pohjoismaissa ovat Fortumin liiketoiminnan tuloksen kannalta tärkeimpiä tekijöitä. Pohjoismaissa sähkönhinnat vaihtelevat merkittävästi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä useiden tekijöiden perusteella. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi sääolosuhteet, tuotannon ja siirron katkokset, CO₂-päästöoikeuksien hinnat, hyödykkeiden hinnat sekä tarjonnan ja kysynnän tasapaino. Venäjän hyökkäys Ukrainaan nosti hyödykkeiden hinnat ennätystasolle ja on lisännyt hintojen voimakasta heiluntaa entisestään. Tämän seurauksena Fortumin portfolion arvo kasvoi vuoden 2022 alkupuoliskolla, mikä on yleisesti ottaen hyvä asia tulevien tuottojen kannalta. Korkeampi arvo yhdistettynä hintojen epävakauden lisääntymiseen on kuitenkin johtanut hyödykehintariskin kasvuun. Talouden laskusuhdanne tai vesitilanne voi johtaa Pohjoismaiden sähkönhintojen merkittävään laskuun, mikä vaikuttaisi negatiivisesti Fortumin tukkusähkön tuotannon tulokseen. Fortum suojaa altistumisensa hyödykkeiden markkinahinnoille ja raportoi sähkön tukkumyyntinsä suojaustasoista neljännesvuosittain (ks. ”Näkymät”).

Fortum altistuu likviditeetti- ja jälleenerahoitusriskeille pääasiassa konsernin liiketoimintojen rahoitustarpeen kautta, mukaan lukien liiketoimintoja varten myönnettyt vakuusmarginaalit ja vakuudet. Voimassaolevan lainsäädännön, nousevien hintojen ja lisääntyneen epävakauden vuoksi Fortumin suojausten vaihtojen tai kahdenvälisen vakuussopimusten kautta sovitut vakuusvaatimukset ovat kasvaneet huolimatta siitä, että merkittäviä volyymeja on siirretty vakuusvaatimuksettomille kahdenvälisille vastapuolille.

S&P vahvisti 29.7.2022 Uniperin luottoluokituksen tasolle BBB- negatiivisin näkymin ja 3.8.2022 Fortumin luottoluokituksen tasolle BBB negatiivisin näkymin. Uniperin luottoluokituksen negatiiviset näkymät heijastavat kaasuvirtojen suhteen vallitsevaa epävarmuutta, joka voi S&P:n näkemyksen mukaan edellyttää lisäystä hallituksen

vakautuspakettiin. Lisäksi ne heijastavat sitä, että vakautuspaketin yksityiskohtia ei ole vielä hyväksytty. Luottoluokitusta voidaan mahdollisesti alentaa, jos Saksan hallituksen tukea ei pidetä riittävänä Uniperin suojaamiseen markkinaolosuhteilta tai jos sitä ei voida panna riittävästi täytäntöön. Jos luottoluokitus laskee, todennäköisin vaihtoehto on molempien yhtiöiden luokituksen alentaminen yhdellä asteella, mutta kahden asteen laskua ei voida sulkea kokonaan pois. Luottoluokitusten laskeminen etenkin investment grade -tason alle (BB+ tai alempi) voisi aktivoida vastapuolten oikeudet (pääasiassa Uniperin Global Commodities -liiketoiminnassa) vaatia lisää käteisvakuuksia tai muita kuin käteisvakuuksia. Lisäksi luottoluokituksen alentaminen voisi vaikeuttaa pääomamarkkinoille pääsyä ja lisätä uuden rahoituksen kustannuksia. Fortumin tavoitteena on vähintään BBB-tason investment grade -luottoluokitus. Fortum ja Uniper seuraavat edelleen jatkuvasti kaikkea luottoluokitukseen liittyvää kehitystä ja vaihtavat säännöllisesti tietoja luokituslaitosten kanssa.

Fortumin liiketoimintaan kuuluvat energian tuotanto, varastointi ja jakelu sekä toiminnan valvonta ja voimalaitosten tai muiden energiateollisuuden laitosten rakentaminen, modernisointi, kunnossapito ja käytöstä poistaminen. Mikä tahansa ei-toivottu toimintaan liittyvä tapahtuma (joka voi johtua esimerkiksi teknisestä viasta, inhimillisestä virheestä, prosessivirheestä, luonnonkatastrofeista, sabotaaista, keskeisten toimittajien epäonnistumisesta tai terrori-iskusta) voi vaarantaa henkilökohtaisen turvallisuuden tai aiheuttaa ympäristö- tai fyysisiä vahinkoja, liiketoiminnan keskeytyksiä, hankkeiden viivästymisiä ja mahdollisia kolmannen osapuolen vastuita. Näihin liittyvät kustannukset voivat olla korkeat etenkin konsernin suurimmissa yksiköissä ja hankkeissa.

Fortumin riskeistä ja riskienhallintajärjestelmistä on lisätietoja yhtiön vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Fortum Venäjällä

Fortum seuraa tiiviisti Venäjän ja Ukrainan sodan aiheuttamia tapahtumia. Sota on muuttanut perusteellisesti geopolittista tilannetta, ja sen seurauksena toimintaympäristön epävarmuustekijät ja riskit ovat lisääntyneet ja niitä on toteutunut. Yhtiö noudattaa kaikkia soveltuvia lakeja ja säännöksiä, myös pakotteita, ja valmistautuu erilaisiin skenaarioihin. Fortum ja Uniper käyvät jatkuvasti keskusteluja Suomen ja Saksan hallitusten kanssa siitä, miten energian huoltovarmuus voidaan taata ja miten vähennetään riippuvuutta energiantuonnista Venäjältä. Riskeistä on lisätietoa myös osavuositiedotuksen osiossa ”Avaintekijät ja riskit”.

Toimintojen ja investointien päättäminen Venäjällä

Fortum ilmoitti maaliskuun alussa lopettaneensa kaikki uudet investointihankkeet Venäjälle, eikä yhtiö myönnä uutta rahoitusta venäläisille tytäryhtiöilleen. Uniper ei myöskään tee uusia investointeja Venäjälle. Venäjän asettamien pakotteiden vuoksi konsernin Venäjän toimintaan kohdistuu merkittäviä valuuttasiirtojen rajoituksia, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiin siirtää varoja Venäjältä. Tämä koskee myös mahdollisia osingonjakoa.

Toukokuussa Fortum myös ilmoitti valmistautuvansa poistumaan hallitusti Venäjän markkinoilta sekä Venäjän toimintojensa mahdollisiin myynteihin ensisijaisena vaihtoehtona. Myös Fortumin tytäryhtiö Uniper arvioi erikseen listatun tytäryhtiönsä Unipron (omistusosuus 83,7 %) mahdollista myyntiä. Nämä prosessit saattavat kestää jonkin aikaa ja edellyttävät sääntelyviranomaisten hyväksyntää. Fortum arvioi parhaillaan, mitä vaikutuksia on Venäjän uudella asetuksella, joka rajoittaa niin sanottujen vihamielisten maiden sijoittajia myymästä osakkeita keskeisissä energiahankkeissa.

Polttoaineiden toimitus ja hankinta Venäjältä

Fortum ja Uniper ovat ryhtyneet toimiin varmistaakseen polttoainetoimitukset voimalaitoksilleen. Suomessa Fortum ei osta hiiltä, pellettejä, biomassaa, öljyä tai kaasua Venäjältä voimalaitoksilleen. Fortum ostaa kuitenkin ydinpolttoainetta Loviisan ydinvoimalaitokseensa venäläiseltä TVEL-yhtiöltä, joka on osa Rosatomia. Toimittajaa ei voi vaihtaa nopeasti esimerkiksi vaaditun sertifiointin ja lupaprosessien vuoksi. Nykyinen toimitussopimus on voimassa nykyisten käyttöluovien päättämiseen saakka. Käyttöluvut päättyvät vuonna 2027 (Loviisa 1) ja 2030 (Loviisa 2). Maaliskuun alussa Fortum ilmoitti päättäneensä hakea Loviisan ydinvoimalaitokselle uutta käyttö lupaa. Osana käyttöluvan hakemista käynnistetään Fortumin hankintamenettelyjen mukaisesti uusia tarjouskilpailuja, jotka koskevat myös ydinpolttoainetta. Uniper etsii aktiivisesti vaihtoehtoa hiilen hankinnalle Venäjältä. Uniper ei ole tehnyt uusia sopimuksia venäläisestä hiilestä sodan alkamisen jälkeen, ja se purkaa nykyiset sopimuksensa elokuun 2022 loppuun mennessä.

Huhtikuussa Fortum lopetti pienimuotoisen kaupallisen sähköntuonnin Venäjältä Suomeen Svetogorskin ja Imatran välisen 110 kV:n voimajohdon kautta. Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen käyttöönotto vähentää Suomen riippuvuutta tuontisähköstä. Olkiluodon toiminnasta vastaa TVO (Teollisuuden Voima Oyj), josta Fortum omistaa 26 %. Olkiluodon polttoaine hankitaan länsimaisilta toimittajilta.

Kaasutoimitukset Venäjältä Suomeen Imatran kautta keskeytettiin toukokuussa. Kesäkuussa 2022 Fortum ja Gasgrid Finland ilmoittivat allekirjoittaneensa esisopimuksen Suomen ensimmäisen kelluvan LNG-terminaalialuksen, Exemplarin, sijoittamisesta Fortumin Inkoon satamaan. Gasgrid Finland vuokraa kelluvan LNG-terminaalialuksen kymmenen vuoden ajaksi ja pyrkii saamaan terminaalin käyttöön jo ensi talvena, jotta kaasua voidaan toimittaa sekä Suomeen että Viroon.

Uniperin kaasuliiketoiminta ja tuonti Venäjältä

Fortumin tytäryhtiö Uniper on Euroopan suurimpia maakaasun tuojia, ja sillä on keskeinen rooli huoltovarmuudessa etenkin Saksassa. Uniperin kaasun midstream-liiketoiminnan portfolioon kuuluu noin 370 TWh pitkän aikavälin kaasuntoimitussopimuksia, joista noin 200 TWh on peräisin Venäjältä. Vuonna 2021 Saksaan tuotiin hieman alle 90 miljardia kuutiometriä maakaasua, josta 55 % oli peräisin Venäjältä.

Uniper ei tee uusia pitkän aikavälin toimitussopimuksia maakaasusta vastapuolena olevan Gazpromin kanssa Venäjällä. Kaasun tuontia Venäjältä Keski-Eurooppaan ei voida tällä hetkellä helposti korvata, mutta Uniper pyrkii monipuolistamaan maakaasun tuontia ja siirtymään puhtaisiin kaasuihin ajan myötä. Lyhyellä aikavälillä Uniper lisää nesteytetyn maakaasun (LNG) tuontia Eurooppaan ja on nyt mukana rakentamassa ja käyttämässä uutta LNG-tuontiterminaalialusta Saksan Wilhelmshavenissa. Fortum ja Uniper käyvät jatkuvasti keskusteluita asiaankuuluvien Euroopan maiden hallitusten kanssa siitä, miten yhtiöt voivat tukea energian huoltovarmuuden takaamista eurooppalaisille asiakkailleen.

Voidakseen maksaa venäläisestä kaasusta Venäjän presidentin asetuksen 172 mukaisesti Uniper avasi euromääräisen – niin sanotun K-erityistilin (Special K Account) – Gazprom-pankissa Venäjällä. Presidentin asetuksella Venäjä muutti yksipuolisesti venäläisen maakaasun maksuvaihtoehtoja. Maksun erääntyessä Uniper siirtää laskulla sovitun summan korvauksena vastaanotetusta kaasusta euroina Gazprom-pankkiin eurotilille. Uniper uskoo, että tämä toimenpide täyttää sen sopimusvelvoitteet Gazpromille. Ensimmäinen näistä maksuista suoritettiin toukokuun lopussa 2022. Näin toimimalla Uniper noudattaa pakotteita ja voi jatkossakin varmistaa sopimusten oikea-aikaisen toteuttamisen. Uniper keskusteli tästä menettelystä yksityiskohtaisesti Saksan hallituksen kanssa.

Kesäkuun puolivälin jälkeen Gazprom supisti kaasutoimitukset Uniperille vain noin 20–40 prosenttiin tilatusta päivittäisestä kaasumäärästä. Liittovaltion talous- ja ilmastonministeriö (BMWK) julisti 23.6.2022 kaasua koskevan hätätilasuunnitelman toisen vaiheen eli hälytysvaiheen alkaneeksi liittovaltion hallituksen sisäisen koordinaation jälkeen. Tämän seurauksena Uniperin on myytävä kaasua aiemmin sovitulla hinnolla ja hankittava korvaavia kaasumääriä markkinoilta nykyisillä merkittävästi korkeammilla spot-hinnoilla, jotta se voi täyttää myyntisopimuksensa ja turvata toimitusvarmuuden.

Fortum, Fortumin tytäryhtiö Uniper ja Saksan hallitus sopivat 22.7.2022 kattavasta vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille.

Lisätietoa tästä aiheesta on Uniperin tammi–kesäkuun 2022 osavuositiedotuksessa, Fortumin 7.7.2022 ja 22.7.2022 julkaisemissa pörssitiedotteissa sekä Fortumin tammi–kesäkuun puolivuositiedotuksen osiossa ”Katsauskauden jälkeiset tapahtumat”.

Fortumin toiminnot ja tuotantolaitokset Venäjällä

Fortumilla ja Uniperilla on 12 voimalaitosta Venäjällä. Fortumin Russia-segmentti koostuu PAO Fortum -tytäryhtiöstä ja sen osakeomistuksesta yhteisyrityksissä ja PAO TGC-1:ssä (noin 29 %). Uniperin Venäjän liiketoimintaa hoitaa sen tytäryhtiö Unipro. Konsernin sähköntuotantokapasiteetti on yhteensä 15,5 GW ja lämmöntuotantokapasiteetti 10,2 GW. Vuonna 2021 konserni tuotti 71,9 TWh sähköä ja 19,1 TWh lämpöä Venäjällä. Yhdessä yhteisyrityskumppaniensa kanssa Fortum on rakentanut Venäjällä yli 1 GW tuuli- ja aurinkovoimaa. Konsernilla on noin 7 000 työntekijää Venäjällä.

Fortum kirjasi vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen tulokseensa noin 2,1 miljardia euroa arvonalentumisia, jotka liittyivät yhtiön Venäjän toimintoihin Venäjän hyökkäyksen, Ukrainan sodan ja niiden myötä kiristyneen geopoliittisen tilanteen, epävarmuustekijöiden ja riskien seurauksena. Arvonalentumisista noin 0,3 miljardia euroa liittyy Fortumin

Russia-segmentin käyttöomaisuuteen ja liikearvoon ja noin 0,6 miljardia Uniperin venäläisen tytäryhtiön Unipron käyttöomaisuuteen. Lisäksi noin 0,2 miljardia euroa arvonalentumisista liittyy Fortumin omistukseen PAO TGC-1:ssä ja uusiutuvan sähköntuotannon yhteisyrityksissä. Fortum ja Uniper ovat myös kirjanneet noin 1,0 miljardin euron arvonalentumiset Uniperin lainasaamisista, jotka liittyvät Nord Stream 2 -projektityhtiöön. Arvonalentumisten kasvu vuoden 2022 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna johtui Venäjän ruplan vahvistumisesta, ja arvonalentumiset olivat 2,3 miljardia euroa raportointikauden lopussa.

Näkymät

Suojaukset

Kesäkuun 2022 lopussa noin 80 % Generation-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 38 euroa/MWh loppuvuodelle 2022 ja noin 60 % hintaan 37 euroa/MWh vuodelle 2023 (vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen lopussa 55 % hintaan 33 euroa/MWh).

Kesäkuun 2022 lopussa noin 70 % Uniper segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 26 euroa/MWh loppuvuodelle 2022, noin 55 % hintaan 30 euroa/MWh vuodelle 2023 (vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen lopussa 50 % hintaan 31 euroa/MWh) ja noin 25 % hintaan 30 euroa/MWh vuodelle 2024.

Raportoidut suojausasteet perustuvat Generation-segmentin suojauksiin ja sähköntuotannon ennusteisiin sekä Uniper-segmentin pohjoismaisen tuotannon ennusteisiin. Tuotanto-omaisuudessa ja suojausten määritelmässä on jonkin verran eroja, eivätkä ne siksi ole täysin vertailukelpoisia.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin ja Uniperin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset ovat pääasiassa rahoitussopimuksia, joista suurin osa on listattu Nasdaq Commodities -markkinapaikalla ja joilla käydään kauppaa joko Nasdaq Commodities -markkinapaikalla tai kahdenvälisen vastapuolten kanssa.

Investoinnit

Fortum peruuttaa toistaiseksi investointinäkömäänsä vuodelle 2022 ja julkaisee päivityksen aikanaan. Aikaisemmin Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 1 500 miljoonaa euroa vuonna 2022. Arvio sisälsi kunnossapitoinvestoinnit, joiden osuudeksi arvioitiin noin 800 miljoonaa euroa.

Generation

Generation-segmentin saavutettuun sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinnat, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia (tällä hetkellä noin 45 TWh) ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti Generation-segmentin saavuttamassa sähkön tukkumyynnihinnassa Pohjoismaissa tarkoittaisi noin 45 miljoonan euron muutosta segmentin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Segmentin saavuttama sähkön tukkumyynnihinta sisältää myös lisäarvon, joka saavutetaan vesivoima- ja ydinvoimatuoannon optimoinnilla sekä kaupankäynnin hyödykemarkkinoilla.

Uniper

Uniper peruutti tulosohjauksensa vuodelle 2022 Venäjän kaasun toimitusrajoitusten vuoksi 29.6.2022.

Kaasuvirta Venäjältä Saksaan on vähentynyt huomattavasti ja vaihdellut kesäkuun puolivälin 2022 jälkeen. Fortumin tytäryhtiö Uniper korvaa supistetut määrät toimitussupistusten tason perusteella pystyäkseen täyttämään kaasunmyyntisopimuksensa. Futuurihintaeron (ostohinta) ja toimitusmäärien epävarmuuden vuoksi myynnin ja ostomäärien suhteen vielä toteutumaton osa luokitellaan toistaiseksi ei-operatiiviseksi.

Uniper ilmoitti 17.8.2022 vuoden 2022 puolivuositiedotuksessaan kirjanneensa IFRS-nettotulokseensa (-12,3 mrd. euroa) noin 6,5 miljardin euron ennakoitua tappiota kaasun toimitusrajoitusten tulevien vaikutusten käypänä arvona

kesäkuun 2022 lopun tilanteen perusteella. Uniper kirjaa nämä tappiot oikaistuun liikevoittoonsa heti, kun ne toteutuvat. Pääosan niistä odotetaan toteutuvan vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä, ennen kuin kustannustensiirtomekanismi tulee voimaan. Fortum on kirjannut Uniperin ennakoitujen tappioiden vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä, ja ne kirjataan Fortumin vertailukelpoiseen liikevoittoon tulevana vuosineljänneksinä.

Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti Uniper-segmentin segmentin tukkumyyntihinnassa (vesivoima ja ydinvoima, tällä hetkellä noin 25 TWh) tarkoittaisi noin 25 miljoonan euron muutosta segmentin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Uniperilla on myös muuta kuin vesi- ja ydinvoimatuotantoa, ja muun tuotannon herkkyys on erilainen eikä sisälly aiemmin mainittuun herkkyyteen.

Uniperin osalta viitataan ohjeistukseen, jonka yhtiö julkaisee neljännesvuosittain.

Russia

Russia-segmentissä CSA-maksujen vaikutuksen odotetaan olevan vuonna 2022 negatiivinen vuoteen 2021 verrattuna. Tämä johtuu Nyagan 1 -tuotantoyksikön CSA-jakson päättymisen vaikutuksesta, jota tasoittaa obligaatioiden korkeampi tuotto.

Verotus

Vuonna 2022 Fortumin vertailukelpoisen efektiivisen veroasteen (ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä) odotetaan olevan tasolla 22–25 %. Uniperin yhdistelyn jälkeen tuloksen painoarvo eri lainkäyttöalueilla on johtanut veroastetta koskevan ohjeistuksen alarajan nousuun. Tämä johtuu konsernin tärkeimpien toimintamaiden korkeammista veroasteista.

Ohjeistuksessa ei ole otettu huomioon 20.12.2021 ehdotetun maailmanlaajuisista vähimmäisverotusta koskevan direktiivin mahdollisia vaikutuksia.

Kestävä kehitys

Tässä osavuositiedotuksessa on raportoitu valikoituja kestävän kehityksen tunnuslukuja, jotka sisältävät Uniperin.

Fortumille on erittäin tärkeää vähentää päästöjä sekä hillitä ilmastonmuutosta. Samaan aikaan Fortum kantaa vastuuta luotettavan ja kohtuuhintaisen energian saatavuudesta. Fortumin tavoitteena on myös parantaa energiatehokkuutta ja edistää kiertotaloutta sekä huomioida toiminnan vaikutukset henkilöstöön ja yhteiskuntaan.

Edellä esitettyjen olennaisten teemojen perusteella Fortum-konsernin kestävän kehityksen painopistealueet ovat:

Ilmasto ja resurssit	Henkilöstö ja yhteiskunta	Hallinto
Ilmastonmuutos ja kasvihuonekaasupäästöt	Terveys ja turvallisuus ja hyvinvointi	Liiketoiminnan eettisyys ja määräystenmukaisuus
Päästöt ilmaan, maahan ja veteen	Monimuotoisuus, tasavertaisuus ja osallistaminen	Hallinnointi
Energiatehokkuus	Oikeudenmukainen ja houkutteleva työnantaja	Innovaatiot ja digitalisaatio
Kiertotalous ja jätehuolto	Ihmisoikeudet	Jaettu arvonaluonti
Luonnon monimuotoisuus	Sidosryhmäyhteistyö	Asiakkaan oikeudet ja asiakastyytyväisyys
Toimitusvarmuus ja kohtuuhintainen energia	Oikeudenmukainen siirtymä	
Vedenkäyttö ja käytön optimointi	Yrityskansalaisuus	

Fortumin kestävän kehityksen tunnuslukuja seurataan neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Fortum julkaisee vuosittain Kestävän kehityksen raportin, jossa on lisätietoja Fortumin kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta.

Kestävän kehityksen tavoitteet

Fortum päivitti ilmastotavoitteensa Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisiksi joulukuussa 2020 ja on sitoutunut hiilineutraaliuteen viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Tavoite sisältää suorat CO₂-päästöt (Scope 1) ja epäsuorat CO₂-päästöt (Scope 2 ja 3). Fortumin etenemissuunnitelma päästöjen vähentämiseksi Euroopassa on myös määritetty. Fortum on sitoutunut vähintään 50 %:n CO₂-päästövähennykseen (Scope 1 ja 2) Euroopan tuotannossa vuoteen 2030 mennessä (vuoteen 2019 verrattuna) ja hiilineutraaliuteen (Scope 1 ja 2) viimeistään vuoteen 2035 mennessä.

Scope 3 -päästöillä on merkittävä vaikutus Fortumin kokonaispäästöihin. Joulukuussa 2021 Fortum sitoutui vähentämään Scope 3 -kasvihuonekaasupäästöjä 35 %:lla viimeistään vuoteen 2035 mennessä (vuoteen 2021 verrattuna).

Vuonna 2022 Fortumin tavoitteena on kehittää tieteeseen perustuva strategia konsernin toimintojen ja uusien hankkeiden luonnon monimuotoisuuden kannalta oleellisten vaikutusten mittaamiseksi ja parantamiseksi.

Fortumille sekä hyvä turvallisuus että työntekijöistä ja urakoitsijoista huolehtiminen on liiketoiminnan perusta sekä tehokkaan ja häiriöttömän toiminnan ehdoton edellytys. Fortumin turvallisuustavoitteet ovat:

- Nolla vakavaa työtaturmaa
- Tilastoitavien tapaturmien taajuus, oma henkilöstö ja urakoitsijat (Total Recordable Injury Frequency, TRIF). Kunnianhimoinen tavoite on saavuttaa taso <1,0 vuoden 2025 loppuun mennessä.
- Oman henkilöstön ja urakoitsijoiden työtaturmien vakavuusaste (eli poissaoloon johtaneiden päivien lukumäärä jaettuna lääkinällistä hoitoa vaativien tapaturmien lukumäärällä). Tavoite vuonna 2022 on ≤ 11

Fortumin työntekijät ovat sitoutuneet osallistumaan aktiivisesti uuden yhteisen turvallisuuskulttuuriin luomiseen. Fortum käynnisti vuonna 2022 Turvallisuuskulttuuriohjelman, joka sisältää koulutuksia, webinaareja ja työpajoja kaikille organisaatiotasolle:

- Uusi turvallisuuden verkkokoulutus kaikille Fortumin työntekijöille käynnistettiin toisella vuosineljänneksellä 2022
- Johdon turvallisuusjohtamisohjelma vuonna 2022, sisältäen 10 työpajaa noin 250:lle Fortumin johdon edustajalle Espoossa ja Düsseldorfissa, käynnistetään kolmannella vuosineljänneksellä 2022
- Keski johdon koulutus vuonna 2023

Fortum asetti tavoitteen koulutuksien (sisältäen turvallisuuden verkkokoulutuksen ja johdon turvallisuusjohtamisohjelman) toteuttamisesta vähintään tasolle 85 % vuonna 2022.

Fortum ja Uniper ovat Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) -raportoinnin virallisia tukijoita. Fortum on jo pitkään keskittynyt hillitsemään ilmastonmuutosta ja raportoinut TCFD:n suositusten mukaisesti vuodesta 2019.

Fortum julkaisi ilmastonmuutokseen liittyvän edunvalvontaselvityksen joulukuussa 2021. Selvitys on julkisesti saatavilla Fortumin verkkosivuilla. Tiivistelmä selvityksestä julkaistiin myös osana Fortumin Sustainability 2021 -raporttia.

Fortum raportoi valikoidut kestävän kehityksen tunnusluvut seuraavassa taulukossa.

Konsernin kestävän kehityksen tunnusluvut 2022

	II/2022	II/2021	I–II 2022	I–II 2021	2021
Ilmasto ja resurssit					
Kokonaishiilidioksidipäästöt, miljoonaa tonnia	15,1	13,9	35,6	34,1	68,7
Energian kokonaistuotannon CO ₂ -ominaispäästöt, gCO ₂ /kWh	331	294	324	302	312
Voimalaitosten käytettävyys, %	73,1	76,6	80,0	80,9	80,8
Merkittävät ympäristöpoikkeamat*, kpl	1	1	2	2	4
Henkilöstö ja yhteiskunta					
Tilastoitavien tapaturmien taajuus (TRIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat	2,1	2,4	2,1	2,0	2,2
Työtapaturmien vakavuusaste**, oma henkilöstö ja urakoitsijat	17,0	-	14,4	-	-
Vakavat työtapaturmat, kpl	1	1	1	2	3
Turvallisuuden verkkokoulutus***, %	57	-	57	-	-
Johdon turvallisuusjohtamisohjelma****, %	0	-	0	-	-
Sairauspoissaolot, %	3,5	3,0	4,4	3,3	3,6

* Ympäristöpoikkeamat, jotka ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa ympäristölle (maa, vesi, ilma) tai ympäristölainsäädännön tai -lupaehtojen rikkomuksen. Vuoden 2021 luvut eivät sisällä Uniperia.

** Poissaoloon johtaneiden työpäivien lukumäärä jaettuna tilastoitavien tapaturmien, Total Recordable Injuries (TRI), lukumäärällä

*** Toteutustaso; Luku ei sisällä Uniperia. Koulutukset käynnistyivät vuoden 2022 toisella neljänneksellä.

**** Toteutustaso. Koulutukset käynnistyivät vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä.

Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum on saanut luokituksen A- ja Uniper luokituksen B vuoden 2021 CDP Climate Change -arvioinnissa. MSCI EGS Ratings -arvioinnissa Fortum sai luokituksen "BBB" vuonna 2021 ja Uniper sai saman luokituksen vuonna 2022. Molemmat yhtiöt ovat myös osallistuneet ISS ESG Corporate Rating -arviointiin, jossa Fortum luokiteltiin luokkaan Prime B- ja Uniper luokkaan Medium C. Fortum on saanut EcoVadis-arvioinnissa Gold Medal -luokituksen vuonna 2022. Uniper sai saman luokituksen EcoVadis-arvioinnissa vuonna 2021. Fortum sai myös 62 pistettä 100 pisteestä Moody's ESG Solutions -arvioinnissa vuonna 2022. Tämän lisäksi Fortum on listattuna Nasdaq Helsingissä sekä mukana STOXX Global ESG Leaders, OMX Sustainability Finland sekä ECPI® -indekseissä.

Ilmasto ja resurssit

Fortumin tunnusluvut ilmaston ja resurssien osalta liittyvät hiilidioksidipäästöihin, toimitusvarmuuteen, luonnon monimuotoisuuteen, sekä merkittävien ympäristö-, työterveys- ja turvallisuuspoikkeamien (EHS-poikkeamat) hallintaan. Tuotantotoiminnot noudattavat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmästandardia, ja 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti on ISO 14001 -sertifioitu.

Fortum-konsernin sähköntuotanto perustuu pääosin maakaasuun ja hiilidioksidipäästöttömään vesi- ja ydinvoimatuotantoon. Fortumin tavoitteena on vähentää hiilen käytön osuutta sähköntuotannossa nopeasti. Tällä hetkellä vain pieni osuus Fortumin sähköntuotannosta perustuu aurinko- ja tuulivoimaan, mutta Fortum tavoittelee näiden tuotantomuotojen merkittävää kasvua seuraavien viiden vuoden aikana.

Fortum on myös suuri kaukolämmön tuottaja useissa kaupungeissa. Lämpöä tuotetaan pääosin maakaasua käyttävissä ja energiatehokkaissa lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksissa (CHP). Lisäksi Uniperilla on laajaa raaka-aineiden kauppaan liittyvää liiketoimintaa ja maakaasuväylyjä, joilla on tärkeä rooli luotettavan ja joustavan kaasun toimituksen varmistamisessa. Fortum haluaa mahdollistaa energijärjestelmän muutoksen tarjoamalla luotettavaa ja kohtuuhintaista vähäpäästöistä energiaa. Tulevaisuudessa energijärjestelmä – ja Fortumin tuotantoportfolio – perustuu uusiutuvaan energiaan, yhä puhtaampaan kaasuun (kuten vetyyn) ja ydinvoimaan. Lisäksi Fortum jatkaa teollisuus- ja infrastruktuuriratkaisujen tarjoamista, kuten energiantuotantoa jätteenpoltolla, verkon stabiliteettiratkaisuja sekä energian myyntiä ja varastointia.

Tammi–kesäkuussa 2022 Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt olivat 35,6 (34,1) Mt. EU:n ja UK:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piirissä oli 12,5 (13,6) Mt kokonaishiilidioksidipäästöistä. Arvio Fortumille myönnettävistä ilmaisista päästöoikeuksista vuonna 2022 on noin 0,3 (0,4) Mt.

Fortumin kokonaishiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt)	II/2022	II/2021	I–II 2022	I–II 2021	2021	Viimeiset 12 kk
Kokonaishiilidioksidipäästöt	15,1	13,9	35,6	34,1	68,7	70,2
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	4,7	5,4	12,5	13,6	28,9	27,8
Myönnetty ilmaiset päästöoikeudet	-	-	-	-	0,4	-
Päästökauppajärjestelmään kuulumattomat päästöt Euroopassa	0,1	0,2	0,3	0,4	0,7	0,7
Päästöt Venäjällä	10,4	8,3	22,8	20,1	39,0	41,7

Tammi–kesäkuussa 2022 Fortumin koko energiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 324 (302) gCO₂/kWh.

Yhteiskunnan toiminta edellyttää häiriötöntä ja luotettavaa energiansaantia. Tammi–kesäkuussa 2022 Fortumin kaasua ja hiiltä käyttävien voimalaitosten käytettävyyttä oli keskimäärin 80,0 (80,9).

Vuonna 2022 merkittävien ympäristöpoikkeamien määritelmä yhdenmukaistettiin Fortumissa ja Uniperissa. Luku sisältää nyt ympäristöpoikkeamat, jotka ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa ympäristölle (maa, vesi, ilma) tai ympäristölainsäädännön tai -lupaehtojen rikkomuksen. Tammi–kesäkuussa 2022 Fortumin toiminnoissa tapahtui kaksi merkittävää ympäristöpoikkeamaa, joista toinen tapahtui vesivoimalaitoksella Ruotsissa ja toinen Recycling & Waste –toiminnoissa Suomessa.

Henkilöstö ja yhteiskunta

Fortumin tunnusluvut henkilöstön ja yhteiskunnan osalta liittyvät laitos- ja työturvallisuuteen sekä henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin.

Fortumin tavoitteena on olla turvallinen työpaikka sekä omille työntekijöille että yritykselle töitä tekeville urakoitsijoille ja palveluntoimittajille. ISO 45001 -sertifioitu turvallisuusjohtamisjärjestelmä kattaa 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti.

Tammi–kesäkuussa 2022 Fortumin oman henkilöstön ja urakoitsijoiden tilastoitavien tapaturmien taajuus (Total Recordable Injury Frequency, TRIF) oli 2,1 (2,0). Oman henkilöstön ja urakoitsijoiden työtapaturmien vakavuusaste oli 14,4, joka oli yli vuoden 2022 tavoitteen: ≤ 11. Fortumin poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus (Lost Time Injury Frequency, LTIF) oli 1,4 (1,3). Fortumin tavoitteena on nolla vakavaa työtapaturmaa. Tammi–kesäkuussa 2022 toiminnoissa tapahtui yksi (2) kuolemaan johtanut vakava työtapaturma. Unipron työntekijä Venäjän voimalaitoksella nosti kannettavaa poistovesipumppua viemärikaivosta, kun hän liukastui ja putosi avoimeen sammutusvesisäiliöön.

Fortumin työhyvinvointitoiminnan tarkoituksena on edistää työntekijöidemme terveyttä, työturvallisuutta ja työyhteisön toimivuutta. Tammi–kesäkuussa 2022 Fortumin sairauspoissaoloprosentti oli 4,4 (3,3).

Fortum ja Uniper edellyttävät liiketoimintakumppaneidensa toimivan vastuullisesti ja noudattavan vaatimuksia, jotka on asetettu Toimintaohjeessa ja Toimintaohjeessa palvelun- ja tavarantoimittajille. Fortum arvioi liiketoimintakumppaneidensa toiminnan tasoa toimittajien kvaalifoinnin ja toimittaja-auditointien avulla.

Tammi–kesäkuussa 2022 Fortum, ilman Uniperia, teki neljä toimittaja-auditointia Kiinassa ja Intiassa. COVID-19-pandemiasta ja matkustusrajoituksista johtuen mahdollisuudet laitostason auditointien tekemiseen ovat edelleen olleet rajoitettuja. Uniperilla on käytössä omat prosessinsa ESG-huolellisuusvelvoitteen täyttämisen ja vastapuolen tunnistamisen osalta. Molemmat yhtiöt ovat Bettercoal-hankkeen jäseniä ja käyttävät Bettercoalin työkaluja hiilen hankintaketjun vastuullisuuden parantamiseen.

Oikeudenkäynnit

Verotapaukset Belgiassa

Antwerpenin ensimmäisen asteen tuomioistuin Belgiassa antoi 29.6.2022 Fortumin kannalta myönteisen päätöksen yhtiön tuloverotusta koskevista jälkiveropäätöksistä vuosilta 2009–2012. Päätös koski Fortumin belgialaista Fortum EIF NV -rahoitusyhtiötä, joka rahoitti Fortumin ruotsalaista tytäryhtiötä Fortum 1 AB:tä Venäjän toimintojen oston

yhteydessä vuonna 2008 (nykyisin PAO Fortum). Belgian veroviranomaisten mukaan Fortum EIF ei saisi hyötyä oman pääoman laskennallisesta korkovähennyksestä Belgiassa.

Päätöksen mukaisesti Fortumille myönnettiin 78 miljoonan euron veronpalautus maksetuista veroista. Nämä verot on kirjattu tuloverosaamisiin. Korvauskorko oli noin 26 miljoonaa euroa kesäkuun 2022 lopussa, ja se kirjataan tuloksi valitusajan päätyttyä. Belgian veroviranomaiset voivat tehdä virallisen valituksen 15.9.2022 mennessä, mutta veroviranomaiset ovat vahvistaneet, että ne eivät aio valittaa Antwerpenin ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksestä.

Fortumin tuloverotusta koskevien vuoden 2008 jälkiveropäätösten osalta Gentin valitustuomioistuin teki 16.6.2020 Fortumin kannalta myönteisen päätöksen, josta Belgian veroviranomaiset valittivat korkeimpaan oikeuteen syyskuussa 2020. Vuodelta 2008 vaadittujen jälkiverojen määrä on 36 miljoonaa euroa, ja se on kirjattu tuloverosaamisiin. Oikeudenkäynneistä on lisätietoa liitteessä 21.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortumin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi–kesäkuu 2022	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä euroa	Korkein euroa	Alin euroa	Keskihinta euroa*	Viimeisin euroa
FORTUM	253 357 432	4 649 452 239	27,18	13,73	18,38	14,32

* Kaupankäyntimäärällä painotettu.

	30.6.2022	30.6.2021
Markkina-arvo, mrd. euroa	12,7	20,7
Osakkeenomistajia	192 915	204 873
Suomen valtion omistusosuus, %	50,8	50,8
Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten omistajien osuus, %	27,1	24,9
Kotitalouksien omistusosuus, %	11,5	12,9
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten omistusosuus, %	2,0	1,9
Muiden kotimaisten sijoittajien osuus, %	8,7	9,5

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, kuten Boat-, Cboe- ja Turquoise-markkinoilla sekä OTC-markkinoilla. Tammi–kesäkuussa 2022 noin 75 % Fortumin osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä (lähde: Bloomberg).

Fortum Oyj:n osakepääoma 30.6.2022 oli 3 046 185 953 euroa ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 888 294 465 kappaletta. Fortum Oyj:n hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

Konsernin henkilöstö

Fortum-konsernin toiminnot keskittyvät pääasiassa Pohjoismaihin, Keski-Eurooppaan, Venäjälle, Isoon-Britanniaan ja Puolaan. Henkilöstömäärä kesäkuun 2022 lopussa oli 18 961 (19 140 vuoden 2021 lopussa).

Kesäkuun 2022 lopussa Generation-segmentissä oli 1 344 työntekijää (1 116 vuoden 2021 lopussa), Russia-segmentissä oli 2 579 työntekijää (2 627 vuoden 2021 lopussa), City Solutions -segmentissä oli 1 607 työntekijää (1 766 vuoden 2021 lopussa), Consumer Solutions -segmentissä oli 1 172 työntekijää (1 176 vuoden 2021 lopussa), Uniperissa oli 11 249 työntekijää (11 494 vuoden 2021 lopussa, joista 4 267 Venäjällä) ja Muut toiminnot -segmentissä oli 1 010 työntekijää (961 vuoden 2021 lopussa).

Hallituksen valtuutukset

Fortumin vuoden 2022 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta. Hankittavien tai luovutettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta eli noin 2,25 % prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Nämä valtuutukset kumosivat vuoden 2021 varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen päättää yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Valtuutusta ei ollut käytetty 24.8.2022 mennessä.

Lisäksi yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhteensä enintään 500 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Tästä valtuutuksesta oli käytetty 77 000 euroa 24.8.2022 mennessä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Venäjän sota Ukrainaa vastaan ja Venäjän hallituksen päätös käyttää energiaa aseena ovat vaikuttaneet merkittävästi energiamarkkinoihin. Koska Uniper on Saksan suurin maakaasun tuoja, Venäjän asettamat rajoitukset kaasun viennille Eurooppaan ovat vaikuttaneet eniten sen liiketoimintaan ja aiheuttaneet yhtiölle merkittäviä taloudellisia vaikeuksia. Kesäkuun puolivälistä 2022 lähtien Uniper on saanut Venäjältä vain murto-osan (20–40 %) sovituista kaasumääristä. Yhtiö on joutunut hankkimaan korvaavat kaasumäärät markkinoilta huomattavasti korkeampaan hintaan pystyäkseen täyttämään velvoitteensa asiakkaitaan kohtaan.

Venäjän kaasutoimitusten supistusten vuoksi S&P asetti 5.7.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokitukset jälleen CreditWatch Negative -tarkkailuun.

Uniper ilmoitti 8.7.2022, että yhtiö oli hakenut hallituksen tukea äskettäin hyväksytyyn Saksan energialainsäädännön mukaisesti. Fortum, Fortumin tytäryhtiö Uniper ja Saksan hallitus sopivat 22.7.2022 kattavasta vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille.

Vakautuspaketissa on kolme peruselementtiä:

- Saksan valtio hankkii 30 prosentin osuuden Uniper SE:n osakkeista merkitsemällä noin 157 miljoonaa uutta osaketta noin 267 miljoonalla eurolla. Osakkeet merkitään nimellisarvolla 1,70 euroa osakkeelta.
- Saksan hallitus on sitoutunut tarjoamaan Uniperille enintään 7,7 miljardia euroa rahoitusta vaihdettavissa olevilla instrumenteilla, ja se valmistautuu antamaan tarvittaessa lisätukea mahdollisten tappioiden kattamiseksi.
- Saksan valtion omistama KfW-pankki antaa Uniperille 7 miljardia euroa lisätukea yhtiön rahoitusaseman vahvistamiseksi nostamalla aiemmin myönnetyn valmiusluoton määrää nykyisestä 2 miljardista eurosta 9 miljardiin euroon.

Saksan hallitus on ilmoittanut aikovansa ottaa käyttöön mekanismin, jonka avulla Uniper saa 1.10.2022 lähtien korvauksen 90 % korkeammista kaasun hankintakustannuksista, jotka aiheutuvat venäläisen kaasun toimitusrajoituksista. Saksan hallitus on valmiudessa antamaan Uniperille lisää tukea, mikäli Venäjä jatkaa kaasun vientirajoituksia ja Uniperin kertyneet nettotappiot ylittävät yhteensä 7 miljardia euroa. Mahdollinen lisätuki on tarkoitus toteuttaa tavalla, joka ei laimenna Uniperin osakkeenomistajien omistusta.

Yllä mainittujen toimenpiteiden seurauksena Fortumin omistusosuus Uniperissa laimenee noin 80 %:sta 56 %:iin alkuperäisen osakemerkinnän yhteydessä.

Aiemmin tänä vuonna Fortum myönsi Uniperille merkittävän taloudellisen tuen, joka koostui yhteensä 8 miljardin euron osakaslainasta ja emoyhtiön takauksista. Antamansa tuen perusteella Fortumilla on mahdollisuus muuntaa Uniperille myöntämänsä 4 miljardin euron laina enintään 70 %:n osuuteen Saksan valtion merkitsemistä vaihdettavista instrumenteista. Fortum pystyy näin ollen säilyttämään enemmistöomistuksensa. Fortumin Uniperille aiemmin myöntämä 4 miljardin euron emoyhtiötakaus säilyy ennallaan. Takaisinmaksujärjestyksessä KfW:n lainat ovat etusijalla Fortumin lainaan nähden.

Vakautuspaketti sisältää tiettyjä ehtoja, kuten Uniperin Alankomaita vastaan nostaman Euroopan energiaperuskirjan (ECT-sopimuksen) mukaisen kanteen peruuttamisen ja Uniperin osingonmaksuista luopumisen sekä rajoituksia Uniperin johtoryhmän palkitsemiseen vakautustoimenpiteiden aikana. Lisäksi Saksan hallituksella tulee olemaan edustus Uniperin hallintoneuvostossa.

Vakautuspaketti edellyttää vielä tarvittavat viranomaishyväksynät, erityisesti Euroopan komission hyväksynnän ja Uniperin investment grade -luottoluokituksen vahvistuksen S&P:ltä sekä Uniperin ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksynnän.

Uniper nosti 2 miljardia euroa KfW-valmiusluotostaan 25.7.2022.

S&P sai 29.7. päätökseen Uniperin luottoluokituksen tarkastelun ja vahvisti luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB-negatiivisin näkymin. Luottoluokittaja teki päätöksensä sen jälkeen, kun Fortum ja Uniper olivat ilmoittaneet sopineensa Saksan hallituksen kanssa vakautuspaketista Uniperille. Vahvan julkisen tuen vuoksi S&P pitää Uniperia nyt yhteiskunnalle kriittisiä palveluja tuottavana yhtiönä (government-related entity). Tämän ansiosta Uniper pystyi säilyttämään investment grade -tason luokituksensa, vaikka Uniperin erillisen luottokelpoisuuden katsottiin heikentyneen. Negatiiviset näkymät kuvastavat vallitsevaa kaasuvarustamiseen liittyvää epävarmuutta sekä sitä, että vakautuspaketin yksityiskohtia on vielä määritettävä ja hyväksyttävä.

S&P vahvisti 3.8. Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB negatiivisin näkymin. S&P arvioi, että Uniperin vakautuspaketti estää lisäkustannusten kertymisen Fortumille, ja katsoo Fortumin taloudellisen altistumisen olevan rajattu. Negatiivisten näkymien taustalla ovat S&P:n mukaan Uniperin vaikutus Fortumiin siihen saakka, kunnes Euroopan komissio hyväksyy vakautuspaketin, sekä yhtiön strategiaan liittyvät pitkän aikavälin epävarmuustekijät.

Fitch Ratings vahvisti 5.8. säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB negatiivisin näkymin. Vahvistuksen taustalla on Saksan valtion kanssa sovittu Uniperin vakautuspaketti, joka luottoluokittajan näkemyksen mukaan rajaa saksalaisen tytäryhtiön Uniperin tappioiden vaikutuksia Fortumiin.

Uniper nosti 2 000 miljoonaa euroa lisää KfW-valmiusluotostaan 8.8.

15.8. Uniperin KfW-valmiusluotto nostettiin 9 000 miljoonaan euroon, josta Uniper on nostanut elokuun puoliväliin mennessä yhteensä 5 000 miljoonaa euroa.

Fortum sai 18.8. päätökseen 30 %:n omistuksensa myynnin sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:stä Infracapitalille. Infracapital on osa sijoitusyhtiö M&G:tä ja vastaa sen pääomasijoituksista infrastruktuuriin. Kauppahinta oli noin 80 miljoonaa euroa. Fortum kirjaa kaupasta Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen noin 75 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Espoo, 24.8.2022

Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Sijoittajasuhteet ja talousviestintä: Ingela Ulfves, puh. 040 515 1531, Rauno Tiihonen, puh. 010 453 6150, Nora Hallberg, puh. 040 720 1775, Pirjo Lifländer, puh. 040 643 3317, ja investors@fortum.com

Media: Fortum News Desk, 040 198 2843

Tämä osavuositiedotus on laadittu EU:ssa hyväksytyin IAS 34 *Osavuositiedotukset* -standardin mukaisesti. Tämä osavuositiedotus on tilintarkastamaton.

Tapahtumakalenteri 2022

- Fortum julkaisee tammi–syyskuun osavuositiedotuksensa 10.11.2022 noin klo 9.
- Uniper julkistaa tammi–syyskuun tuloksensa 3.11.2022

Jakelu:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.com/fi

Osavuositiedotukseen liittyvää lisätietoa (mukaan lukien vuosineljänneksitiedot) on osoitteessa www.fortum.com/sijoittajat.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Liikevaihto	3	38 237	17 128	81 860	38 621	112 400	155 639
Muut tuotot		6 966	1 632	11 805	3 297	12 380	20 888
Materiaalit ja palvelut		-37 204	-15 982	-80 822	-35 473	-105 170	-150 519
Henkilöstökulut		-375	-382	-735	-754	-1 561	-1 542
Poistot	3	-346	-313	-680	-621	-1 281	-1 341
Muut kulut		-6 703	-2 048	-11 293	-3 865	-14 232	-21 660
Vertailukelpoinen liikevoitto	3	574	35	136	1 206	2 536	1 466
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	-9 715	-875	-11 693	-701	-3 124	-14 116
Liikevoitto	3	-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3, 12	-49	61	-239	140	192	-188
Korkokulut		-14	-46	-82	-93	-202	-192
Korkotuotot		19	42	45	79	156	122
Muut rahoituserät - netto		524	39	-389	84	154	-320
Rahoituskulut - netto	7	529	35	-426	71	107	-390
Voitto ennen tuloveroja		-8 659	-743	-12 220	717	-289	-13 226
Tuloverot	8	1 303	84	2 031	-66	175	2 273
Kauden voitto		-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		-5 686	-473	-7 908	618	739	-7 788
Määräysvallattomille omistajille		-1 670	-185	-2 281	33	-852	-3 166
		-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta konsernin tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (euroa per osake)							
Laimentamaton		-6,40	-0,53	-8,90	0,70	0,83	-8,77

Laimennetut osakekohtaiset tulokset ovat samat kuin laimentamattomat osakekohtaiset tulokset yllä, koska Fortumilla ei tällä hetkellä ole ulkona olevia laimentavia instrumentteja.

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen liikevoitto		574	35	136	1 206	2 536	1 466
Arvon alentumiset ja peruutukset		-147	-31	-976	-32	-83	-1 027
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		640	23	643	74	2 681	3 251
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-10 242	-852	-11 349	-687	-5 424	-16 086
Muut		34	-15	-10	-55	-299	-254
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	-9 715	-875	-11 693	-701	-3 124	-14 116
Liikevoitto		-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650

Katso liitetieto 24 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Kauden voitto		-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
Muut laajan tuloksen erät							
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:							
Kassavirran suojaukset							
Kauden käyvän arvon muutokset ¹⁾		-2 775	-195	-4 555	-230	-1 365	-5 690
Siirrot tuloslaskelmaan		637	0	1 235	62	117	1 290
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin		1	1	2	2	1	2
Laskennalliset verot		360	40	706	32	265	939
Nettosijoitusten suojaus							
Kauden käyvän arvon muutokset		-3	-12	16	-9	-15	10
Laskennalliset verot		2	2	-3	2	1	-4
Muuntoerot ²⁾		1 696	95	1 362	220	322	1 463
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä		13	3	35	10	8	32
Muut muutokset		0	3	0	55	20	-35
		-69	-64	-1 203	144	-646	-1 993
Erät, joita ei myöhemmin tulla siirtämään tulosvaikutteisiksi:							
Sijoitusten uudelleenarvostus		-5	2	-20	5	-6	-31
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuusperusteisista järjestelyistä		279	45	469	178	226	517
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuusperusteisista järjestelyistä osakkuus- ja yhteisyrityksissä		0	6	2	6	29	25
		275	53	451	189	250	512
Muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen		205	-11	-752	333	-397	-1 481
Laaja tulos yhteensä		-7 151	-670	-10 941	984	-510	-12 434
Laajan tuloksen jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		-5 976	-491	-9 024	864	185	-9 703
Määräysvallattomille omistajille		-1 175	-179	-1 917	120	-695	-2 732
		-7 151	-670	-10 941	984	-510	-12 434

- 1) Kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutokset liittyvät lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termiinin, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien hyödyketransaktioiden myyntihintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun hyödykkeen markkinahinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).
- 2) Ulkomaisten tytäryritysten muuntoerot, pääosin Venäjän rupla ja Ruotsin kruunu.

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	30.6.2022	31.12.2021
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	10	1 897	2 167
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	11	18 336	19 049
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	2 316	2 461
Osuudet ydinjätehuoltorahastoista	16	3 213	3 515
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		1 209	570
Laskennalliset verosaamiset		4 886	2 149
Johdannaisinstrumentit	5	60 127	17 096
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	14	1 327	2 392
Pitkäaikaiset varat yhteensä		93 313	49 399
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		3 983	2 275
Johdannaisinstrumentit	5	107 673	65 392
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	14	687	715
Tuloverosaamiset		256	161
Vakuussaaminen	15	10 719	9 163
Myyntisaamiset ja muut saamiset		10 781	14 856
Likvidit varat	15	4 165	7 592
Lyhytaikaiset varat yhteensä		138 265	100 155
Myyttävänä olevat omaisuuserät	6	92	108
Varat yhteensä		231 669	149 661
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73
Kertyneet voittovarat		1 954	10 062
Muut oman pääoman erät		-3 093	-1 050
Yhteensä		1 980	12 131
Määräysvallattomat omistajat		-668	1 534
Oma pääoma yhteensä		1 311	13 665
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	15	6 427	8 701
Johdannaisinstrumentit	5	59 284	16 657
Laskennalliset verovelat		926	827
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	16	3 726	3 891
Muut varaukset	17	5 193	4 108
Eläkevelvoitteet, netto	18	484	1 190
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		476	397
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		76 516	35 771
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	15	7 849	8 519
Johdannaisinstrumentit	5	122 781	71 947
Muut varaukset	17	6 684	2 299
Vakuusvelka	15	3 587	985
Ostovelat ja muu vieras pääoma		12 939	16 477
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		153 841	100 226
Vieras pääoma yhteensä		230 358	135 997
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		231 669	149 661

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Yli- kurssi- rahasto	Kertyneet voittovarat		Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Muunto- erot	Kassa- virta- suojaukset	Muut laajan tuloksen erät yhteis- yrityksissä	Muut laajan tuloksen erät			
Oma pääoma 1.1.2022	3 046	73	12 830	-2 768	-1 138	34	54	12 131	1 534	13 665
IS Kauden voitto			-7 908					-7 908	-2 281	-10 189
Muuntoerot				991	23	11	-5	1 021	341	1 361
Muut laajan tuloksen erät			-63		-2 537	427	36	-2 136	23	-2 113
Kauden laaja tulos yhteensä			-7 972	991	-2 514	439	32	-9 024	-1 917	-10 941
Osingonjako			-1 013					-1 013	-24	-1 036
Muutokset yrityshankintojen yhteydessä			15					15	-136	-121
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-127					-127	-121	-248
Muut			-2					-2	-6	-7
BS Oma pääoma 30.6.2022	3 046	73	3 731	-1 777	-3 652	472	86	1 980	-668	1 311
Oma pääoma 1.1.2021	3 046	73	13 097	-2 948	-158	-175	18	12 953	2 624	15 577
IS Kauden voitto			618					618	33	651
Muuntoerot				186	1	2		189	31	220
Muut laajan tuloksen erät					-134	174	16	57	56	112
Kauden laaja tulos yhteensä			618	186	-133	176	16	864	120	983
Osingonjako			-995					-995	-129	-1 124
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-31					-31	-140	-171
Muut			3					3	2	5
BS Oma pääoma 30.6.2021	3 046	73	12 692	-2 762	-292	1	34	12 794	2 477	15 271
Oma pääoma 1.1.2021	3 046	73	13 097	-2 948	-158	-175	18	12 953	2 624	15 577
IS Kauden voitto			739					739	-852	-114
Muuntoerot				180	2	2		184	137	322
Muut laajan tuloksen erät					-982	207	37	-738	20	-718
Kauden laaja tulos yhteensä			739	180	-980	209	37	185	-695	-510
Osingonjako			-995					-995	-171	-1 166
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-15					-15	-221	-236
Muut			3					3	-3	0
BS Oma pääoma 31.12.2021	3 046	73	12 830	-2 768	-1 138	34	54	12 131	1 534	13 665

Muuntoerot

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskipäivän ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Kurssiero syntyy pääosin Venäjän ruplan ja Ruotsin kruunun vaikutuksesta. Katso lisätietoja käytetyistä kursseista liitetiedossa 1.4 Osavuositiedot käyttetyt keskeisimmät valuuttakurssit.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista liittyy lähinnä hyödykejohdannaisten, kuten futuurien ja termiiniin, käypään arvoon arvostamiseen. Hyödykejohdannaisten suojataan tulevien hyödyketransaktioiden myyntihintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun hyödykkeen markkinahinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).

Osingonjako

Vuoden 2021 osingonjaosta, 1,14 euroa osakkeelta ja yhteensä 1 013 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 28.3.2022. Osinko maksettiin 6.4.2022. Lisätietoja liitetiedossa 9 Osakekohtainen osinko.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Liiketoiminnan rahavirta							
IS Kauden voitto		-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
Oikaisuerät:							
Tuloverot		-1 303	-84	-2 031	66	-175	-2 273
Rahoituskulut - netto		-529	-35	426	-71	-107	390
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	49	-61	239	-140	-192	188
Poistot	3	346	313	680	621	1 281	1 340
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		-8 794	-527	-10 876	1 126	693	-11 309
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	9 715	875	11 693	701	3 124	14 116
Vertailukelpoinen käyttökate		920	348	816	1 827	3 817	2 807
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät ¹⁾		-1 600	-97	-1 214	181	1 506	112
Saadut korot		18	24	33	37	75	70
Maksetut korot		-63	-59	-159	-120	-202	-241
Saadut osingot		10	57	11	63	124	72
Maksetut tuloverot		-219	-196	-377	-290	-493	-581
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta ¹⁾		-934	77	-889	1 698	4 827	2 240
Käyttöpääoman muutos ¹⁾		1 209	212	-365	-578	144	356
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		275	289	-1 254	1 120	4 970	2 596
Investointien rahavirta							
Investoinnit käyttöomaisuuteen	3	-185	-277	-387	-570	-1 178	-994
Hankitut osakkeet ²⁾	6	-16	-182	-28	-205	-294	-117
Käyttöomaisuuden myynnit		14	2	89	15	20	93
Myydyt osakkeet ja pääoman palautukset	6	1 011	22	1 017	151	3 863	4 729
Osakaslainat osakkuusyrityksille ja yhteisyrityksille	14	-24	-2	2	-21	-8	14
Vakuussaamisten muutos		-3 266	-1 301	-1 543	-1 285	-7 964	-8 222
Muutos muissa korollisissa saamisissa ja muissa	14	-243	-45	-199	-64	-166	-301
Investointien rahavirta yhteensä		-2 709	-1 785	-1 050	-1 979	-5 727	-4 798
Rahavirta ennen rahoitusta		-2 434	-1 496	-2 305	-859	-756	-2 202
Rahoituksen rahavirta							
Pitkäaikaisten lainojen nostot	15	0	3	0	65	3 439	3 374
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	15	-2 235	-585	-2 536	-627	-2 315	-4 224
Lyhytaikaisten lainojen muutos	15	1 693	499	-95	794	5 364	4 476
Osingonjako emoyhtiön omistajille	9	-1 013	-995	-1 013	-995	-995	-1 013
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		-24	-144	-24	-144	-171	-51
Vakuusvelan muutos		1 707	841	2 583	1 180	649	2 051
Muut rahoituserät		-110	-2	-185	-1	43	-141
Rahoituksen rahavirta yhteensä		18	-384	-1 270	271	6 013	4 472
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos		-2 417	-1 880	-3 574	-588	5 256	2 270
Likvidit varat kauden alussa	15	6 420	3 618	7 592	2 308	2 308	1 738
Valuuttakurssierot likvideissä varoissa		162	1	147	19	29	157
Likvidit varat kauden lopussa	15	4 165	1 738	4 165	1 738	7 592	4 165

- 1) Vuoden 2021 neljännellä neljänneksellä Aineettomat hyödykkeet -ryhmään sisältyneet CO₂-päästöoikeudet uudelleenluokiteltiin vaihto-omaisuudeksi. Uudelleenluokittelulla oli myös vaikutus Käyttöpääoman muutos sekä Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät riveihin. Vertailutiedot on luokiteltu uudelleen vastaavasti.
- 2) Vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum esittää Uniperin uusien osakkeiden hankinnan rahoituksen rahavirrassa vastataksaan paremmin IAS 7 Rahavirtalaskelmat -standardin vaatimuksiin. Vuoden 2021 viimeiseen neljännekseen asti Uniperin uusien osakkeiden hankinta esitettiin investointien rahavirrassa. Vertailukautta ei ole uudelleenluokiteltu.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	2 653	1 118	4 110	1 115	-5 892	-2 897
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-) ¹⁾	376	-191	-1 243	-275	-192	-1 161
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	-1 820	-715	-3 232	-1 419	6 227	4 414
CF Yhteensä ¹⁾	1 209	212	-365	-578	144	356

1) Vuoden 2021 neljännellä neljänneksellä Aineettomat hyödykkeet -ryhmään sisältyneet CO₂-päästöoikeudet uudelleenluokiteltiin vaihto-omaisuudeksi. Uudelleenluokittelulla oli myös vaikutus Käyttöpääoman muutos sekä Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät riveihin. Vertailutiedot on luokiteltu uudelleen vastaavasti.

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Käyttöomaisuusinvestoinnit	250	288	412	517	1 116	1 011
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	-64	-5	-22	69	78	-13
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-2	-6	-3	-16	-16	-4
CF Yhteensä	185	277	387	570	1 178	994

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana 28 miljoonaa euroa (I-II/2021: 205). Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat. Vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum esittää Uniperin uusien osakkeiden hankinnan rahoituksen rahavirrassa vastataksaan paremmin IAS 7 Rahavirtalaskelmat -standardin vaatimuksiin. Vuoden 2021 viimeiseen neljännekseen asti Uniperin uusien osakkeiden hankinta esitettiin investointien rahavirrassa. Vertailukautta ei ole uudelleenluokiteltu.

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	1 004	8	1 004	136	932	1 800
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet ja pääoman palautukset	1	6	2	6	2 903	2 899
Myydyt muut sijoitukset	6	9	12	9	28	31
CF Yhteensä	1 011	22	1 017	151	3 863	4 729

Vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum sai päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta. Vuoden 2021 aikana Fortum sai päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin ruotsalaisesta kaukolämpö- ja kaukokylmäyhtiö Stockholm Exergistä, Baltian kaukolämpöliiketoimintansa myynnin, Intian Pavagada II:n ja Rajasthanin aurinkovoimapuistojen myynnin, Norjassa olevan Sørkjördin tuulipuiston 80 prosentin osuuden myynnin sekä Ruotsissa kahdeksan pienen vesivoimalaitoksen myynnin. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.2 Yritysmyyntit.

Rahoitusnettovelan muutokset

milj. euroa	Liite	I-II/2022	2021
Rahoitusnettovelka kauden alussa		789	7 023
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)		816	3 817
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		-1 214	1 506
Maksetut nettorahoituskulut ja saadut osingot		-115	-3
Maksetut tuloverot		-377	-493
Käyttöpääoman muutos		-365	144
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-387	-1 178
Yrityshankinnat		-28	-294
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit		1 106	3 883
Muutos korollisissa saamisissa		-198	-174
Osingonjako emoyhtiön omistajille		-1 013	-995
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		-24	-171
Muut rahoitustoiminnot		-185	43
Nettorahavirta ('-' rahoitusnettovelan kasvu)		-1 983	6 084
Muuntoerot ja muut muutokset		-419	-150
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	15	2 353	789

Pääomariskien hallinta

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde alle 2x
- Uusien investointien vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten painotettu keskiarvo (WACC) ja vähintään
 - +100 korkopistettä 'vihreissä' investoinneissa
 - +200 korkopistettä muissa investoinneissa

Vertailukelpoinen käyttökate on vaihtoehtoinen tunnusluku, ja sitä käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA).

S&P asetti 14.3.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokituksen BBB pitkän aikavälin CreditWatch Negative -tarkkailuun. S&P päätti CreditWatch-tarkkailun ja vahvisti Fortumin luottoluokituksen tasolle BBB negatiivisin näkymin 16.5.2022. Uniperin pitkän aikavälin luottoluokitusta kuitenkin laskettiin tasolta BBB tasolle BBB- negatiivisin näkymin.

Fitch piti 17.3.2022 ennallaan Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen, joka on BBB vakain näkymin.

Venäjän kaasutoimitusten supistusten vuoksi S&P asetti 5.7.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokitukset jälleen CreditWatch Negative -tarkkailuun. S&P sai 29.7.2022 päätökseen Uniperin luottoluokituksen tarkastelun ja vahvisti luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB- negatiivisin näkymin. Luottoluokittaja teki päätöksensä sen jälkeen, kun Fortum ja Uniper olivat ilmoittaneet sopineensa Saksan hallituksen kanssa vakautuspaketista Uniperille. Vahvan julkisen tuen vuoksi S&P pitää Uniperia nyt yhteiskunnalle kriittisiä palveluja tuottavana yhtiönä (government-related entity). Tämän ansiosta Uniper pystyi säilyttämään investment grade -tason luokituksensa, vaikka Uniperin erillisen luottokelpoisuuden katsottiin heikentyneen. Uniperin luottoluokituksen negatiiviset näkymät heijastavat kaasuvirtojen suhteen vallitsevaa epävarmuutta, joka voi S&P:n näkemyksen mukaan edellyttää lisäystä hallituksen pakettiin. Lisäksi ne heijastavat sitä, että vakautuspakettiin yksityiskohtia ei ole vielä hyväksytty.

S&P vahvisti 3.8.2022 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB negatiivisin näkymin. S&P arvioi, että Uniperin vakautuspaketti estää lisäkustannusten kertymisen Fortumille, ja katsoo Fortumin taloudellisen altistumisen olevan rajattu. Negatiivisten näkymien taustalla ovat S&P:n mukaan Uniperin vaikutus Fortumiin siihen saakka, kunnes Euroopan komissio hyväksyy vakautuspaketin, sekä yhtiön strategiaan liittyvät pitkän aikavälin epävarmuustekijät.

Fortum Oyj
Tammi–kesäkuun 2022 puolivuositiedot

Fitch Ratings vahvisti 5.8.2022 säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB negatiivisin näkymin. Vahvistuksen taustalla on Saksan valtion kanssa sovittu Uniperin vakautuspaketti, joka luottoluokittajan näkemyksen mukaan rajaa saksalaisen tytäryhtiön Uniperin tappioiden vaikutuksia Fortumiin.

Katso lisätietoja Uniperin vakautuspaketista liitetiedossa 23 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat.

Fortumin tavoitteena on vähintään tason BBB luottoluokitus, jotta yhtiö voi varmistaa taloudellisen joustavuuden ja rahoituksen hyvän saatavuuden.

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	2021	Edelliset 12kk
+ Korollinen vieras pääoma		17 220	14 277
- BS Likvidit varat		7 592	4 165
- Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset		111	95
- Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit		549	532
- Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit		660	627
- BS Vakuussaaminen		9 163	10 719
+ BS Vakuusvelka		985	3 587
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-8 179	-7 132
Rahoitusnettovelka	15	789	2 353
IS Liikevoitto		-588	-12 650
+ IS Poistot		1 281	1 341
Käyttökate		693	-11 309
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		3 124	14 116
Vertailukelpoinen käyttökate		3 817	2 807
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate		0,2	0,8

Katso lisätietoja vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä liitetiedosta 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto, ja lisätietoja rahoituksesta ja likviditeetin statuksesta on liitetiedossa 15 Korollinen nettovelka.

Tunnuslukuja

milj. euroa tai kuten merkitty	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Raportoitu						
IS Liikevaihto	38 237	17 128	81 860	38 621	112 400	155 639
IS Liikevoitto	-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-49	61	-239	140	192	-188
IS Kauden voitto	-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
IS Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	-5 686	-473	-7 908	618	739	-7 788
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	-6,40	-0,53	-8,90	0,70	0,83	-8,77
CF Liiketoiminnan rahavirta	275	289	-1 254	1 120	4 970	2 596
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin, milj. euroa	261	468	435	720	1 407	1 122
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	250	288	412	517	1 116	1 011
Henkilöstön lukumäärä			18 961	20 184	19 140	

milj. euroa tai kuten merkitty	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	920	348	816	1 827	3 817	2 807
IS Liikevoitto	574	35	136	1 206	2 536	1 466
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	25	52	51	119	154	86
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	885	79	786	915	1 778	1 649
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,99	0,09	0,88	1,03	2,00	1,85

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021	Edelliset 12kk
Rahoitusnettovelka, milj. euroa	2 353	789	
Oikaistu nettovelka, milj. euroa	4 188	3 227	
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate		0,2	0,8
Oma pääoma/osake, euroa	2,23	13,66	
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	888 294	888 294	
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	888 294	888 294	
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	888 294	888 294	

Konsernin lyhennetyn osavuositiedon liitetiedot

1. Merkittävät laadintaperiaatteet

1.1 Laadintaperusta

Konsernin tilintarkastamaton lyhennetty osavuositiedot on laadittu EU:ssa käytössä olevaa kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedosta tulee lukea yhdessä vuoden 2021 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Osavuositiedoksessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Fortumin liiketoiminnasta osa on kausiluonteista, mistä johtuen vertailukelpoinen liikevoitto on yleensä suurempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. Taulukoiden otsikoissa "Edelliset 12 kk" kuvaa raportointitietoa edeltäviä 12 kuukauden lukuja.

Alla olevat symbolit kertovat, mitkä liitetiedon luvut täsmäävät tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahavirtalaskelmaan.

IS = Tuloslaskelma
BS = Tase
CF = Rahavirta

1.2 Vaihtoehtoiset tunnusluvut

ESMA:n vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden (ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures) mukaan vaihtoehtoisena tunnuslukuna (APM) pidetään taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja, ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.

Fortum käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM), kuten vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen käyttökate, taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, segmenttien ja konsernin tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia. Liiketoimintojen tulosta ei voi vertailla eri raportointikausien välillä huomioimatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja siksi nämä erät eivät sisälly vertailukelpoiseen liikevoittoon eivätkä vertailukelpoiseen käyttökatteeseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on esitetty erikseen konsernin tuloslaskelmalla liiketoiminnan läpinäkyvyyden ja lukujen vertailukelpoisuuden parantamiseksi eri kausien välillä. Katso liitetiedot 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto ja 24 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset.

Fortumin pitkän aikavälin taloudellinen tavoite pääomarakenteelle on rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde (katso Pääomariskien hallinta ja liitetieto 24 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset).

1.3 Laadintaperiaatteet

Tässä osavuositiedoksessa noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitilinpäätöksessä 2021 noudatettujen periaatteiden kanssa. Standardimuutoksilla ja tulkinnoilla, jotka tulivat voimaan 1.1.2022, ei ollut merkittävää vaikutusta Fortumin konsernitilinpäätökseen.

1.4 Osavuositarkastuksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi lasketaan Euroopan keskuspankin päivittäisten loppukurssien keskiarvona. Euroopan keskuspankki lopetti 2.3.2022 ruplan kurssin julkaisemisen. 2.3.2022 alkaen on käytetty markkinoiden klo 17.15 Itä-Euroopan aikaa julkaisemaa päivän spot-kurssia.

Keskeisimmät osavuositarkastuksessa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-6/2022	1-3/2022	1-12/2021	1-9/2021	1-6/2021	1-3/2021
Iso-Britannia (GBP)	0,8424	0,8364	0,8596	0,8636	0,8680	0,8739
Norja (NOK)	9,9817	9,9247	10,1633	10,2280	10,1759	10,2584
Puola (PLN)	4,6354	4,6230	4,5652	4,5473	4,5374	4,5457
Venäjä (RUB)	85,0393	99,1783	87,1527	88,5335	89,5502	89,6675
Ruotsi (SEK)	10,4796	10,4807	10,1465	10,1528	10,1308	10,1202
Yhdysvallat (USD)	1,0934	1,1217	1,1827	1,1962	1,2053	1,2048

Kauden lopun valuuttakurssi	30.6.2022	31.3.2022	31.12.2021	30.9.2021	30.6.2021	31.3.2021
Iso-Britannia (GBP)	0,8582	0,8460	0,8403	0,8605	0,8581	0,8521
Norja (NOK)	10,3485	9,7110	9,9888	10,1650	10,1717	9,9955
Puola (PLN)	4,6904	4,6531	4,5969	4,6197	4,5201	4,6508
Venäjä (RUB)	56,4004	91,5833	85,3004	84,3391	86,7725	88,3175
Ruotsi (SEK)	10,7300	10,3370	10,2503	10,1683	10,1110	10,2383
Yhdysvallat (USD)	1,0387	1,1101	1,1326	1,1579	1,1884	1,1725

2. Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet erät saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2021. Venäjän ja Ukrainan välinen sota on kuitenkin muuttanut geopolittisen tilanteen perusteellisesti. Geopolittisen tilanteen aiheuttaman epävarmuuden ja riskit huomioiden epävakammalla maailmantaloudella ja erityisesti epävakammalla hyödykemarkkinoilla voi myös tulevaisuudessa olla vaikutuksia tilinpäätöksen lukuihin. Lisäksi Gazpromin tulevat toimet venäläisen kaasun toimittajana vaikuttavat myös jatkossa edellä mainittujen erien arvostamiseen. Nämä tekijät voivat vaikuttaa varojen ja velkojen kirjanpitoarvoon, tuottojen määrään ja kirjaamisajankohtaan sekä kassavirtoihin.

Kaasuntoimitusten rajoitukset ja vakautuspaketti

Kesäkuun 2022 puolivälistä lähtien Uniper-segmentti on saanut vain murto-osan sopimusten mukaisista kaasumääristä Venäjältä, ja on joutunut hankkimaan korvaavan kaasun markkinoilta merkittävästi korkeampaan hintaan. Kaasun toimitusrajoitusten vuoksi käypään arvoon arvostettuja pitkäaikaisia kaasusopimuksia ei arvostettu sopimuksellisten volyymien perusteella. Sen sijaan arvostuksessa käytettiin painotettuja skenaarioita, joissa kaasuntoimitusten rajoitusten kesto ja taso sekä käytetty markkinahinta vaihtelevat. Saksan energiaturvallisuuslain (EnSiG) mukaista kompensatiota ei sisällytetty sopimusten käypään arvoon arvostuksessa. Katso liitetieto 5 Rahoitusriskien hallinta.

Näitä skenaarioita käytettiin myös kaasusopimusten tappiollisten sopimusten varauksen laskennassa. Tämä varaus kuvastaa arvioitua kustannusta korvaavien kaasumäärien hankinnasta sopimukseen perustuvia myyntihintoja merkittävästi korkeammilla hinnoilla. Saksan energiaturvallisuuslakiin (EnSiG) perustuva kompensatio on huomioitu varauksen suuruutta määritettäessä, koska kompensatiota pidettiin riittävän todennäköisenä 30.6.2022. Katso liitetieto 17 Muut varaukset.

Fortumin taseella on 515 miljoonaa euroa liikearvoa liittyen Uniperin hankintaan vuonna 2020. Tämä liikearvo on kohdistettu koko Uniper-konsernille ja perustuu odotettuihin synergiaetuihin. Fortum, Fortumin tytäryhtiö Uniper ja Saksan hallitus sopivat 22.7.2022 kattavasta vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille. Katso liitetieto 23 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat. Uniperin vakautuspaketin keskeisillä periaatteilla voi olla vaikutusta

Fortumin kykyyn saavuttaa odotetut synergiat. Koska aiesopimus on allekirjoitettu raportointipäivän jälkeen heinäkuussa 2022 ja sopimuksen yksityiskohtaisia ehtoja ei ole vielä viimeistelty, Uniperin liikearvoa ei ole testattu arvonalentumisen varalta 30.6.2022. Liikearvon arvonalentumistestaus suoritetaan, kun vakautuspaketin yksityiskohtaiset ehdot on viimeistelty ja Fortumin kykyä saavuttaa odotetut synergiaedut voidaan arvioida paremmin.

Geopoliittisista epävarmuuksista johtuva toiminnan jatkuvuuteen liittyvä riski erityisesti Uniper-segmenttiä koskien

Ukrainan sodan alkamisesta lähtien erityisesti Uniper-segmentin liiketoiminta- ja rahoitusriskit ovat kasvaneet merkittävästi vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla johtuen pääasiassa venäläisen kaasun toimitusrajoituksista ja hyödykehintojen epävakaudesta, jotka ovat merkittävästi kasvattaneet vakuusvaatimuksia ja likviditeettitarpeita. Kaasun toimitusrajoitusten jatkuminen kauemmin ja/tai lisääntyminen voi aiheuttaa merkittäviä tappioita ja maksuvalmiusongelmia. Tällaiset riskit voivat johtaa Uniperin luottoluokituksen putoamiseen alle investment grade -luokituksen, mikä rasittaisi Uniperin maksuvalmiustilannetta entisestään.

Saksan hallitus, Uniper ja Fortum sopivat 22.7.2022 vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille. Vakautuspaketti edellyttää tarvittavat viranomaishyväksynät, erityisesti Euroopan Komission hyväksynnän valtiontuelle sekä Uniperin ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksynnän. Lisätietoa vakautuspaketista on liitetiedossa 23 Raportointikauden jälkeiset tapahtumat.

Fortum pitää näiden ehtojen täyttymistä hyvin todennäköisenä ja Uniper yhdistellään konsernitilinpäätökseen toiminnan jatkuvuusperiaatteen (going concern) perusteella. Koska edellä mainittujen ehtojen täytyminen ei kuitenkaan ole täysin Uniperin tai Fortumin hallittavissa, liittyy Uniper-segmentin toiminnan jatkuvuuteen olennaisia epävarmuutta. Olennainen epävarmuus liittyy pääosin Uniper-segmenttiin, mutta riskien toteutumisella olisi merkittäviä vaikutuksia myös Fortum-konserniin.

Geopoliittiset epävarmuudet ja vaikutukset Venäjän toimintoihin

Fortum kirjasi vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä Venäjän ja Ukrainan välisen sodan vuoksi seuraavat arvonalentumiset:

- 1 002 miljoonan euron arvonalentuminen Venäjän liiketoiminnan pitkäaikaisista varoista. Ruplan kurssin vahvistumisesta johtuen, arvonalentuminen kasvoi vuoden 2022 toisella neljänneksellä 1 177 miljoonaan euroon. Katso liitetieto 13 Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen.
- 1 003 miljoonan euron alaskirjaus Nord Stream 2 -kaasuputkiprojektiin liittyvään rahoitussaatavaan sekä kertyneisiin korkoihin. Katso liitetieto 14 Korolliset saamiset.

Vuoden 2022 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä kirjattiin lisäksi 76 miljoonaa euroa odotettavissa olevia luottotappiota Venäjän saamisiin liittyen.

Alaskirjausten jälkeen Fortumin Venäjän varojen kokonaiskirjanpitoarvo on noin 5,5 miljardia euroa vuoden 2022 toisen neljänneksen lopussa (31.3.2022: 3,3; 31.12.2021: 5,5). Kirjanpitoarvon nousu vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä johtuu ruplan kurssin vahvistumisesta.

Venäjän federaation asettamien pakotteiden seurauksena Fortumin Venäjän tytäryhtiöihin kohdistuu merkittäviä valuutanvaihdon rajoituksia, jotka tällä hetkellä rajoittavat varojen siirtoa, kuten mahdollista osingonjakoa, Euroopan unionin alueelle. Näin ollen Fortumin Venäjän tytäryhtiöiden Venäjällä pidetyt rahat ja pankkisaamiset, yhteensä 364 miljoonaa euroa, eivät ole muiden konserniyhtiöiden käytettävissä. Pakotteet eivät kuitenkaan tällä hetkellä rajoita Fortumia käyttämästä äänioikeuttaan Venäjän tytäryhtiöiden (mukaan lukien Uniperin tytäryhtiön Unipron) yhtiökokouksissa. Näin ollen Fortumin Venäjän yhtiöt on edelleen luokiteltu tytäryhtiöiksi 30.6.2022.

Katso myös Avaintekijät ja riskit -osio.

3. Tiedot segmenteittäin

Fortumin IFRS:n mukaiset raportoitavat segmentit ovat Generation, Russia, City Solutions, Consumer Solutions ja Uniper. Muut toiminnot sisältää konsernitoiminnot, T&K-toiminnot ja teknologian kehitysprojektit.

Ruotsalainen ydinvoimayhtiö, OKG Aktiebolag (OKG AB), on jaettu omistussuosien mukaan Generation-segmenttiin ja Uniper-segmenttiin.

Vuosineljännes

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper ⁴⁾		Muut toiminnot		Yhteensä	
		II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾		709	539	192	161	31	42	747	353	7 431	5 116	-	-	9 110	6 211
Lämmönmyynti		-	-	25	20	87	100	-	-	152	89	-	-	264	208
Kaasunmyynti		-	25	-	-	-	0	73	39	22 524	8 997	-	-	22 597	9 061
Jätteiden käsittelyn myynti		-	0	-	-	49	60	-	-	-	-	-	-	49	60
Muu myynti		13	12	1	2	62	54	37	32	6 380	1 691	34	36	6 526	1 826
Liikevaihto		722	575	218	182	229	256	856	424	36 487	15 893	34	36	38 546	17 366
Eliminoinnit		125	-60	0	-1	-9	-11	-7	-2	-14	0	-26	-28	69	-101
Nord Pool -netotus ²⁾														-379	-137
IS Ulkoinen liikevaihto		847	516	217	181	220	245	849	422	36 473	15 893	9	7	38 237	17 128
Vertailukelpoinen käyttökate		340	243	91	70	0	43	40	36	468	-17	-19	-29	920	348
IS Poistot		-47	-48	-34	-33	-36	-47	-19	-17	-206	-161	-5	-7	-346	-313
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		294	195	57	37	-36	-4	21	19	263	-177	-24	-36	574	35
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-	-46	-29	0	-	-	-	-101	-2	-	-	-147	-31
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		0	0	0	0	639	3	0	0	0	11	1	9	640	23
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-302	-8	0	0	-39	-3	200	68	-10 101	-910	-	0	-10 242	-852
Muut		0	0	-3	-	-	-	-	-	37	-14	-	-	34	-15
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-302	-8	-49	-29	599	0	200	68	-10 164	-915	1	9	-9 715	-875
IS Liikevoitto		-8	188	8	8	563	-3	221	87	-9 901	-1 093	-23	-27	-9 141	-840
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 12	9	10	3	29	3	1	-	-	9	11	0	1	25	52
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-27	12	-24	29	3	1	-	-	-2	18	0	1	-49	61
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin ³⁾	6	0	0	-3	18	0	0	-	-	4	-1	9	162	11	180
Investoinnit käyttöomaisuuteen		42	35	5	12	38	39	17	25	145	185	4	7	250	288
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	-	0	0	0	1 209	5	0	0	6	6	0	8	1 215	19

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödyke johdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuotona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.
- 3) Vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Uniperin uusien osakkeiden hankinnat eivät sisälly Bruttoinvestoinnit osakkeisiin -erään. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.
- 4) Uniperin Venäjän toimintojen osuus liikevaihdosta oli 322 miljoonaa euroa (II/2021: 230), vertailukelpoisesta käyttökatteesta 134 miljoonaa euroa (II/2021: 83), vertailukelpoisesta liikevoitosta 104 miljoonaa euroa (II/2021: 56) ja investoinneista 13 miljoonaa euroa (II/2021: 46).

Vuoden alusta

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper ⁴⁾		Muut toiminnot		Yhteensä	
		I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾		1 409	1 166	369	367	80	103	1 724	927	17 047	10 899	-	-	20 629	13 463
Lämmönmyynti		-	-	67	76	316	346	-	-	319	190	-	-	703	612
Kaasunmyynti		-	62	-	-	-	1	209	96	48 089	20 942	-	-	48 298	21 100
Jätteiden käsittelyn myynti		-	0	-	-	111	122	-	-	-	-	-	-	111	122
Muu myynti		23	23	4	3	112	102	91	62	12 517	3 632	69	70	12 815	3 892
Liikevaihto		1 432	1 251	441	446	619	674	2 024	1 085	77 971	35 663	69	70	82 556	39 189
Eliminoinnit		254	-123	-2	-2	-15	-23	-21	-5	-34	0	-52	-56	131	-208
Nord Pool -netotus ²⁾														-827	-359
IS Ulkoinen liikevaihto		1 686	1 128	439	444	604	652	2 003	1 081	77 938	35 663	17	14	81 860	38 621
Vertailukelpoinen käyttökate		670	558	183	205	90	175	94	89	-177	851	-44	-52	816	1 827
IS Poistot		-94	-94	-65	-68	-77	-93	-38	-35	-394	-317	-12	-14	-680	-621
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		576	464	118	137	12	82	56	55	-570	534	-55	-66	136	1 206
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-	-320	-29	0	-	-	-	-656	-3	-	-	-976	-32
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		0	50	0	0	639	4	0	0	1	11	3	9	643	74
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-285	-9	0	0	-53	-4	357	92	-11 368	-766	-	0	-11 349	-687
Muut		-	1	-24	-	1	-	-	-	22	-56	-10	-	-10	-55
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-285	41	-345	-29	587	0	357	92	-12 000	-813	-6	9	-11 693	-701
IS Liikevoitto		291	505	-227	108	599	82	413	147	-12 571	-279	-62	-58	-11 557	505
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		12	5	15	52	7	40	-	-	17	22	-1	0	51	119
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-58	20	-183	52	7	40	-	-	-4	29	-1	0	-239	140
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin ³⁾	6	0	0	3	18	0	0	-	-	5	2	15	183	23	203
Investoinnit käyttöomaisuuteen		75	62	9	18	63	86	32	36	227	318	5	10	412	517
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	-	129	0	17	1 209	5	0	0	12	6	0	8	1 220	165

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödyke johdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.
- 3) Vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Uniperin uusien osakkeiden hankinnat eivät sisälly Bruttoinvestoinnit osakkeisiin -erään. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.
- 4) Uniperin Venäjän toimintojen osuus liikevaihdosta oli 605 miljoonaa euroa (I-II/2021: 470), vertailukelpoisesta käyttökatteesta 248 miljoonaa euroa (I-II/2021: 160), vertailukelpoisesta liikevoitosta 191 miljoonaa euroa (I-II/2021: 110) ja investoinneista 22 miljoonaa euroa (I-II/2021: 71).

Edelliset 12 kk

milj. euroa	Generation ¹⁾		Russia		City Solutions ¹⁾		Consumer Solutions		Uniper ⁴⁾		Muut toiminnot		Yhteensä		
	Liite Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021 Edell. 12kk	2021	
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin															
Sähkönmyynti ¹⁾	2 933	2 690	763	761	182	205	3 050	2 253	34 512	28 365	0	0	41 441	34 274	
Lämmönmyynti	-	-	128	137	582	612	-	-	567	437	-	-	1 278	1 186	
Kaasunmyynti	105	167	-	-	-	1	338	225	86 725	59 577	-	-	87 168	59 970	
Jätteiden käsittelyn myynti	0	0	-	-	238	250	-	-	-	-	-	-	238	250	
Muu myynti	41	42	9	8	245	235	173	144	26 497	17 612	137	138	27 102	18 179	
Liikevaihto	3 080	2 899	901	906	1 247	1 302	3 561	2 622	148 301	105 992	137	138	157 227	113 860	
Eliminoinnit	234	-143	-3	-3	-31	-39	-30	-14	-62	-29	-100	-104	8	-331	
Nord Pool -netotus ²⁾													-1 596	-1 128	
IS Ulkoinen liikevaihto	3 314	2 756	898	903	1 216	1 264	3 531	2 608	148 239	105 964	37	34	155 639	112 400	
Vertailukelpoinen käyttökate	1 411	1 299	382	404	231	317	128	123	761	1 789	-106	-114	2 807	3 817	
IS Poistot	-189	-189	-140	-142	-166	-182	-75	-71	-745	-668	-25	-28	-1 341	-1 281	
IS Vertailukelpoinen liikevoitto	1 221	1 110	242	261	65	135	53	52	16	1 120	-131	-142	1 466	2 536	
Arvonalentumiset ja peruutukset	-	-	-326	-35	0	-	-	-	-701	-48	-	-	-1 027	-83	
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	0	50	1	1	3 244	2 608	0	0	-2	9	9	14	3 251	2 681	
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	-382	-107	0	0	-121	-72	708	443	-16 290	-5 688	0	-	-16 086	-5 424	
Muut	0	1	-24	-	1	-	-	-	-216	-294	-15	-6	-254	-299	
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-382	-56	-350	-34	3 123	2 536	708	443	-17 208	-6 021	-7	8	-14 116	-3 124
IS Liikevoitto	839	1 054	-107	227	3 188	2 671	761	495	-17 192	-4 901	-138	-134	-12 650	-588	
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 12	17	11	26	62	10	42	-	-	35	39	-1	0	86	154
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	-41	36	-173	62	10	42	-	-	19	51	-1	0	-188	192
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin															
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin ³⁾	6	7	7	21	36	2	2	-	-	12	9	69	237	110	290
Investoinnit käyttöomaisuuteen		182	168	38	47	137	161	64	68	583	673	10	15	1 011	1 116
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	0	129	0	18	5 073	3 870	0	0	94	88	11	19	5 178	4 122

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietyssä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.
- 3) Vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Uniperin uusien osakkeiden hankinnat eivät sisälly Bruttoinvestoinnit osakkeisiin -erään. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.
- 4) Uniperin Venäjän toimintojen osuus liikevaihdosta oli 1 145 miljoonaa euroa (2021: 1 010), vertailukelpoisesta käyttökatteesta 431 miljoonaa euroa (2021: 342), vertailukelpoisesta liikevoitosta 310 miljoonaa euroa (2021: 229) ja investoinneista 81 miljoonaa euroa (2021: 130).

Varat ja velat segmentteittäin

milj. euroa	Liite	Generation		Russia		City Solutions		Consumer Solutions		Uniper ¹⁾		Muut toiminnot		Yhteensä	
		30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021
Korottomat varat		5 651	6 066	2 850	1 923	1 896	2 874	1 156	1 496	24 655	26 616	274	283	36 481	39 258
BS Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	12	972	1 005	592	678	70	74	-	-	647	671	35	32	2 316	2 461
Eliminoinnit														-348	-386
Segmenttien varat yhteensä		6 623	7 071	3 441	2 601	1 966	2 949	1 156	1 496	25 302	27 286	309	315	38 449	41 333
Korolliset saamiset	14													2 015	3 107
BS Laskennalliset verosaamiset														4 886	2 149
Muut varat														182 154	95 481
BS Likvidit varat														4 165	7 592
BS Varat yhteensä														231 669	149 661
Segmenttien velat		513	735	89	93	352	492	347	371	24 129	22 315	150	190	25 579	24 196
Eliminoinnit														-348	-386
Segmenttien velat yhteensä														25 231	23 810
BS Laskennalliset verovelat														926	827
Muu vieras pääoma														189 924	94 140
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma														216 081	118 777
Korollinen vieras pääoma	15													14 277	17 220
BS Oma pääoma														1 311	13 665
BS Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä														231 669	149 661
Henkilöstön lukumäärä		1 344	1 116	2 579	2 627	1 607	1 766	1 172	1 176	11 249	11 494	1 010	961	18 961	19 140

1) Uniperin Venäjän toimintojen osuus segmenttien varoista oli 2 361 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 2 241) ja segmenttien veloista 166 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 116).

Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen vertailukelpoisen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sekä vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto

milj. euroa	Liite	Generation		Russia		City Solutions		Consumer Solutions		Uniper	
		Edell. 12kk	31.12. 2021	Edell. 12kk	31.12. 2021	Edell. 12kk	31.12. 2021	Edell. 12kk	31.12. 2021	Edell. 12kk	31.12. 2021
Vertailukelpoinen liikevoitto		1 221	1 110	242	261	65	135	53	52	16	1 120
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 12	17	11	26	62	10	42	-	-	35	39
Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		1 239	1 121	268	323	75	177	53	52	51	1 160
Segmenttien varat kauden lopussa		6 623	7 071	3 441	2 601	1 966	2 949	1 156	1 496	25 302	27 286
Segmenttien velat kauden lopussa		513	735	89	93	352	492	347	371	24 129	22 315
Vertailukelpoinen sidottu pääoma		6 110	6 336	3 352	2 508	1 614	2 456	809	1 125	1 173	4 971
Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin ¹⁾		6 219	6 221	2 591	2 516	2 177	2 915	851	746	4 854	7 021
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %		19,9	18,0	10,3	12,9	3,4	6,1	6,2	6,9	1,0	16,5

1) Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttäen vuoden alun ja jokaisen vuosineljänneksen lopun arvoja.

Geopoliittisista epävarmuuksista johtuva toiminnan jatkuvuuteen liittyvä riski erityisesti Uniper-segmenttiä koskien

Saksan hallitus, Uniper ja Fortum sopivat 22.7.2022 vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille. Vakautuspaketti edellyttää tarvittavat viranomaishyväksynät, erityisesti Euroopan Komission hyväksynnän valtioneuvostolle sekä Uniperin ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksynnän. Fortum pitää ehtojen täyttymistä hyvin todennäköisenä. Koska edellä mainittujen ehtojen täyttyminen ei kuitenkaan ole täysin Uniperin tai Fortumin hallittavissa, liittyy Uniper-segmentin toiminnan jatkuvuuteen olennaista epävarmuutta. Lisätietoja liitetiedossa 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat.

4. Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto

4.1 Liikevoiton täsmäytys vertailukelpoiseen liikevoittoon

Vuosineljännes

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon-alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja samankaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021	II/2022	II/2021
Liikevaihto	45 835	21 033	-	-	-	-	-7 599	-3 905	-	-	38 237	17 128
Muut tuotot	21 828	2 441	0	2	-640	-23	-14 220	-759	-2	-29	6 966	1 632
Materiaalit ja palvelut	-65 153	-25 943	-	-	-	-	28 019	9 944	-70	17	-37 204	-15 982
Henkilöstökulut	-370	-391	-	-	-	-	-	-	-4	9	-375	-382
Poistot	-493	-343	147	30	-	-	-	-	-	-	-346	-313
Muut kulut	-10 788	2 363	-	-	-	-	4 042	-4 427	43	17	-6 703	-2 048
IS Vertailukelpoinen liikevoitto			147	32	-640	-23	10 242	852	-34	15	574	35
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			-147	-31	640	23	-10 242	-852	34	-15	-9 715	-875
IS Liikevoitto	-9 141	-840									-9 141	-840

Vuoden alusta

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021	I-II/2022	I-II/2021
Liikevaihto	116 955	43 905	-	-	-	-	-35 095	-5 284	-	-	81 860	38 621
Muut tuotot	51 270	9 320	0	1	-643	-74	-38 734	-5 920	-88	-31	11 805	3 297
Materiaalit ja palvelut	-160 321	-46 878	-	-	-	-	79 575	11 377	-75	28	-80 822	-35 473
Henkilöstökulut	-744	-762	-	-	-	-	-	-	9	9	-735	-754
Poistot	-1 657	-651	976	31	-	-	-	-	-	-	-680	-621
Muut kulut	-17 060	-4 428	-	-	-	-	5 604	515	164	49	-11 293	-3 865
IS												
Vertailukelpoinen liikevoitto			976	32	-643	-74	11 349	687	10	55	136	1 206
IS												
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			-976	-32	643	74	-11 349	-687	-10	-55	-11 693	-701
IS Liikevoitto	-11 557	505									-11 557	505

Edelliset 12 kk

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	Edell. 12kk	2021	Edell. 12kk	2021	Edell. 12kk	2021	Edell. 12kk	2021	Edell. 12kk	2021	Edell. 12kk	2021
Liikevaihto	239 268	166 218	-	-	-	-	-83 629	-53 817	-	-	155 639	112 400
Muut tuotot	112 159	70 209	-3	-2	-3 251	-2 682	-87 824	-55 010	-193	-136	20 888	12 380
Materiaalit ja palvelut	-330 958	-217 515	-	-	-	-	180 396	112 198	45	148	-150 519	-105 170
Henkilöstökulut	-1 699	-1 718	-	-	-	-	-	-	156	156	-1 542	-1 561
Poistot	-2 369	-1 364	1 029	83	-	-	-	-	-	-	-1 341	-1 281
Muut kulut	-29 051	-16 419	-	-	1	1	7 143	2 054	246	131	-21 660	-14 232
IS												
Vertailukelpoinen liikevoitto			1 027	83	-3 251	-2 681	16 086	5 424	254	299	1 466	2 536
IS												
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			-1 027	-83	3 251	2 681	-16 086	-5 424	-254	-299	-14 116	-3 124
IS Liikevoitto	-12 650	-588									-12 650	-588

Arvon alentumiset ja peruutukset

Arvon alentumiset ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset oikaistaan poistoista ja arvonalentumisista ja esitetään vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Vuoden 2022 kahden ensimmäisen vuosineljänneksen arvonalentumiset sisältävät 320 miljoonaa euroa arvonalentumisia Russia-segmentissä ja 656 miljoonaa euroa arvonalentumisia Uniper-segmentissä. Arvon alentumisten 147 miljoonan euron kasvu verrattuna vuoden 2022 ensimmäiseen neljännekseen johtuu ruflan kurssin vahvistumisesta. Katso liitetieto 13 Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen. Vuoden 2021 arvonalentumiset sisälsivät 40 miljoonaa euroa arvonalentumisia koskien Schkopaun ruskohiilivoimalaitoksen myyntiä Saksassa (Uniper-segmentti) ja Venäjän Argayashin sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen (CHP) kaupan yhteydessä kirjattua 35 miljoonan euron verovähennyskelpoisen kassavirtavaikutuksetta arvonalentumisen (Russia-segmentti).

Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät

Vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisältävät 638 miljoonan euron myyntivoiton 50 prosentin omistusosuuden myynnistä norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta. Vuoden 2021 myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisälsivät 2 350 miljoonan euron myyntivoiton 50 prosentin omistusosuuden myynnistä ruotsalaisesta kaukolämpö- ja kaukokylmäyhtiöstä, Stockholm Exergi Holding AB:sta, 254 miljoonan euron myyntivoiton Baltian kaukolämpöliiketoiminnoista ja 50 miljoonan euron myyntivoiton kahdeksasta pienestä vesivoimalaitoksesta Ruotsissa (katso liitetieto 6.2 Yritysmyyntit).

Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset

Kaasun toimitusrajoituksista odotetut noin 6,5 miljardin euron tappiot on kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttavana eränä tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksiin. Summa sisältää kaasun ostosopimusten (johdannaisten) käyvän arvon alenemisen sekä tappiollisten sopimusten noin 2,4 miljardin euron varauksen, joka kuvastaa hankintakustannusten (korvauskustannusten) nousun riskiä sen seurauksena, että Venäjän rajoitettuja kaasutoimituksia joudutaan tulevaisuudessa korvaamaan muilla toimituksilla. Katso liitetiedot 5 Rahoitusriskien hallinta ja 17 Muut varaukset.

Odotetut tappiot on luokiteltu vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin tulevaisuuden hintaan ja määrään liittyvän epävarmuuden takia. Lopullinen hintaero osto- ja myyntihintojen välillä realisoituu fyysisen toimituksen yhteydessä, jolloin vaikutukset kirjataan vertailukelpoiseen liikevoittoon. Tämän odotetaan tapahtuvan pääasiassa vuoden 2022 kolmannella vuosineljänneksellä. Lopullinen vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon riippuu markkinahinnoista ja kaasun toimitusrajoituksista.

Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla sisältävät noin 4,8 miljardia euroa muita markkina-arvon muutoksia, jotka koostuvat:

- Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten instrumenttien realisoitumattomista muutoksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan edellytyksiä, ja johdannaisten käsiteltävistä fyysisistä sopimuksista.
- Sähkön myyntisopimukseen liittyvästä varauksesta. Katso liitetieto 17 Muut varaukset.

Johdannaisten käsitelyjen fyysisen sopimusten selvittämisen vaikutukset oikaistaan myyntiin sekä materiaaleihin ja palveluihin, jotta erät kuvaisivat näiden sopimusten osalta niiden sopimusperusteista myynti- tai hankintahintaa, eikä vastaavaa markkinahintaa toimitushetkellä ("contract pricing adjustment"). Oikaisuja tarvitaan taloudellisen tuloksen ymmärtämisen parantamiseksi, kun verrataan eri tilikausien tuloksia.

Muut

Erä Muut sisältää uudelleenjärjestelykuluja, tiettyjen varausten muutoksia ja lyhytaikaisten varojen väliaikaisten vähennysten palautuksia.

4.2 Vertailukelpoisen liikevoiton täsmäytys vertailukelpoiseen kauden voittoon

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edell. 12kk
IS Liikevoitto		-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4.1	9 715	875	11 693	701	3 124	14 116
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		574	35	136	1 206	2 536	1 466
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-49	61	-239	140	192	-188
Oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	73	-9	290	-22	-38	273
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		25	52	51	119	154	86
IS Rahoituskulut - netto		529	35	-426	71	107	-390
Rahoituskuluihin - netto liittyvät oikaisut	7	126	-25	1 216	-42	-146	1 112
Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto		655	10	790	29	-38	722
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja		1 254	97	976	1 354	2 651	2 274
IS Tuloverot		1 303	84	2 031	-66	175	2 273
Tuloveroihin liittyvät oikaisut		-1 593	-108	-2 247	-218	-780	-2 809
Vertailukelpoiset tuloverot		-290	-24	-215	-284	-605	-536
IS Määräysvallattomat omistajat		1 670	185	2 281	-33	852	3 166
Määräysvallattomiin omistajiin liittyvät oikaisut		-1 749	-179	-2 256	-122	-1 121	-3 255
Vertailukelpoinen määräysvallattomat omistajat		-79	6	25	-155	-268	-89
Vertailukelpoinen kauden voitto		885	79	786	915	1 778	1 649
Vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	24	0,99	0,09	0,88	1,03	2,00	1,85

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oikaistaan merkittävästi erillä (vastaavasti kuin vertailukelpoista kauden voittoa määrittäessä tehdyt oikaisut) niiden yritysten osalta, jotka luokitellaan Fortumin merkittävimmiksi osakkuus- ja yhteisyrityksiksi. Lisätietoja Fortumin merkittävimmistä osakkuus- ja yhteisyrityksistä on vuoden 2021 tilinpäätöksen liitetiedoissa 18 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä. Vuoden 2022 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sisältää 175 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät Fortumin omistukseen venäläisessä TGC-1:ssä, ja 26 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät uusiutuvan sähköntuotannon yhteisyrityksiin Venäjällä. Arvonalentumisten 29 miljoonan euron kasvu verrattuna vuoden 2022 ensimmäiseen neljännekseen johtuu ruplan kurssin vahvistumisesta. Katso liitetieto 13 Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen.

Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto

Rahoituskuluja – netto oikaistaan esimerkiksi muut rahoituserät – nettoon kirjatulla ydinjätehuoltoon liittyvillä erillä, rahoituserien käypien arvojen muutoksilla, sekä rahoituserien arvonalentumisilla ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutuksilla. Vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen nettorahoituskulut sisältää 1 003 miljoonan euron alaskirjauksen Nord Stream 2 -putkiprojektiin liittyvään rahoitussatavaan sekä kertyneisiin korkoihin.

Vertailukelpoiset tuloverot

Tuloveroja oikaistaan vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, rahoituskuluihin – netto liittyvien oikaisujen, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutuksilla.

Katso myös liitetieto 24 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset.

5. Rahoitusriskien hallinta

Fortum jatkaa keskusteluja Uniperin kanssa ja arvioi riskienhallinnan järjestelmiä sekä periaatteita. Riskienhallinnan nykyiset tavoitteet ja periaatteet on esitetty vuoden 2021 konsernitilinpäätöksessä.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut tiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat tiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei havainnoitavissa olevat tiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2021 liitetiedossa 15 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon.

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021
Pitkäaikaisissa varoissa										
Muut sijoitukset ²⁾	65	71	48	46	689	99			803	216
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			1	62				-9	1	53
Ei sovelleta suojauslaskentaa	19 672	5 136	36 054	11 708	4 326	207	-76	-96	59 976	16 955
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			75	54					75	54
Ei sovelleta suojauslaskentaa			75	34					75	34
Korolliset saamiset	95	111			43	36			138	147
Yhteensä pitkäaikaisissa varoissa	19 832	5 318	36 253	11 904	5 059	342	-76	-105	61 068	17 460
Lyhytaikaisissa varoissa										
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	970	50	515	572			-575	-207	910	416
Ei sovelleta suojauslaskentaa	49 805	22 876	63 085	45 575	105	326	-6 943	-4 028	106 052	64 750
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			52	57					52	57
Ei sovelleta suojauslaskentaa			659	170					659	170
Muut saamiset			11	13					11	13
Korolliset saamiset	580	596			6	4			586	600
Yhteensä lyhytaikaisissa varoissa	51 354	23 522	64 322	46 387	111	330	-7 518	-4 235	108 270	66 006
Yhteensä rahoitusvaroissa	71 186	28 840	100 576	58 291	5 170	672	-7 594	-4 340	169 338	83 465

1) Saamiset ja velat netotetaan standardimuotoisista, hyödykepörsseissä tehdyistä ja samaan aikaan toimitettavista sähkö- ja muista hyödykejohdannaisista Fortumissa, pois lukien Uniper-segmentti.

2) Muut sijoitukset koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista.

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021	30.6.2022	31.12.2021
Pitkäaikaisissa veloissa										
Korolliset velat ²⁾			1 413	1 669					1 413	1 669
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			12	257					-9	12
Ei sovelleta suojauslaskentaa	15 778	4 874	43 065	11 336	413	259	-76	-96	59 180	16 373
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			74	27					74	27
Ei sovelleta suojauslaskentaa			19	8					19	8
Yhteensä pitkäaikaisissa veloissa	15 778	4 874	44 581	13 297	413	259	-76	-105	60 697	18 326
Lyhytaikaisissa veloissa										
Korolliset velat			532	549					532	549
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	4 304	420	3 142	2 721			-575	-207	6 871	2 934
Ei sovelleta suojauslaskentaa	47 933	20 316	74 438	52 531	112	86	-6 943	-4 028	115 541	68 905
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			31	4					31	4
Ei sovelleta suojauslaskentaa			339	103					339	103
Yhteensä lyhytaikaisissa veloissa	52 237	20 736	78 482	55 908	112	86	-7 518	-4 235	123 313	72 496
Yhteensä rahoitusveloissa	68 015	25 610	123 063	69 205	525	345	-7 594	-4 340	184 010	90 822

1) Saamiset ja velat netotetaan standardimuotoisista, hyödykepörsseissä tehdyistä ja samaan aikaan toimitettavista sähkö- ja muista hyödykejohdannaisista Fortumissa, pois lukien Uniper-segmentti.

2) Osuus joukkovelkakirjalainoista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Kesäkuun 2022 lopussa hyödykejohdannaisien käypä arvo nettona on -14 663 miljoonaa euroa, josta varoja 167 miljardia euroa ja velkoja 182 miljardia euroa (-6 225 miljoonaa euroa 31.12.2021, josta varoja 82 miljardia euroa ja velkoja 88 miljardia euroa). Kasvu joulukuusta 2021 johtuu pääasiassa johdannaisinstrumenteista Uniper-segmentissä hyödykkeiden markkinahintojen kasvuun myötä. Joidenkin käypään arvoon arvostettavien pitkäaikaisten kaasun hankintasopimusten volyymi pieneni johtuen Nord Stream 1 -kaasuputkeen liittyvistä toimitusrajoituksista. Näiden sopimusten käyvän arvon laskennassa on käytetty erilaisten skenaarioiden painotettua keskiarvoa sopimuksellisten volyymien sijaan.

Korko- ja valuuttajohdannaisien käypä arvo on nettona 399 miljoonaa euroa, josta varoja 861 miljoonaa euroa ja velkoja 462 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen vakuussopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Kesäkuun 2022 lopussa Fortum oli saanut 353 miljoonaa euroa näistä vakuussopimuksista. Saatu raha on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin.

Lisätietoja johdannaisinstrumenteista on liitetiedoissa 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto ja 17 Muut varaukset. Lisätietoja korollisista saamisista ja veloista on liitetiedoissa 14 Korolliset saamiset ja 15 Korollinen nettovelka sekä liitetiedossa 20 Pantatut varat ja vastuut.

Lisäykset Muissa sijoituksissa koostuu pääasiassa 1,3 GW:n tuulivoimaprojektiportfoliosta Venäjällä. Pitkäaikaisten johdannaisina käsiteltävien kaasun toimitussopimusten käypä arvo on siirretty 3,5 miljardia euroa tasosta 2 tasoon 3 raportointikauden aikana johtuen muuttuneesta markkinatilanteesta lähtöparametreissa, joita käytetään arvonlaskennassa. Siirtoja tasosta 3 ei ollut.

Muutokset käypien arvojen hierarkiatasossa 3

	1.1.2022	Ostot	Myyntit	Selvitykset	Voitot / tappiot tuloslaskelmassa	Siirrot ja lisäykset tasoon 3	30.6.2022
Taseessa, netto							
Muut sijoitukset	99	12	-17		23	572	689
Hyödykejohdannaiset, käyvät arvot	764		63	-106	178	3 529	4 428
Hyödykejohdannaisien ensimmäisen päivän voitot ja tappiot	-575	2		24	29		-520
Korolliset saamiset	40			-6	15		49
Yhteensä taseessa, netto	328	14	46	-88	245	4 101	4 646

6. Yrityshankinnat ja -myynnit ja myytävänä olevat omaisuuserät

6.1 Yrityshankinnat

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Hankitut tytäryhtiöosakkeet (brutto)	-3	154	0	173	210	38
Hankitut osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	3	19	6	20	44	31
Hankitut muut osakkeet (brutto)	11	7	16	10	36	42
Yhteensä	11	180	23	203	290	110

Vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana ei ollut merkittäviä yrityshankintoja. Vuoden 2021 aikana hankitut tytäryhtiöosakkeet liittyvät pääasiassa Uniperin osakkeiden hankintaan. Vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Uniperin uusien osakkeiden hankinnat eivät sisälly bruttoinvestointeihin osakkeisiin -erään, koska rahavirran esittämistapaa on muutettu. Fortum esittää vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Uniperin uusien osakkeiden hankinnan rahoituksen rahavirrassa vastataksaan paremmin IAS 7 Rahavirtalaskelmat -standardin vaatimuksiin. Vuoden 2021 viimeiseen neljännekseen asti Uniperin uusien osakkeiden hankinta esitettiin investointien rahavirrassa. Vertailukautta ei ole uudelleenluokiteltu.

6.2 Yritysmyyynnit

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto)	1 209	8	1 209	153	1 196	2 251
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	0	2	0	3	2 898	2 895
Myydyt muut sijoitukset (brutto)	6	9	12	9	28	31
Yhteensä	1 215	19	1 220	165	4 122	5 178

Yritysmyyynnit vuoden 2022 aikana

Fortum ilmoitti 19.5.2022 saaneensa päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta sijoittajaryhmälle, johon kuuluvat Hafslund Eco, Infranode ja HitecVision. Kaupan velaton kokonaisarvo on noin 1 miljardi euroa. Kaupan myötä Oslon kaupungin myöntämää 210 miljoonan euron lainaa ei enää yhdistellä Fortum-konserniin. Laina oli kirjattu Fortumin vuoden 2022 ensimmäisen vuosineljänneksen osavuositiedossa myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvänä velkana. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2022 toisen neljänneksen tulokseen 638 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Rajasthanin myynnin toinen vaihe saatiin päätökseen toukokuussa 2022 ja City Solutions -segmentin vuoden 2022 toisen neljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon kirjattiin 5 miljoonan euron veroton myyntivoitto.

Yritysmyyynnit vuoden 2021 aikana

Fortum ilmoitti 22.6.2021 allekirjoittaneensa sopimuksen Intian Pavagada II:n 250 megawatin ja Rajasthanin 250 megawatin aurinkovoimapuistojen myynnistä Actisille. Kaupan velattoman kokonaisarvon arvioidaan olevan noin 280 miljoonaa euroa, josta suurin osa kirjataan vuoden 2021 aikana. Kokonaisarvo sisältää nettovelan, jota ei kaupan myötä enää yhdistellä Fortum-konserniin. Pavagada II:n kauppa saatiin päätökseen lokakuussa 2021 ja Rajasthanin kaupan ensimmäinen vaihe marraskuussa 2021. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2021 viimeisen neljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon 11 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Helmikuussa 2020 Uniper allekirjoitti sopimuksen Schkopaun ruskohiilellä toimivan voimalaitoksen omistuksen myynnistä Saale Energie GmbH:lle, tšekkiläisen Energetický a průmyslový holding, a.s.:n tytäryhtiölle. Uniper on voimalaitoksen operaattori ja omistaa siitä noin 58 prosenttia. Saale Energie omistaa Schkopaun voimalaitoksesta noin 42 prosenttia ja otti haltuunsa Uniper-osuuden 1.10.2021 alkaen.

Fortum sai 20.9.2021 päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin ruotsalaisesta kaukolämpö- ja kaukokylmäyhtiö Stockholm Exergi Holding AB:stä (publ) sijoittajaryhmälle, johon kuuluvat APG, Alecta, PGGM, Keva ja AXA. Kaupan kokonaisarvo oli 29,5 miljardia kruunua (noin 2,9 miljardia euroa). Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2021 kolmannen neljänneksen tulokseen 2 350 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum ilmoitti 12.3.2021 sopineensa Baltian kaukolämpöliiketoimintansa myynnistä Partners Groupille. Fortum sai kaupan päätökseen 2.7.2021. Kaupan kokonaisarvo oli noin 710 miljoonaa euroa. Fortum kirjasi kaupasta City Solutions -segmentin vuoden 2021 kolmannen neljänneksen tulokseen 254 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum ilmoitti 2.3.2021, että yhtiö oli päättänyt rakentaa Venäjän suurimman aurinkovoimalan RDIF-rahaston kanssa perustetun yhteisyrityksen kautta. Joulukuussa 2021 kapasiteetista oli otettu käyttöön 78 MW, ja loput otetaan käyttöön vuoden 2022 jälkipuoliskolla. Voimala perustuu Fortumin CSA-huutokaupoissa vuosina 2018 ja 2019 voittamiin kapasiteetteihin. Maaliskuussa 2021 Fortum myi CSA-tuetun aurinkovoimahankkeen RDIF-rahaston kanssa perustetulle yhteisyritykselle, millä oli 17 miljoonan euron positiivinen vaikutus Russia-segmentin vuoden 2021 ensimmäisen neljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon.

Joulukuussa 2020 Fortum päätti myydä kahdeksan pientä vesivoimalaitosta Ruotsissa Downing Renewables & Infrastructure Trustille. Voimalaitosten keskimääräinen vuotuinen sähköntuotanto on 0,1 terawattituntia. Velaton kauppahinta on 64,5 miljoonaa euroa, ja kauppa toteutui 2.2.2021.

Joulukuussa 2019 Fortum allekirjoitti sopimuksen pohjoismaisten tuulivoimalaitostensa 80 prosentin osuuden myynnistä Credit Suisse Energy Infrastructure Partnersin (CSEIP) hallinnoimille rahastoille. Kauppa saatiin päätökseen 14.5.2020 lukuun ottamatta kesken ollutta Sørkjordin tuulipuistoa. Sørkjordin kauppa saatiin päätökseen 20.1.2021.

6.3 Myytävänä olevat omaisuuserät

Myytävänä olevat omaisuuserät 30.6.2022 ja 31.12.2021 sisältää pääomasijoituksen Javelin-yhtiössä (Uniper-segmentti) ja Öresundverketin voimalaitoksen Ruotsin Malmössä (Uniper-segmentti).

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Myytävänä olevat omaisuuserät		
Aineettomat hyödykkeet sekä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	24	25
Muut pitkä- ja lyhytaikaiset varat	68	83
BS Yhteensä	92	108

7. Rahoituskulut - netto

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Korkokulut						
Lainat	3	-44	-48	-89	-170	-129
Vuokrasopimusvelkojen korot ja muut korkokulut	-19	-8	-37	-19	-49	-66
Aktivoidut korkokulut	2	6	3	16	16	4
IS Yhteensä	-14	-46	-82	-93	-202	-192
Korkotuotot						
Lainasaamiset ja talletukset	10	35	16	66	135	86
Vuokrasopimussaamisten korot ja muut korkotuotot	9	8	29	14	21	35
IS Yhteensä	19	42	45	79	156	122
Muut rahoituserät - netto						
Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen	-98	18	-196	30	146	-80
Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen muutos, luottotappiot ja niiden oikaisu	-45	7	-1 062	11	-1	-1 074
Muiden varausten ja eläkevelvoitteiden diskonttauksen purkaminen	131	10	224	35	3	192
Muut rahoituskulut ja -tuotot	537	4	645	8	5	641
IS Yhteensä	524	39	-389	84	154	-320
IS Rahoituskulut - netto	529	35	-426	71	107	-390

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
IS Rahoituskulut - netto	529	35	-426	71	107	-390
Oikaisu rahoituskuluihin - netto						
Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen	98	-18	196	-30	-146	80
Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen muutos, luottotappiot ja muut oikaisu	28	-7	1 020	-11	1	1 032
Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto	655	10	790	29	-38	722

Lainojen korkokulut olivat vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana yhteensä 48 miljoonaa euroa (I-II/2021: 89) sisältäen lainojen korkoja 59 miljoonaa euroa (I-II/2021: 81) ja -11 miljoonaa euroa (I-II/2021: 8) korkokuluja lainasalkkua suojaavista johdannaisista. Vuokrasopimusvelkojen korkokulut olivat 14 miljoonaa euroa (I-II/2021: 18) ja muut korkokulut olivat 23 miljoonaa euroa (I-II/2021: 1).

Korkotuotot vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana olivat yhteensä 45 miljoonaa euroa (I-II/2021: 79) sisältäen osakaslainasaamisten ja muiden lainasaamisten korkoja 20 miljoonaa euroa (I-II/2021: 62) ja -4 miljoonaa euroa (I-II/2021: 4) talletusten korkoja. Vuokrasopimussaamisten korkotulot olivat 8 miljoonaa euroa (I-II/2021: 9) ja muut korkotuotot olivat 21 miljoonaa euroa (I-II/2021: 5).

Ydinjätehuoltorahastojen tuotot sisältävät korkotuloja Suomen ydinjätehuoltorahastolta ja Ruotsin ydinjätehuoltorahaston markkina-arvojen muutoksia. Muiden varausten ja eläkevelvoitteiden diskonttauksen purkamisen muutos vuosien 2022 ja 2021 kahden ensimmäisten neljänneksen välillä johtuu pääasiassa Uniper-segmentin muiden varausten diskonttokorkojen muutoksista, joilla oli positiivinen vaikutus rahoituseriin.

Rahoitusinstrumenttien käypien arvojen muutos, luottotappiot ja niiden oikaisu vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana sisältää 1 003 miljoonan euron alaskirjauksen Nord Stream 2 -kaasuputkiprojektiin liittyvään rahoitussaatavaan sekä kertyneisiin korkoihin.

Muut rahoituskulut ja -tuotot olivat vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana yhteensä 645 miljoonaa euroa sisältäen pääosin kurssivoittoja Venäjän ruplasaataavista ja Venäjän ruplamääräisten valuuttasuojauksen sulkemisesta.

8. Tuloverot

Vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen tuloverot ovat 2 031 miljoonaa euroa (verotulo) (I-II/2021: 66 verokulu). Efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli 16,6 % (I-II/2021: 9,2 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta oli 23,2 % (I-II/2021: 22,9 %).

Fortum on aikaisempina vuosina maksanut veroja liittyen käynnissä oleviin verokiistoihin. Valitusprosessit ovat kesken ja lainopillisten arvioiden sekä niitä tukevien lausuntojen perusteella maksut on kirjattu saamiseksi, 113 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 113), sisältyen verosaamisiin. Katso lisätietoja liitetiedossa 21 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt.

9. Osakekohtainen osinko

Vuoden 2021 osingonjaosta, 1,14 euroa osakkeelta ja yhteensä 1 013 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 28.3.2022. Osinko maksettiin 6.4.2022.

Vuoden 2020 osingonjaosta, 1,12 euroa osaketta kohti, yhteensä 995 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 28.4.2021. Osinko maksettiin 7.5.2021.

10. Aineettomat hyödykkeet

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Liikearvo	768	1 021
Sopimuksiin perustuvat	498	514
Muut	632	632
BS Yhteensä	1 897	2 167

Muutokset liikearvossa vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana liittyvät pääasiassa 145 miljoonan euron suuruiseen arvonalentumiseen (katso liitetieto 13 Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen), yritysmyynteihin ja muuntoeroihin. Lisätietoja Uniperin liikearvosta liitetiedossa 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat.

11. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät olivat 18 336 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 19 049). Muutokset vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana liittyvät pääasiassa 826 miljoonan euron suuruiseen arvonalentumiseen (katso liitetieto 13 Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen) sekä muuntoeroihin, yritysmyynteihin ja poistoihin, joiden vaikutusta hankinnat osittain tasoittivat.

12. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä

12.1 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä

Muutokset osuuksissa osakkuus- ja yhteisyrityksissä

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 461	2 912
Hankinnat	6	44
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-239	192
Saadut osingot	-11	-113
Myyntit ja pääoman palautukset ¹⁾	-12	-569
Uudelleenryhmittelyt	-120	-58
Osakkuus- ja yhteisyritysten muut laajan tuloksen erät	31	38
Muuntoerot ja muut muutokset	198	14
BS Kirjanpitoarvo kauden lopussa	2 316	2 461

1) Myyntit ja pääoman palautukset vuonna 2021 liittyvät pääasiassa Stockholm Exergi AB:n myyntiin, lisätietoja liitetiedossa 6.2 Yritysmyyntit.

Vuoden 2022 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sisältää 175 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät Fortumin omistukseen venäläisessä TGC-1:ssä, ja 26 miljoonaa euroa arvonalentumisia, jotka liittyvät uusiutuvan sähköntuotannon yhteisyrityksiin Venäjällä. Katso myös liitetieto 13 Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen.

12.2 Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
TGC-1	-25	15	-175	22	33	-164
Stockholm Exergi AB	-	-2	-	31	28	-3
Muut osakkuus- ja yhteisyritykset	-24	48	-64	87	131	-20
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-49	61	-239	140	192	-188

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-49	61	-239	140	192	-188
Oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	73	-9	290	-22	-38	273
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	25	52	51	119	154	86

13. Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen

Liikearvon, muiden aineettomien hyödykkeiden, käyttöomaisuuden, käyttöoikeusomaisuuserien, osuuksien osakkuus- ja yhteisyrityksistä sekä rahoitusvaroihin kuulumattomien sijoitusten kirjanpitoarvoa tarkastellaan säännöllisesti mahdollisen arvonalentumisen varalta. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta on, omaisuuserän arvo on testattava. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti siltä osin kuin omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Katso lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytetyistä laskentaperiaatteista ja -oletuksista liitetiedossa 19 Arvonalentumistestaus vuoden 2021 konsernitilinpäätöksessä.

Venäjä aloitti laajamittaisen hyökkäyksen Ukrainaan 24.2.2022. Tämän johdosta muun muassa Yhdysvallat, Euroopan unioni ja Iso-Britannia ovat asettaneet pakotteita Venäjän pääsille pääoma- ja rahoitusmarkkinoille. Pakotteet kohdistuvat lukuisiin henkilöihin ja pankkeihin, sekä kaupankäyntiin yleisesti. Sota ja siitä seuranneet pakotteet sekä niiden vaikutus kaupankäyntiin ovat viitteitä sille, että omaisuuserien arvo saattaisi olla alentunut. Nämä viitteet johtivat arvonalentumistestaukseen 31.3.2022 Russia- ja Unipro- rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

Fortum määrittää liikearvon, muiden aineettomien hyödykkeiden, käyttöomaisuuden ja käyttöoikeusomaisuuserien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuen niiden käyttöarvoon. Käyttöarvo määritetään diskonttaamalla kyseisen omaisuuserän arvioidut tulevat rahavirrat nykyarvoon. Ottaakseen huomioon

Venäjän ja Ukrainan geopoliittiseen tilanteeseen liittyvän epävarmuuden vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen lopussa, Fortum käytti rahavirtojen odotusarvoon perustuvaa lähestymistapaa, jossa johdon laatimat kolme vaihtoehtoista rahavirtaskenaariota painotettiin niiden arvioituilla todennäköisyyksillä: perusskenaario, jossa 40 %:n todennäköisyys sekä kaksi alhaisemman toteuman skenaariota, joissa molemmissa 30 %:n todennäköisyys. Viime vuodenvaihteen arvonalentumistauksessa käytetyt kassavirrat perustuivat yhteen todennäköisimpänä pidettyyn skenaarioon. Fortum on päivittänyt Venäjän rahavirtaa tuottavien yksiköiden diskonttauskoron. Diskonttauskoron vaihtelee rahavirtaa tuottavalla ajanjaksolla 11 %:sta 31 %:iin, ollen korkeampi ensimmäisen kolmen vuoden aikana (vuoden 2021 lopussa: 11,7 %).

Venäläisen osakkuusyhtiö TGC-1:n kerrytettävissä oleva rahamäärä perustui myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon, jonka määrittämisessä käytettiin kahta vaihtoehtoista johdon laatimaa, todennäköisyyksillä painotettua skenaariota. Skenaariot olivat linjassa ulkoisten tietolähteiden kanssa, kerrytettävissä oleva rahamäärä määritettiin tason 3 mukaisesti käypien arvojen määrittämishierarkiassa.

Russia- (Russia-segmentti) ja Unipro- (Uniper-segmentti) rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät olivat pienemmät kuin vastaavat arvot kirjanpidossa. Tästä johtuen kirjattiin 447 miljoonan euron arvonalentuminen Russia- rahavirtaa tuottavaan yksikköön ja 555 miljoonan euron arvonalentuminen Unipro- rahavirtaa tuottavaan yksikköön vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä. Ruolan kurssin vahvistumisen johdosta vastaavat arvonalentumiset olivat 521 miljoonaa euroa ja 656 miljoonaa euroa vuoden 2022 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä. Russia- rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentuminen kirjattiin liikearvo, käyttöomaisuus ja osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä- eriin; ja Unipro- rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentuminen käyttöomaisuuden erään. Alaskirjausten jälkeen Fortumin Venäjän varojen kokonaiskirjanpitoarvo on noin 5,5 miljardia euroa vuoden 2022 toisen neljänneksen lopussa (31.3.2022: 3,3; 31.12.2021: 5,5). Kirjanpitoarvon kasvu verrattuna vuoden 2022 ensimmäiseen neljännekseen johtuu ruolan kurssin vahvistumisesta.

14. Korolliset saamiset

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Korolliset saamiset	1 847	2 971
Vuokrasopimussaamiset	167	136
Yhteensä	2 015	3 107

milj. euroa	Käypä arvo		Käypä arvo	
	Tasearvo 30.6.2022	30.6.2022	Tasearvo 31.12.2021	31.12.2021
Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	1 030	1 047	1 138	1 185
Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset	95	95	111	111
Muut pitkäaikaiset korolliset saamiset	88	88	1 024	1 024
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	1 213	1 230	2 273	2 320
Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit	532	532	549	549
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	103	103	149	149
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	635	635	698	698
Yhteensä	1 847	1 865	2 971	3 018

Pitkäaikaiset korolliset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä 1 030 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 1 138) sisältävät 842 miljoonaa euroa saamia ruotsalaisilta ydinvoimaosakkuusyrityksiltä Forsmarks Kraftgrupp AB:lta ja Ringhals AB:lta (vuoden 2021 lopussa: 955), joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakaslainoilla osakkaiden omistussuhteiden suhteessa.

Muiden pitkäaikaisten korollisten saatavien muutos vuoden 2022 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana johtuu pääasiassa 1 003 miljoonan euron alaskirjauksesta Nord Stream 2 -kaasuputkiprojektiin liittyvään rahoitussaatavaan sekä kertyneisiin korkoihin.

15. Korollinen nettovelka

Rahoitusnettovelka ja oikaistu nettovelka

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
+ Korollinen vieras pääoma	14 277	17 220
- BS Likvidit varat	4 165	7 592
- Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset	95	111
- Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit	532	549
- Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit	627	660
- BS Vakuussaaminen	10 719	9 163
+ BS Vakuusvelka	3 587	985
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen	-7 132	-8 179
Rahoitusnettovelka	2 353	789
+ BS Eläkeveloitteet	484	1 190
+ Muut käytöstäpoistamisvaraukset	838	872
- BS Osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastoista	3 213	3 515
+ BS Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 726	3 891
+ Ydinvoimaan liittyvät varaukset vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa	513	375
+ Varaukset yhteensä vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa	1 835	2 438
Oikaistu nettovelka	4 188	3 227

Rahoitusnettovelka kasvoi 118 miljoonaa euroa ensimmäisen neljänneksen lopun 2 235 miljoonasta eurosta 2 353 miljoonaan euroon kesäkuussa 2022. Likvidit varat vähenivät 2 254 miljoonaa euroa ensimmäisen neljänneksen lopun 6 419 miljoonasta eurosta 4 165 miljoonaan euroon kesäkuussa 2022. Nettovakuussaamiset kasvoivat 1 554 miljoonaa euroa ensimmäisen neljänneksen lopun 5 578 miljoonasta eurosta 7 132 miljoonaan euroon kesäkuussa 2022. Korollinen vieras pääoma väheni 598 miljoonaa euroa ensimmäisen neljänneksen lopun 14 875 miljoonasta eurosta 14 277 miljoonaan euroon kesäkuussa 2022.

Fortumilla on vakuusjärjestely, jolla on vapautettu käteisvaroja pohjoismaisesta sähköpörssistä. Tämä järjestely, 532 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 549), esitetään samansuuruisena lyhytaikaisena korollisena velkana ja korollisena saamisena.

Oikaistuun nettovelkaan on sisällytetty alirahastoidut eläkevastuut ja käytöstäpoistamisvaraukset vähennettynä osuuksilla ydinjätehuoltorahastojen varoista.

Korolliset velat

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Pitkäaikaiset lainat	5 527	7 756
Lyhytaikaiset lainat	7 727	8 389
Lainat yhteensä	13 255	16 144
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	900	945
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	122	130
Vuokrasopimusvelat yhteensä	1 022	1 075
Yhteensä	14 277	17 220

Lainat

milj. euroa	Käypä arvo		Käypä arvo	
	Tasearvo	30.6.2022	Tasearvo	31.12.2021
Joukkovelkakirjalainat	3 646	3 501	3 705	3 919
Lainat rahoituslaitoksilta	3 764	3 793	4 183	4 222
Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ¹⁾	918	958	1 165	1 213
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	214	214	433	463
Pitkäaikaiset lainat yhteensä ²⁾	8 542	8 466	9 487	9 817
Vakuusjärjestelysopimusvelka	532	532	549	549
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	4 181	4 181	6 109	6 109
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	4 713	4 713	6 658	6 658
Yhteensä	13 255	13 179	16 144	16 475

1) Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta sisältää Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvän osan sekä lainauksen TVO:n kautta.

2) Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden 3 015 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 1 731).

Tammikuussa 2022 Fortum maksoi takaisin nostetun osan, 500 miljoonaa euroa, 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimitistä. Maaliskuussa 2022 ydinjätehuoltorahaston takaisinlainauksesta maksettiin takaisin 247 miljoonaa euroa, jonka jälkeen takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta oli 918 miljoonaa euroa.

Kesäkuussa 2022 Fortum nosti 800 miljoonaa euroa 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimitistä (erääntyä joulukuussa 2022 sisältäen Fortumin 1 vuoden jatko-option). Fortum allekirjoitti uuden 5 500 miljoonan euron valmiusluottolimitin, joka sisältää 3 100 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimitin (erääntyä kesäkuussa 2023 sisältäen Fortumin 6+6 kuukauden jatko-optiot) ja 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimitin (erääntyä kesäkuussa 2025 sisältäen lainantajien 1+1 vuoden jatko-optiot). Fortum nosti 2 000 miljoonaa euroa likviditeettivalmiusluottolimitistä ja samanaikaisesti 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimitin (erääntyä kesäkuussa 2023) maksettiin takaisin ja peruttiin. Kesäkuussa 2022 maksettiin ennenaikaisesti takaisin jäljellä oleva osuus 450 miljoonaa euroa 2 000 miljoonan euron lainasta.

Lyhytaikaiset lainat 7 727 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 8 389) sisältävät pitkäaikaisten lainojen lyhytaikaisia osuuksia 3 015 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 1 731) ja lyhytaikaisia lainoja 4 713 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 6 658).

Pitkäaikaisten lainojen lyhytaikaiset osuudet 3 015 miljoonaa euroa sisältävät erääntyviä joukkovelkakirjalainoja ja rahoituslaitoslainoja. Erääntyvät joukkovelkakirjalainat sisältävät syyskuussa 2022 erääntyvän 1 000 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan, helmikuussa 2023 erääntyvän 1 000 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan ja kesäkuussa 2023 erääntyvän 93 miljoonan euron Ruotsin kruunumääräisen joukkovelkakirjalainan. Erääntyvät rahoituslaitoslainat sisältävät kesäkuussa erääntyvän 500 miljoonan lainan (sisältäen Fortumin 8 kuukauden jatko-option) ja Uniperin 400 miljoonan euron lainan, joka erääntyy maaliskuussa 2023.

Lyhytaikaiset lainat vähenivät 1 945 miljoonaa euroa vuoden 2021 lopun 6 658 miljoonasta eurosta 4 713 miljoonaan euroon 30.6.2022. Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimitti on uudelleenluokiteltu sopimuksen eräpäivän mukaisesti lyhytaikaisista lainoista pitkäaikaisiin lainoihin. Yritystodistusohjelmien käyttö väheni kahden ensimmäisen neljänneksen aikana 2 483 miljoonaa euroa 646 miljoonaan euroon 30.6.2022. Lyhytaikaiset lainat sisältävät 2 800 miljoonaa euroa nostettuja valmiusluottolimittejä.

Euromääräisistä lainoista koostuvan lainasalkun keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 1,0 % (vuoden 2021 lopussa: 0,6 %). Koko lainasalkun keskimääräinen korkokulu johdannaisineen oli kauden lopussa 1,3 % (vuoden 2021 lopussa: 1,3 %).

Lainojen erääntyminen

milj. euroa	30.6.2022
2022	3 736
2023	4 074
2024	863
2025	1 815
2026	747
2027 ja myöhemmin	2 020
Yhteensä	13 255

Lainojen erääntymiset vuonna 2022 sisältävät 1 000 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan, 646 miljoonaa euroa yritystodistusvelkoja ja 800 miljoonan euron nostetun valmiusluottolimitin. Vuoden 2022 lainojen erääntymiset sisältävät myös 930 miljoonaa euroa lainoja, joiden eräpäivää ei ole määritetty.

Diskonttaamattomien vuokrasopimusvelkojen erääntyminen

milj. euroa	30.6.2022
Vuoden sisällä erääntyvät	110
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	437
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	767
Yhteensä	1 314

Likvidit varat

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Talletukset ja arvopaperit, joiden maturiteetti yli 3 kuukautta	48	47
Rahat ja pankkisaamiset	4 117	7 545
BS Yhteensä	4 165	7 592

Raportointikauden lopussa, konsernin likvidit varat olivat 4 165 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 7 592). Uniper-segmentin osuus likvideistä varoista oli yhteensä 3 072 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa 2 966). Likvideistä varoista Venäjän yhtiöiden rahaa pankkitileillä ja talletuksina oli 364 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 300).

Likvideistä varoista 3 691 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 7 342) on talletettu vastapuolille, joilla on hyvä (investment grade) luottoluokitus.

Maksutapahtumat Venäjän federaation kanssa ovat yleisten rajoitusten alaisia. Tästä johtuen Fortumin Venäjän tytäryhtiöiden rahat ja pankkisaamiset 364 miljoonaa euroa eivät ole muiden konserniyhtiöiden käytettävissä.

Luottolimitit

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 5 500 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottolimittejä. Nostamattomat luottolimitit sisältävät 3 500 miljoonaa euroa, josta 1 100 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimitti eräännyy kesäkuussa 2023 (sisältäen Fortumin 6+6 kuukauden jatko-optiot) ja 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimitti eräännyy kesäkuussa 2025 (sisältäen 1+1 vuoden lainanantajien jatko-optiot). Uniperin kahdenvälinen valmiusluottolimitti 2 000 miljoonaa euroa eräännyy huhtikuussa 2023. Lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimittejä, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

Raportointipäivänä valmiusluottolimitteistä oli täysimääräisesti käytössä 800 miljoonan euron kahdenvälinen valmiusluottolimitti, joka eräännyy joulukuussa 2022 (sisältäen Fortumin 1 vuoden jatko-option) ja Uniperin 1 800 miljoonan euron valmiusluottolimitti, joka eräännyy syyskuussa 2025. Kesäkuussa 2022 peruttiin 3 000 miljoonan euron valmiusluottolimitti, jonka eräpäivä oli heinäkuussa 2022 sekä maksettiin takaisin ja peruttiin 1 750 miljoonan euron valmiusluottolimitti, jonka eräpäivä oli kesäkuussa 2023.

16. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

Fortum omistaa Suomessa Loviisan ydinvoimalaitoksen, Ruotsissa sijaitsevat OKG:n ja Barsebäck Kraft AB:n (Barsebäck) ydinvoimalaitokset.

Fortumin konsernitaseen erät Osuus ydinjätehuoltoraahastosta ja Ydinvoimaan liittyvät varaukset koskevat Loviisan, OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitoksia. Fortumilla on myös vähemmistöosuuksia ydinvoimayhtiöissä, joita ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO) Suomessa ja Forsmarks Kraftgrupp AB:ssa (Forsmark) Ruotsissa. Vähemmistöosuudet on luokiteltu osakkuus- ja yhteisyrityksiksi ja yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöt Suomessa ja Ruotsissa toimivat omakustannusperiaatteella. Omistajat ostavat sähköä paikallisen kirjanpitoikäntäntön mukaisesti lasketulla tuotantokustannushinnalla.

Sekä Suomessa että Ruotsissa ydinvoimaoperaattorit ovat lakisäätöisesti velvollisia huolehtimaan laitosten käytöstä poistamisesta ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta (ydinjätehuolto). Molemmissa maissa ydinvoimaoperaattorit ovat velvoitettuja turvaamaan ydinjätehuollon rahoittamisen suorittamalla maksuja viranomaisten hallinnoimiin ydinjäterahastoihin. Ydinvoimaoperaattoreiden pitää myös antaa vakuuksia taatakseen riittävät varat laitosten tulevista käytöstäpoistoista ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

16.1 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat kokonaan omistetuissa ydinvoimalaitoksissa

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Taseeseen sisältyvät erät		
BS Ydinvoimaan liittyvät varaukset	3 726	3 891
BS Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastosta	3 213	3 515
Fortumin osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastojen nettovarojen käyvästä arvosta	3 446	3 924
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	233	408

IFRS-standardien mukainen ydinvoimaan liittyvä varaus ja rahasto-osuus

Ydinvoimaan liittyvät varaukset sisältävät käytöstä poistamista ja käytetyn polttoaineen loppusijoittamista varten tehdyt varaukset. Varaukset perustuvat kustannusarvioon, jossa tulevat kustannukset diskontataan nykyarvoon.

Suomalaiset ydinvoimaoperaattorit ovat toimittaneet päivitetyn teknisen suunnitelman sekä kustannusarvion Työ- ja elinkeinoministeriöön kesäkuussa 2022. Ydinvoimavaraus on määritetty 30.6.2022 uusi tekninen suunnitelma ja kustannusennuste huomioiden. Lainmukainen vastuu päätetään sen sijaan vuoden 2022 lopussa.

IAS 37:n mukaan lasketut ydinvoimaan liittyvät varaukset laskivat 165 miljoonalla eurolla vuoden 2021 lopusta ja olivat 3 726 miljoonaa euroa 30.6.2022.

Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastoista on IFRS:n näkökulmasta yllirahastoitu yhteensä 233 miljoonaa euroa, koska Fortumin osuus rahastoista 30.6.2022 oli 3 446 miljoonaa euroa ja rahaston käypä arvo taseella oli 3 213 miljoonaa euroa. Fortumin rahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllirahoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus rahoituseriin, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan rahoituseriin aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu.

Teknisen suunnitelman ja kustannusarvion päivityksillä ei ollut olennaista vaikutusta Fortumin tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Loviisan ydinvoimalaitoksen lainmukainen vastuu

Työ- ja elinkeinoministeriön joulukuussa 2021 tekemään päätökseen perustuva lainmukainen vastuu 30.6.2022 oli yhteensä 1 148 miljoonaa euroa.

Lainmukainen vastuu perustuu vuosittain päivitettävään kustannusarvioon sekä joka kolmas vuosi päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Lainmukainen vastuu määritetään olettaen, että laitoksen käytöstäpoisto tapahtuisi arvointivuotta seuraavan vuoden alussa, ja vastuuta ei diskontata nykyarvoon. Päivitetyn teknisen suunnitelman mukaan ydinjätehuollon kustannusten odotetaan nousevan.

Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastossa

Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan ydinjätehuoltorahaston kautta. Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen ydinjätehuoltorahastossa samassa yhteydessä, kun lainmukaisen vastuun määrä päätetään vuosittain. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2021 päätökseen ja on yhteensä 1 148 miljoonaa euroa.

Takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum on käyttänyt oikeuttaan lainata rahastolta ja pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi. Lainat uusitaan vuosittain. Katso liitetieto 15 Korollinen nettovelka sekä liitetieto 20 Pantatut varat ja vastuut.

OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitokset Ruotsissa

Ydinvoimaoperaattorien omistama Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) huolehtii Ruotsissa kaikesta ydinjätehuollosta ydinvoimaoperaattorien puolesta. SKB:n toimintaa rahoittaa Ruotsin Valtion ydinjätehuoltorahasto, joka puolestaan on ydinvoimaoperaattoreiden rahoittama.

Ydinjätehuoltomaksujen ja -vastuiden tarkistus tehdään yleensä kolmen vuoden välein viranomaispäätöksellä Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM) esityksestä. Syyskuusta 2018 alkaen esityksen tekee Ruotsin valtiokonttori (Riksgälden). Esitys perustuu SKB:n ja lisenssin haltijoiden laatimaan kustannusarvioon. SKB hyväksyi ydinjätehuollon päivitetyn teknisen suunnitelman syyskuussa 2019 ja se luovutettiin SSM:lle vuoden 2019 lopulla. Joulukuussa 2020 Ruotsin hallitus päätti ydinjätemaksut ja -vastuut vuodelle 2021 ja tammikuussa 2022 vuosille 2022–2023. Ydinjätemaksut perustuvat tulevaisuuden kustannusennusteisiin olettaen, että ydinvoimalan yksiköiden käyttöikä on 50 vuotta. Maksu määräytyy tuotetun energian mukaan ja on yksi äyri tuotettua kWh:a kohden (1 äyri = 0,01 Ruotsin kruunua). Barsebäckin ydinvoimalaitoksen, jolla ei ole toiminnassa olevia yksiköitä, maksu määräytyy kiinteähintaisesti vuositasolle.

16.2 Ydinvoimalaitokset osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Forsmark ja TVO ovat omakustannusperiaatteella toimivia yrityksiä, joista omistajat ostavat sähköä tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan. Fortum kirjaa laskutetut kustannukset paikallisten kirjanpitosäännösten mukaisina. Laskutetun sähköntuotantokustannuksen lisäksi Fortum kirjaa IFRS-oikaisuja Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Oikaisut sisältävät myös Fortumin osuudet yhtiöiden ydinjäterahastoista ja ydinvoimaan liittyvistä varauksista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty yhtiöiden ydinjäterahastojen ja -varausten määrät (100 %) sekä Fortumin osuudet näistä.

Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat osakkuusyhtiöissä (100 %)

	30.6.2022	31.12.2021
Taseen erät Fortumin käyttämien oletusten mukaisiksi oikaistuna		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	4 120	4 347
Osuus ydinjätehuoltorahastosta	3 196	3 556
josta Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-264	-215
Fortumin osuus ydinjätehuoltorahastojen nettovarojen käyvistä arvosta	1 039	1 150

TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus rahastosta perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yllä on kuvattu Loviisan ydinvoimalan osalta. Päivitetyllä teknisellä suunnitelmalla ja kustannusennusteilla oli pieni vaikutus Fortumin osuuteen TVO:n varoista ja veloista.

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum käyttää oikeuttaan lainata rahastolta TVO:n kautta omistusosuutensa mukaisesti. Katso lisätietoja liitetiedosta 15 Korollinen nettovelka.

Forsmarkin ydinvoimalaitoksen varaus ja osuus ydinjätehuoltorahastosta perustuvat samoille periaatteille kuin yllä esitellyt OKG:n ja Barsebäckin ydinvoimalaitoksen periaatteet.

TVO:n Olkiluoto 3 -projektin tilanne Suomessa

Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3) omistamiensa Teollisuuden Voima Oyj -osakkeiden (TVO) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. Olkiluoto 3 (OL3) on koekäyttövaiheessa oleva ydinvoimalaitosyksikkö, joka on tilattu kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat Areva GmbH, Areva NP SAS ja Siemens AG. Konsortioon kuuluvat yhtiöt ovat laitostoimitussopimuksen mukaisesti yhteisvastuussa sopimusvelvoitteista.

TVO allekirjoitti maaliskuussa 2018 kattavan OL3-projektin loppuunsaattamista ja projektin kiistoja koskevan sovintosopimuksen laitostoimittajakonsortioon kuuluvien yhtiöiden, Areva NP:n, Areva GmbH:n ja Siemens AG:n sekä Ranskan valtion sataprosenttisesti omistaman Areva-yhtiöiden emoyhtiö Areva SA:n kanssa, jota täydennettiin kesäkuussa 2021 allekirjoitetuilla sopimuksilla. Sovintosopimuksessa laitostoimittajakonsortioon kuuluvat yhtiöt sitoutuivat siihen, että OL3-projektin loppuunsaattamiseen tarkoitetut varat ovat riittävät ja ne kattavat myös kaikki

asianmukaiset takuukaudet. Tätä varten perustettiin Areva-yhtiöiden rahoittama rahastomekanismi turvaamaan OL3-projektin loppuunsaattamisesta aiheutuvien kustannusten kattamisen. Katsauskauden aikana rahastosta, jota viimeksi täydennettiin heinäkuussa 2021, on maksettu OL3-projektin loppuunsaattamisesta Areva-yhtiöille aiheutuneita kustannuksia sovintosopimuksen mukaisesti.

Säteilyturvakeskus (STUK) myönsi joulukuussa 2021 TVO:lle kriittisyys- ja pientehokoeluvan, jonka jälkeen OL3:n reaktori käynnistettiin. 12.3.2022 laitossyöksikkö liitettiin valtakunnan sähköverkkoon ja OL3:n sähköntuotanto alkoi. Sähköntuotantotohoa nostettiin portaittain noin 850 megawatin tasolle, kunnes käyttöönottovaiheen testit keskeytyivät 26.4.2022 booripumppujen odottamattoman käynnistymisen vuoksi. Samaan aikaan havaittiin generaattorin jäähdytysjärjestelmän vuoto. Turbiinipuolen välitulustimesta löytyi toukokuussa 2022 höyryn ohjauslevyistä irronneita irta-osa, jotka vaativat tarkastus- ja korjaustoimenpiteitä. Laitossyöksikön koekäyttöohjelmaa ja sähköntuotantoa jatkettiin näiden korjaustöiden jälkeen 8.8.2022. Laitostuomittajalta kesäkuussa 2022 saadun tiedon mukaan OL3:n säännöllinen sähköntuotanto alkaa joulukuussa 2022 aiemmin tiedotetun syyskuun sijaan.

17. Muut varaukset

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Toimittaja- ja asiakassuhteisiin liittyvät varaukset	8 845	2 893
Käytöstäpoistamisvaraukset	838	872
Sähköntuotantoon liittyvät varaukset	569	653
Kaasun jakeluun liittyvät varaukset	265	354
Ympäristöasioihin liittyvät varaukset	239	253
Henkilöstöön liittyvät varaukset	285	368
Muut	836	1 013
Yhteensä	11 877	6 406
BS Joista pitkäaikaisia varauksia	5 177	2 299
BS Joista lyhytaikaisia varauksia	6 700	4 108

Lisäykset toimittajasuhteisiin liittyvissä varauksissa koskevat pääsääntöisesti Uniper-segmentin tappiollisten sopimusten varauksia liittyen sähkön myyntisopimuksiin, joihin sovelletaan IFRS 9:n mukaista oman käytön poikkeusta, sekä tappiollisten sopimusten varauksia liittyen kaasun myyntisopimuksiin. Muutokset näissä varauksissa kirjataan vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin (katso liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto).

Sähkön myyntisopimukseen liittyvää varausta on kasvatettu kattamaan kohonneita sähkön hintoja ja näistä johtuvia korkeampia sähkön hankintakustannuksia. Sähkön hankinta on kuitenkin suojattu hyödykejohdannaisilla, joiden käyvän arvon muutoksilla on kumoava vaikutus vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Johdannaisten tuleva positiivinen kassavirta pienentää sähkön hankinnan korkeampaa tulevaa negatiivista kassavirtaa.

Kesäkuun 2022 puolivälistä lähtien Uniper-segmentti on saanut vain murto-osan sopimusten mukaisista kaasumääristä Venäjältä, ja on joutunut hankkimaan korvaavan kaasun markkinoilta merkittävästi korkeampaan hintaan. Vuoden 2022 toisella neljänneksellä kirjattiin kaasuportfolion osalta 2,4 miljardin euron lyhytaikainen varaus kattamaan Venäjän kaasuntoimitusten rajoitusten vaikutuksia. Varaus perustuu useiden skenaarioiden painotettuun keskiarvoon. Skenaarioissa on käytetty erilaisia oletuksia kaasun toimitusrajoituksista volyymin ja keston sekä korvaavien kaasumäärien hankintahinnan osalta. Lisäksi mukana on oletus siitä, että korvaavien määrien hankinnasta aiheutuvia kuluja kompensoidaan Saksan energiaturvallisuuslain nojalla.

18. Eläkevelvoitteet

Konserniyhtiöillä on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olosuhteiden ja käytäntöjen mukaisesti. Etuusperusteisissa järjestelyissä eläkevelvoitteet perustuvat vakuutusmatemaattisiin laskelmiin ja oletuksiin diskonttauskorosta, tulevista palkkojen ja eläkkeiden korotuksista, inflaatiosta ja kuolleisuudesta.

Muutokset vuoden 2022 aikana liittyvät pääasiassa diskonttauskorokojen muutoksiin sekä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon muutoksiin.

Nettomääräinen etuus pohjainen eläkevelvoite

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Etuuspohjainen velvoite	2 925	4 437
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	2 514	3 290
Nettomääräinen velvoite	411	1 146
Josta Saksa	440	1 051
Esitetty taseessa seuraavasti:		
BS Eläkevelvoitteet, netto	484	1 190
Etuuspohjainen omaisuus erä taseen muissa pitkäaikaisissa sijoituksissa	73	44

Diskonttaus korko

Alla olevassa taulukossa on esitetty diskonttauskorot, joita on käytetty etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden nykyarvon laskemiseen:

%	30.6.2022	31.12.2021
Saksa	3,4	1,2
Iso-Britannia	4,1	2,0
Suomi	3,3	1,0

19. Investointi- ja muut sitoumukset

Investointi- ja muut sitoumukset ovat sopimukseen perustuvia tai sääntelystä johtuvia sitoumuksia, joita ei ole kirjattu taseeseen eikä esitetty liitetiedoissa ehdollisina velkoina.

Investointisitoumukset

mrd. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Aineelliset käyttöomaisuus- ja aineettomat hyödykkeet	1,3	1,0

Pitkäaikaiset ostovelvoitteet

Fortumilla on 30.6.2022 pitkäaikaisia ostovelvoitteita noin 112,6 miljardia euroa (vuoden 2021 lopussa: 88,8), josta 27,4 miljardia euroa eräänntyy vuoden sisällä (vuoden 2021 lopussa: 16,3). Nämä sopimukset ovat yleisesti ota tai maksa -ehtoisia sopimuksia, jotka liittyvät pääasiassa maakaasun ostoon. Maakaasun hinta on yleensä sidottu markkinahintoihin, joita määrittelevät markkinaolosuhteet. Sopimusneuvotteluissa näiden pitkäaikaisien sopimusten ehdot käydään ajoittain (yleensä kolmen vuoden välein) läpi, mikä voi johtaa ehtojen muutoksiin. Ostovelvoitteiden kasvu johtuu pääasiassa pitkäaikaisien kaasusopimusten hinnannoususta.

Muut sitoumukset

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) rakentamaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa on rahoitettu ulkoisilla lainoilla, osakeanneilla ja osakaslainoilla TVO:n osakkeenomistajien välisten osakassopimusten perusteella. Fortumin osakassaaminen liittyen Olkiluoto 3 -ydinvoimalan rakentamiseen oli 30.6.2022 232 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 232). Tämän lisäksi Fortum on sitoutunut antamaan projektille korkeintaan 100 miljoonaa euroa lisärahoitusta. TVO:n osakaslaina on luokiteltu osuudeksi yhteisyrityksissä. Katso lisätietoja liitetiedosta 16 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Katso lisätietoja muista sitoumuksista vuoden 2021 tilinpäätöksen liitetiedossa 35 Investointi- ja muut sitoumukset.

20. Pantatut varat ja vastuut

Fortum on sekä omasta että osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta antanut välittömiä ja välillisiä vakuuksia ja takauksia, joista Fortumille voi joissain tapauksissa koitua kuluja. Ruotsin ydinvoimayhtiöille on annettu kahdenlaisia takauksia. Rahoitusmäärä (Finansieringsbelopp) annetaan ydinjätehuoltorahaston tarkasteluhetken mukaisen kattamattoman osuuden kattamiseksi olettaen, että tuotanto ei jatku eikä rahastoon suoriteta lisämaksuja. Kattamaton määrä lasketaan viranomaisten toimesta ja se perustuu ennakoidun kulun sekä veloitteen kattamiseksi tarkoitettujen varojen erotukseen laskentahetkellä. Lisämäärä (Kompletteringsbelopp) annetaan sellaisen alijäämän kattamiseksi, joka voi muodostua ennakoimattomien tapahtumien seurauksena.

Teollisuuden Voima Oyj:n puolesta valtion ydinjätehuoltorahastolle annettu takaus on 136 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 122). Takaus kattaa ydinjätehuoltomaksujen jaksotuksesta aiheutuvan lainmukaisen vastuun maksamattoman osuuden sekä ennakoimattomien kulujen riskin. Katso lisätietoja liitetiedosta 16 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Fortum on lisäksi sekä omasta että muiden puolesta pantannut varoja lainojen ja muiden sitoumuksien vakuudeksi. Pantatut varat sisältävät 269 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 269) Kemijoki Oy:n osakkeita, jotka ovat vakuutena Valtion ydinjätehuoltorahaston lainaa varten ja 126 miljoonaa euroa (vuoden 2021 lopussa: 81) kiinteistökiinnityksiä ydinjätehuoltorahaston vakuutena.

S&P asetti 14.3.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokituksen BBB pitkän aikavälin CreditWatch Negative -tarkkailuun. S&P päätti CreditWatch-tarkkailun ja vahvisti Fortumin luottoluokituksen tasolle BBB negatiivisin näkymin 16.5.2022. Uniperin pitkän aikavälin luottoluokitusta kuitenkin laskettiin tasolta BBB tasolle BBB- negatiivisin näkymin. S&P asetti 5.7.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokitukset jälleen CreditWatch Negative -tarkkailuun. S&P sai 29.7.2022 päätökseen Uniperin luottoluokituksen tarkastelun ja vahvisti luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB- negatiivisin näkymin. Luottoluokittaja teki päätöksensä sen jälkeen, kun Fortum ja Uniper olivat ilmoittaneet sopineensa Saksan hallituksen kanssa vakautuspaketista Uniperille. S&P vahvisti 3.8.2022 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB negatiivisin näkymin. Luottoluokitusten laskeminen etenkin investment grade -tason alle voisi aktivoida vastapuolten oikeudet (pääasiassa Uniperin Global Commodities -liiketoiminnassa) vaatia lisää käteisvakuuksia tai muita kuin käteisvakuuksia. Katso myös Pääomariskien hallinta -osio.

Katso lisätietoja vuoden 2021 tilinpäätöksen liitetiedossa 36 Pantatut varat ja vastuut.

21. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Monia rutiininomaisia oikeudellisia toimia, välimiesmenettelyitä, vero- ja viranomaismenettelyitä on meneillään konserniyrityksiä vastaan. Lisää oikeudenkäyntejä ja vaateita saatetaan laittaa vireille tulevaisuudessa. Näitä ovat julkisoikeudellisten vaateiden lisäksi erityisesti sopimusmuutoksia ja hintojen muutoksia koskevat oikeustoimet ja -menettelyt, jotka johtuvat kaasu- ja sähkömarkkinan muutoksista ja muuttuneesta taloustilanteesta (myös energiamurroksen seurauksena) sekä kilpailuvastaisista ja vilpillisistä käytännöistä, ja lisäksi yleisistä kaupallisia sopimuksia koskevista erimielisyyksistä.

Näihin kuuluu useita tärkeisiin asiakkaisiin ja toimittajiin liittyviä oikeus- ja välimiesmenettelyitä, joista jotkin ovat konsernin itsensä vireille panemia, ja ne koskevat sopimusmuutoksia ja hinnanmuutoksia pitkäaikaisissa toimitussopimuksissa, sekä sähkön- ja kaasunhankintavaihtoehtoja. Oikeustoimia on saanut alkunsa myös markkinavaihteluiden vaikutuksista pitkäaikaisiin varastokapasiteettisopimuksiin ja kulujen korvaamiseen liittyvistä erimielisyyksistä. Joissakin tapauksissa sopimukseen sisältyvien hinnanmuutoslausekkeiden soveltaminen ja koko sopimusten voimassaolo on kiistetty. Pitkäaikaiset nesteytetyn maakaasun ja kaasun hankintasopimukset antavat yleensä tuottajille ja maahantuojille mahdollisuuden muuttaa sopimusehtoja muuttuvan markkinatilanteen mukaisesti. Tämän takia konserni on tällä hetkellä asianomaisena oikeus- ja välimiesmenettelyissä ja käy jatkuvasti neuvotteluja tuottajien kanssa laajalla rintamalla. Tulevien oikeudellisten erimielisyyksien mahdollisuutta ei voida sulkea pois. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä erityisesti siksi, koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Lisäksi on vireillä menettelyjä viranomaisvaatimusten selventämiseksi. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä erityisesti siksi, koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Julkisoikeudellisia riita-asioita on vireillä erityisesti liittyen Dattelmin hiilivoimalan toimilupaan Saksassa. IAS 37.92 -säännöksen mukaisesti Fortum ei julkista enempää tietoa näistä menettelyistä tai niihin liittyvistä riskeistä ja toimenpiteistä erityisesti siksi, koska lisätiedot saattaisivat vaikuttaa menettelyiden lopputulokseen.

Verovaateet Belgiassa

Antwerpenin ensimmäisen asteen tuomioistuin antoi 29.6.2022 myönteisen päätöksen koskien Fortumin tuloverotusta Belgiassa vuosina 2009–2012. Päätös koski belgialaisen rahoitusyhtiö Fortum EIF NV:n saman konsernin ruotsalaisyhtiölle myöntämiä lainoja, joilla rahoitettiin Venäjällä vuonna 2008 tehty yritysosto. Yhtiö toimii nykyisin nimellä PAO Fortum. Veroviranomaisen mukaan Fortum EIF ei olisi saanut hyötyä Belgian lakien sallimasta oman pääoman laskennallisesta korkovähennyksestä.

Päätöksen perusteella Fortumille myönnettiin noin 78 miljoonan euron veronpalautus. Nämä verot on kirjattu verosaatavaksi. Palautuskorko on noin 26 miljoonaa euroa kesäkuun lopussa 2022, ja palautuskorko kirjataan tuloksi, kun päätöksen valitusaika on umpeutunut. Belgian veroviranomainen voi virallisesti valittaa päätöksestä 15.9.2022 mennessä, mutta on vahvistanut, ettei aio valittaa Antwerpenin ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksestä.

Fortumin vuoden 2008 tuloverotusta koskien, Gentin valitustuomioistuin Belgiassa antoi 16.6.2020 Fortumille myönteisen päätöksen. Syyskuussa 2020 Belgian veroviranomainen valitti päätöksestä korkeimpaan oikeuteen. Vaadittujen jälkiverojen määrä on vuoden 2008 osalta 36 miljoonaa euroa ja ne on kirjattu saatavaksi.

22. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2021 konsernitilinpäätöksessä.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten sekä muun lähipiirin kanssa

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Myyntit	13	93	20	213	230	37
Ostot	301	273	419	460	773	732
Muut tuotot	11	286	11	322	342	31
Korkotuotot lainasaamisista	10	7	13	13	25	25

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten sekä muun lähipiirin kanssa

milj. euroa	30.6.2022	31.12.2021
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	1 030	1 138
Myynti- ja muut saamiset	127	110
Pitkäaikaiset velat	229	228
Lyhytaikaiset velat	59	131
Osto- ja muut velat	144	114

Muu lähipiiri koostuu yhtiöistä, joita ei epäolennaisuuden vuoksi ole yhdistelty Fortum-konserniin. Katso lisätietoja vuoden 2021 tilinpäätöksen liitetiedossa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet.

Fortumilla on 30.6.2022 lisäksi noin 1,9 miljardia euroa pitkäaikaisia ostovelvoitteita osakkuus- ja yhteisyrityksiltä.

Muut liiketoimet lähipiirin kanssa

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2021 lopussa oli 50,76 %. Vuonna 2022 Suomen valtion omistama osakemäärä Fortumissa ei ole muuttunut.

Fortum ilmoitti 18.1.2022, että 1,3 GW:n tuulivoimahankkeet siirretään uudelle yhteisyritykselle. Fortum tutkii mahdollisuuksia rakenteen uudistamiseen nykyisen geopoliittisen tilanteen ja hallitun Venäjältä poistumisen valmistelun seurauksena toukokuussa 2022 ilmoitetun mukaisesti. Fortumin omistusosuus 1,3 GW:n tuulivoimahankkeista on esitetty muissa pitkäaikaisissa sijoituksissa.

Kesäkuussa 2021 Fortumin ja Rusnanon tuulivoimasijoitusrahasto myi Kalmykian 200 megawatin tuulipuiston Fortumin ja Russian Direct Investment Fundin (RDIF-rahaston) yhteisyritykselle. Fortum kirjasi siirtoon liittyen 11 miljoonan euron tuoton osuuksiin osakkuus- ja yhteisyrityksien tuloksesta.

Fortum ilmoitti 2.3.2021, että yhtiö oli päättänyt rakentaa Venäjän suurimman aurinkovoimalan RDIF-rahaston kanssa perustetun yhteisyrityksen kautta. Voimala perustuu Fortumin CSA-huutokaupoissa vuosina 2018 ja 2019 voittamiin kapasiteetteihin. Maaliskuussa 2021 Fortum myi CSA-tuetun aurinkovoimahankkeen RDIF-rahaston kanssa perustetulle yhteisyritykselle.

23. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Venäjän sota Ukrainaa vastaan ja Venäjän hallituksen päätös käyttää energiaa aseena ovat vaikuttaneet merkittävästi energiemarkkinoihin. Koska Uniper on Saksan suurin maakaasun tuojana, Venäjän asettamat rajoitukset kaasun viennille Eurooppaan ovat vaikuttaneet eniten sen liiketoimintaan ja aiheuttaneet yhtiölle merkittäviä taloudellisia vaikeuksia. Kesäkuun puolivälistä 2022 lähtien Uniper on saanut Venäjältä vain murto-osan (20–40 %) sovitusta kaasumäärästä. Yhtiö on joutunut hankkimaan korvaavat kaasumäärät markkinoilta huomattavasti korkeampaan hintaan pystyäkseen täyttämään velvoitteensa asiakkaitaan kohtaan.

Venäjän kaasutoimitusten supistusten vuoksi S&P asetti 5.7.2022 Fortumin ja Uniperin luottoluokitukset jälleen CreditWatch Negative -tarkkailuun.

Uniper ilmoitti 8.7.2022, että yhtiö oli hakenut hallituksen tukea äskettäin hyväksytyyn Saksan energialainsäädännön mukaisesti. Fortum, Fortumin tytäryhtiö Uniper ja Saksan hallitus sopivat 22.7.2022 kattavasta vakautuspaketista taloudellisen avun antamiseksi Uniperille.

Vakautuspaketissa on kolme peruselementtiä:

- Saksan valtio hankkii 30 prosentin osuuden Uniper SE:n osakkeista merkitsemällä noin 157 miljoonaa uutta osaketta noin 267 miljoonalla eurolla. Osakkeet merkitään nimellisarvolla 1,70 euroa osakkeelta.
- Saksan hallitus on sitoutunut tarjoamaan Uniperille enintään 7,7 miljardia euroa rahoitusta vaihdettavissa olevilla instrumenteilla, ja se valmistautuu antamaan tarvittaessa lisätukea mahdollisten tappioiden kattamiseksi.
- Saksan valtion omistama KfW-pankki antaa Uniperille 7 miljardia euroa lisätukea yhtiön rahoitusaseman vahvistamiseksi nostamalla aiemmin myönnetyn valmiusluoton määrää nykyisestä 2 miljardista eurosta 9 miljardiin euroon.

Saksan hallitus on ilmoittanut aikovansa ottaa käyttöön mekanismin, jonka avulla Uniper voi 1.10.2022 lähtien siirtää asiakkailleen 90 % korkeammista kaasun hankintakustannuksista, jotka aiheutuvat venäläisen kaasun toimitusrajoituksista. Saksan hallitus on valmiudessa antamaan Uniperille lisää tukea, mikäli Venäjä jatkaa kaasun vientirajoituksia ja Uniperin kertyneet nettotappiot ylittävät yhteensä 7 miljardia euroa. Mahdollinen lisätuki on tarkoitus toteuttaa tavalla, joka ei laimenna Uniperin osakkeenomistajien omistusta.

Yllä mainittujen toimenpiteiden seurauksena Fortumin omistusosuus Uniperissa laimenee noin 80 %:sta 56 %:iin alkuperäisen osakemerkinnän yhteydessä.

Aiemmin tänä vuonna Fortum myönsi Uniperille merkittävän taloudellisen tuen, joka koostui yhteensä 8 miljardin euron osakaslainasta ja emoyhtiön takauksista. Antamansa tuen perusteella Fortumilla on mahdollisuus muuntaa Uniperille myöntämänsä 4 miljardin euron laina enintään 70 %:n osuuteen Saksan valtion merkitsemistä vaihdettavista instrumenteista. Fortum pystyy näin ollen säilyttämään enemmistöomistuksensa. Fortumin Uniperille aiemmin myöntämä 4 miljardin euron emoyhtiötakaus säilyy ennallaan. Takaisinmaksujärjestyksessä KfW:n lainat ovat etusijalla Fortumin lainaan nähden.

Vakautuspaketti sisältää tiettyjä ehtoja, kuten Uniperin Alankomaita vastaan nostaman Euroopan energiaperuskirjan (ECT-sopimuksen) mukaisen kanteen peruuttamisen ja Uniperin osingonmaksuista luopumisen sekä rajoituksia

Uniperin johtoryhmän palkitsemiseen vakautustoimenpiteiden aikana. Lisäksi Saksan hallituksella tulee olemaan edustus Uniperin hallintoneuvostossa.

Vakautuspaketti edellyttää vielä tarvittavat viranomaishyväksynät, erityisesti Euroopan komission hyväksynnän ja Uniperin investment grade -luottoluokituksen vahvistuksen S&P:ltä sekä Uniperin ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksynnän.

Uniper nosti 2 000 miljoonaa euroa KfW-valmiusluotostaan 25.7.2022.

S&P sai 29.7.2022 päätökseen Uniperin luottoluokituksen tarkastelun ja vahvisti luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB- negatiivisin näkymin. Luottoluokittaja teki päätöksensä sen jälkeen, kun Fortum ja Uniper olivat ilmoittaneet sopineensa Saksan hallituksen kanssa vakautuspaketista Uniperille. Vahvan julkisen tuen vuoksi S&P pitää Uniperia nyt yhteiskunnalle kriittisiä palveluja tuottavana yhtiönä (government-related entity). Tämän ansiosta Uniper pystyi säilyttämään investment grade -tason luokituksensa, vaikka Uniperin erillisen luottokelpoisuuden katsottiin heikentyneen. Negatiiviset näkymät kuvastavat vallitsevaa kaasuvaroihin liittyvää epävarmuutta sekä sitä, että vakautuspaketin yksityiskohtia on vielä määritettävä ja hyväksyttävä.

S&P vahvisti 3.8.2022 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen pysyvän tasolla BBB negatiivisin näkymin. S&P arvioi, että Uniperin vakautuspaketti estää lisäkustannusten kertymisen Fortumille, ja katsoo Fortumin taloudellisen altistumisen olevan rajattu. Negatiivisten näkymien taustalla ovat S&P:n mukaan Uniperin vaikutus Fortumiin siihen saakka, kunnes Euroopan komissio hyväksyy vakautuspaketin, sekä yhtiön strategiaan liittyvät pitkän aikavälin epävarmuustekijät.

Fitch Ratings vahvisti 5.8.2022 säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB negatiivisin näkymin. Vahvistuksen taustalla on Saksan valtion kanssa sovittu Uniperin vakautuspaketti, joka luottoluokittajan näkemyksen mukaan rajaa saksalaisen tytäryhtiön Uniperin tappioiden vaikutuksia Fortumiin.

Uniper nosti 2 000 miljoonaa euroa lisää KfW-valmiusluotostaan 8.8.2022.

15.8.2022 Uniperin KfW- valmiusluotto nostettiin 9 000 miljoonaan euroon, josta Uniper on nostanut yhteensä 5 000 miljoonaa euroa.

Fortum sai 18.8.2022 päätökseen 30 %:n omistuksensa myynnin sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:stä Infracapitalille. Infracapital on osa sijoitusyhtiö M&G:tä ja vastaa sen pääomasijoituksista infrastruktuuriin. Kauppahinta oli noin 80 miljoonaa euroa. Fortum kirjaa kaupasta Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen noin 75 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

24. Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liikevoitto + poistot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) edustaa koko konsernin ja segmenttien tuottamaa kassavirtaa. Käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA).	Tunnusluvut rahavirtalaskelman jälkeen.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoista liikevoittoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Arvonalentumiset ja peruutukset + myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät + tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset + muut	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Arvonalentumiset ja peruutukset	Arvonalentumiset ja niihin liittyvät varaukset (pääasiassa käytöstäpoistoon liittyvät), sekä aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset. Arvonalentumiset on oikaistu poistoista ja peruutukset muista tuotoista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	Myyntivoitot ja hankintojen transaktiokulut, jotka on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista ja liiketoiminnan muista kuluista. Voitot raportoidaan vertailukelpoisessa liikevoitossa silloin, kun tämä esitystapa kuvastaa alla olevaa liiketoimintamallia.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat johdannaisinstrumentit, joihin ei voida soveltaa suojauslaskentaa tai oman käytön poikkeusta IFRS 9:n mukaisesti ja joiden käyvän arvon muutos on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista tai kuluista liikevaihtoon ja materiaaleihin ja palveluihin, kun lasketaan Fortumin vaihtoehtoisia tunnuslukuja.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Muut	Uudelleenjärjestely- ja kulujenhallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät, jotka on oikaistu pääasiassa materiaaleista ja palveluista tai henkilöstökuluista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- merkittävät oikaisu osuuteen pääasiallisten osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton ja vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmissa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto
Vertailukelpoiset rahoituskulut – netto	Rahoituskulut – netto +/- ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjäterahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen +/- rahoituserien käypien arvojen muutokset +/- rahoituserien arvonalentumiset ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- vertailukelpoiset rahoituskulut – netto	Välisumma vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto
Vertailukelpoiset tuloverot	Tuloverot +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, rahoituskuluihin – netto liittyvät oikaisu, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutukset	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto
Vertailukelpoinen kauden voitto	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- vertailukelpoiset rahoituskulut – netto +/- vertailukelpoiset tuloverot +/- vertailukelpoinen määräysvallattomat omistajat	Vertailukelpoista kauden voittoja käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla nettokannattavuutta eri kausien välillä.	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	Vertailukelpoinen liikevoitto + vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta x 100 Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin	Vertailukelpoista sidotun pääoman tuottoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Oikaisu liittyen osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Merkittävien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien oikaisu	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sisältyy voittokomponenttiin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa ja oikaisu tehdään perustuen vastaaviin komponentteihin kuin vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	Korottomat varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eria sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaissojien käypään arvoon arvostamisesta)	Vertailukelpoinen sidottu pääoma on osatekijä vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa, jossa mitataan suoraan liiketoimintoihin sijoitetun pääoman tuottoa.	Liitetieto 3 Tiedot segmentteittäin

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	<u>Rahoitusnettovelka</u> Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) suhde on Fortumin pääomarakennetta mittaava pitkän aikavälin taloudellinen tavoite.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen
Rahoitusnettovelka	Korollinen vieras pääoma - Likvidit varat - Korollisiin saamiin sisältyvät arvopaperit +/- Nettovakuusvelka/-saaminen	Fortum käyttää rahoitusnettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa, ja se on komponentti pääomarakennetta mittaavassa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) suhteen tavoitteessa.	Liitetieto 15 Korollinen nettovelka
Oikaistu nettovelka	Rahoitusnettovelka + alirahastoidut eläkevastuut ja käytöstäpoistamisvaraukset vähennettynä osuuksilla ydinjätehuoltorahastojen varoista	Fortum käyttää oikaistua nettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa.	Liitetieto 15 Korollinen nettovelka

Muut tunnusluvut

Osakeperusteiset tunnusluvut

Tulos/osake (EPS)	<u>Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat</u> Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana
Vertailukelpoinen tulos/osake	<u>Vertailukelpoinen kauden voitto</u> Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden aikana
Oma pääoma/osake	<u>Oma pääoma</u> Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa

Muut tunnusluvut

Investoinnit käyttöomaisuuteen	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoituneet korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassa olevan omaisuuserän vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassa olevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassa olevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin sijoituksiin. Tytäryhtiöosakeinvestoinneista on vähennetty hankitun yhtiön kassa ja lisätty hankittavan yhtiön korolliset lainat ja muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät.
Edelliset 12 kk	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Verotuksen tunnusluvut

Efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Tuloverot</u> Voitto ennen veroja	x 100
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, %	<u>Vertailukelpoiset tuloverot</u> Vertailukelpoinen kauden voitto ennen veroja, pois lukien vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	x 100

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäykset

Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
IS Liikevoitto		-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650
+ IS Poistot		346	313	680	621	1 281	1 341
Käyttökate (EBITDA)		-8 794	-527	-10 876	1 126	693	-11 309
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	9 715	875	11 693	701	3 124	14 116
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)		920	348	816	1 827	3 817	2 807

Vertailukelpoinen liikevoitto

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
IS Liikevoitto		-9 141	-840	-11 557	505	-588	-12 650
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	9 715	875	11 693	701	3 124	14 116
IS Vertailukelpoinen liikevoitto	4	574	35	136	1 206	2 536	1 466

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Arvon alentumiset ja peruutukset		-147	-31	-976	-32	-83	-1 027
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	6	640	23	643	74	2 681	3 251
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		-10 242	-852	-11 349	-687	-5 424	-16 086
Muut		34	-15	-10	-55	-299	-254
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-9 715	-875	-11 693	-701	-3 124	-14 116

Vertailukelpoinen kauden voitto

milj. euroa	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
IS Kauden voitto		-7 356	-659	-10 189	651	-114	-10 953
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	9 715	875	11 693	701	3 124	14 116
- Oikaisu osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	12	73	-9	290	-22	-38	273
- Rahoituskuluihin - netto liittyvät oikaisut	7	126	-25	1 216	-42	-146	1 112
- Tuloveroihin liittyvät oikaisut		-1 593	-108	-2 247	-218	-780	-2 809
IS Määräysvallattomat omistajat		1 670	185	2 281	-33	852	3 166
Määräysvallattomiin omistajiin liittyvät oikaisut		-1 749	-179	-2 256	-122	-1 121	-3 255
Vertailukelpoinen kauden voitto	4	885	79	786	915	1 778	1 649

Vertailukelpoinen tulos/osake

	Liite	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	4	885	79	786	915	1 778	1 649
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		888 294	888 294	888 294	888 294	888 294	888 294
Vertailukelpoinen tulos/osake, euroa		0,99	0,09	0,88	1,03	2,00	1,85

Rahoitusnettovelka ja oikaistu nettovelka

milj. euroa	Liite	30.6.2022	31.12.2021
+ Korollinen vieras pääoma		14 277	17 220
- BS Likvidit varat		4 165	7 592
- Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset		95	111
- Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit		532	549
- Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit		627	660
- BS Vakuussaaminen		10 719	9 163
+ BS Vakuusvelka		3 587	985
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-7 132	-8 179
Rahoitusnettovelka	15	2 353	789
+ BS Eläkevelvoitteet		484	1 190
+ Muut käytöstäpoistamisvaraukset		838	872
- BS Osuus Suomen ja Ruotsin ydinjätehuoltorahastoista		3 213	3 515
+ BS Ydinvoimaan liittyvät varaukset		3 726	3 891
+ Ydinvoimaan liittyvät varaukset vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa		513	375
+ Varaukset yhteensä vähennettynä varoilla ydinjätehuoltorahastoissa		1 835	2 438
Oikaistu nettovelka		4 188	3 227

Katso liitetieto 15 Korollinen nettovelka.

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	2021	Edelliset 12kk
+ Korollinen vieras pääoma		17 220	14 277
- BS Likvidit varat		7 592	4 165
- Pitkäaikaiset arvopaperisijoitukset		111	95
- Vakuusjärjestelysopimusarvopaperit		549	532
- Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit		660	627
- BS Vakuussaaminen		9 163	10 719
+ BS Vakuusvelka		985	3 587
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-8 179	-7 132
Rahoitusnettovelka	15	789	2 353
IS Liikevoitto		-588	-12 650
+ IS Poistot		1 281	1 341
Käyttökate		693	-11 309
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		3 124	14 116
Vertailukelpoinen käyttökate		3 817	2 807
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate		0,2	0,8

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat

Sähkön kulutus

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Pohjoismaat	88	90	200	210	404	394
Keskinen Länsi-Eurooppa	305	317	676	693	1 359	1 342
Keskisen Länsi-Euroopan kaasun kysyntä	369	453	1 062	1 247	2 196	2 011
Venäjä	253	248	556	544	1 090	1 102
Tjumen	21	21	46	44	90	92
Tšeljabinsk	9	9	18	18	37	37
Venäjän Uralin alue	60	59	131	128	256	259
Venäjän Siperian alue	52	50	113	110	217	220

Keskimääräiset hinnat

	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	121,1	41,9	115,6	42,0	62,3	98,8
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	117,5	46,3	104,7	47,5	72,3	100,7
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	101,2	38,7	100,6	42,2	66,0	94,9
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	51,9	33,1	38,4	35,3	42,6	44,1
Sähkön spot-hinta Venäjän ensimmäisellä hintavyöhykkeellä, RUB/MWh ¹⁾	1 354	1 315	1 402	1 337	1 405	1 437
Sähkön spot-hinta Venäjän toisella hintavyöhykkeellä, RUB/MWh ¹⁾	1 108	900	1 104	909	935	1 032
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	454	524	496	581	584	542
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta, tRUB/MW/kk	305	288	335	270	293	325
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	187,0	60,3	185,8	55,0	96,8	161,7
Keskimääräinen kaasun rajahinta Uralin alueella, RUB/1000 m ³	4 137	4 016	4 137	4 016	4 077	4 137
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ^{2) 3)}	184	159	197	170	170	184
Russia-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ³⁾	1 002	1 057	1 110	1 174	1 174	1 146
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CCS-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ^{2) 3)}	176	149	189	159	160	174
Uniper-segmentin keskimääräinen kapasiteettihinta CSA-kapasiteetille, tRUB/MW/kk ³⁾	1 833	1 280	2 040	1 236	1 488	1 887
Sähkön spot-hinta (markkinahinta), Uralin alue, RUB/MWh ¹⁾	1 236	1 156	1 260	1 157	1 221	1 273
CO ₂ , (ETS EUA seuraava Dec tuote), euroa/tonni CO ₂	84	50	84	44	54	73
Hiihi (ICE Rotterdam front month), USD/tonni	311	88	222	79	117	209
Öljy (Brent front month), USD/bbl	112	69	105	65	71	90
Kaasu (TTF front month), euroa/MWh	101	25	101	22	47	87

1) Ilman kapasiteettitariffia.

2) Sisältää "forced mode" -statuksen kapasiteettimaksut, säännelty tariffi ja kahdenväliset sopimukset.

3) Kapasiteettihinnat maksettu kapasiteettivolyymeille, pois lukien suunnittelemattomat seisokit, huollot ja oma käyttö.

Vesivarastot ja kaasun varastotasot

TWh	30.6.2022	31.12.2021
Pohjoismaiset vesivarastot	82	73
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	84	84
Keskisen Länsi-Euroopan kaasun varastotasot	354	296

Vienti / tuonti

TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-7	-6	-18	-11	-29	-36
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	1	2	4	4	9	9
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-6	-4	-14	-7	-20	-27

Venäjän sähköreformi

%	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Osuus sähkön myynnistä vapautetulla sähkön hinnalla	79	78	78	79	79	79

Saavutetut sähkön myyntihinnat

	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	52,3	38,1	47,9	37,6	42,8	48,1
Uniper-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa, EUR/MWh	26,3	28,5	20,0	30,2	30,7	25,5
Russia-segmentin saavuttama sähkönhinta, RUB/MWh	1 900	2 015	1 908	1 944	2 018	2 001
Russia-segmentin saavuttama sähkönhinta, EUR/MWh ¹⁾	26,4	22,5	22,4	21,7	23,2	23,5
Uniper-segmentin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, RUB/MWh ²⁾	1 820	1 781	1 694	1 514	1 643	1 734
Uniper-segmentin saavuttama sähkönhinta Venäjällä, EUR/MWh ^{1) 2)}	25,3	19,9	19,9	16,9	18,9	20,4

1) Muunnettu käyttäen keskiarvoa.

2) Vertailukauden hinnat ovat muuttuneet aikaisemmin julkaistusta.

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähkötuotanto

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Sähkötuotanto Pohjoismaissa	15,1	16,0	32,8	35,4	68,8	66,2
Sähkötuotanto muissa Euroopan maissa	8,9	10,0	21,7	22,1	46,9	46,5
Sähkötuotanto Venäjällä	17,9	15,7	40,3	36,4	71,9	75,7
Sähkötuotanto muissa maissa	-	0,1	-	0,3	0,5	0,2
Yhteensä	41,9	41,8	94,8	94,3	188,1	188,6

Lämmöntuotanto

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Lämmöntuotanto Pohjoismaissa	0,8	0,9	2,7	3,1	5,5	5,2
Lämmöntuotanto muissa Euroopan maissa	1,0	2,0	3,8	5,3	8,7	7,2
Lämmöntuotanto Venäjällä	2,4	2,7	9,4	11,1	19,1	17,4
Yhteensä	4,1	5,6	15,9	19,4	33,4	29,8

Sähkötuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.6.2022	31.12.2021
Generation	8 041	8 041
Russia	4 672	4 672
City Solutions	535	559
Uniper ¹⁾	33 855	33 828
Yhteensä	47 102	47 099

1) Kapasiteetti sisältää Heyden 4 -hiilivoimalaitoksen (875 MW), joka on tehoreservissä heinäkuusta 2021 syyskuuhun 2022.

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.6.2022	31.12.2021
Russia	7 613	7 613
City Solutions	2 085	3 026
Uniper	6 227	6 232
Yhteensä	15 925	16 871

Sähkötuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	6,8	7,4	14,6	16,5	31,4	29,6
Ydinvoima	8,2	8,4	17,9	18,3	36,4	36,0
Lämpövoima	0,1	0,2	0,3	0,7	1,0	0,6
Yhteensä	15,1	16,0	32,8	35,4	68,8	66,2

Sähkötuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	45	47	45	46	46	45
Ydinvoima	54	52	55	52	53	54
Lämpövoima	1	1	1	2	1	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkötuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	1,2	1,3	2,3	2,3	4,9	4,9
Lämpövoima	7,7	8,7	19,4	19,8	42,0	41,6
Yhteensä	8,9	10,0	21,7	22,1	46,9	46,5

Sähköntuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

%	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Vesi- ja tuulivoima	14	13	11	10	10	11
Lämpövoima	86	87	89	90	90	89
Yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähkönmyynti

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Sähkönmyynti Pohjoismaissa	1 544	942	3 242	2 229	5 319	6 332
Sähkönmyynti muissa Euroopan maissa ¹⁾	6 782	4 687	15 802	9 946	26 005	31 861
Sähkönmyynti Venäjällä	509	387	962	825	1 750	1 886
Sähkönmyynti muissa maissa	0	9	0	14	24	10
Yhteensä	8 835	6 025	20 006	13 014	33 098	40 090

1) Sisältäen hyödykekaupankäynnin.

Lämmönmyynti

milj. euroa	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Lämmönmyynti Pohjoismaissa	57	56	229	202	403	430
Lämmönmyynti muissa Euroopan maissa	184	134	419	328	660	751
Lämmönmyynti Venäjällä	28	22	77	86	154	145
Yhteensä	270	211	725	616	1 217	1 326

Sähkönmyynti alueittain

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Suomi	5,4	5,3	11,3	12,1	23,0	22,1
Ruotsi	11,4	12,1	25,5	27,5	53,5	51,6
Venäjä	19,9	18,5	46,2	43,6	84,9	87,5
Norja	2,4	2,9	6,2	7,8	13,7	12,1
Saksa ¹⁾	43,5	84,3	94,9	175,2	334,9	254,7
Iso-Britannia	9,5	2,7	23,9	10,0	19,5	33,4
Alankomaat	4,8	1,2	10,5	3,7	22,4	29,2
Muut maat	3,0	2,4	6,0	4,8	7,6	8,8
Yhteensä	99,9	129,4	224,6	284,8	559,4	499,2

1) Sisältäen hyödykekaupankäynnin.

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitasolla.

Lämmönmyynti alueittain

TWh	II/2022	II/2021	I-II/2022	I-II/2021	2021	Edelliset 12kk
Venäjä	2,4	2,7	9,4	11,0	19,0	17,3
Suomi	0,5	0,5	1,6	1,7	3,1	3,0
Norja	0,1	0,3	0,8	1,0	1,8	1,5
Puola	0,5	0,6	2,0	2,3	3,8	3,6
Saksa	0,6	0,8	1,6	2,0	3,6	3,2
Alankomaat	0,3	0,7	1,7	1,7	3,2	3,1
Muut maat	0,1	0,3	0,2	1,1	1,3	0,4
Yhteensä	4,5	6,0	17,3	21,0	35,9	32,2